अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको

आठौं गाउँसभाबाट पारित

आर्थिक बर्ष २०७७/०७८को

वार्षिक गाउँ विकास योजना

Annual Rural Municipal Development Plan

अन्नपूर्ण गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

माछापोखरी, कास्की

गण्डकी प्रदेश,नेपाल

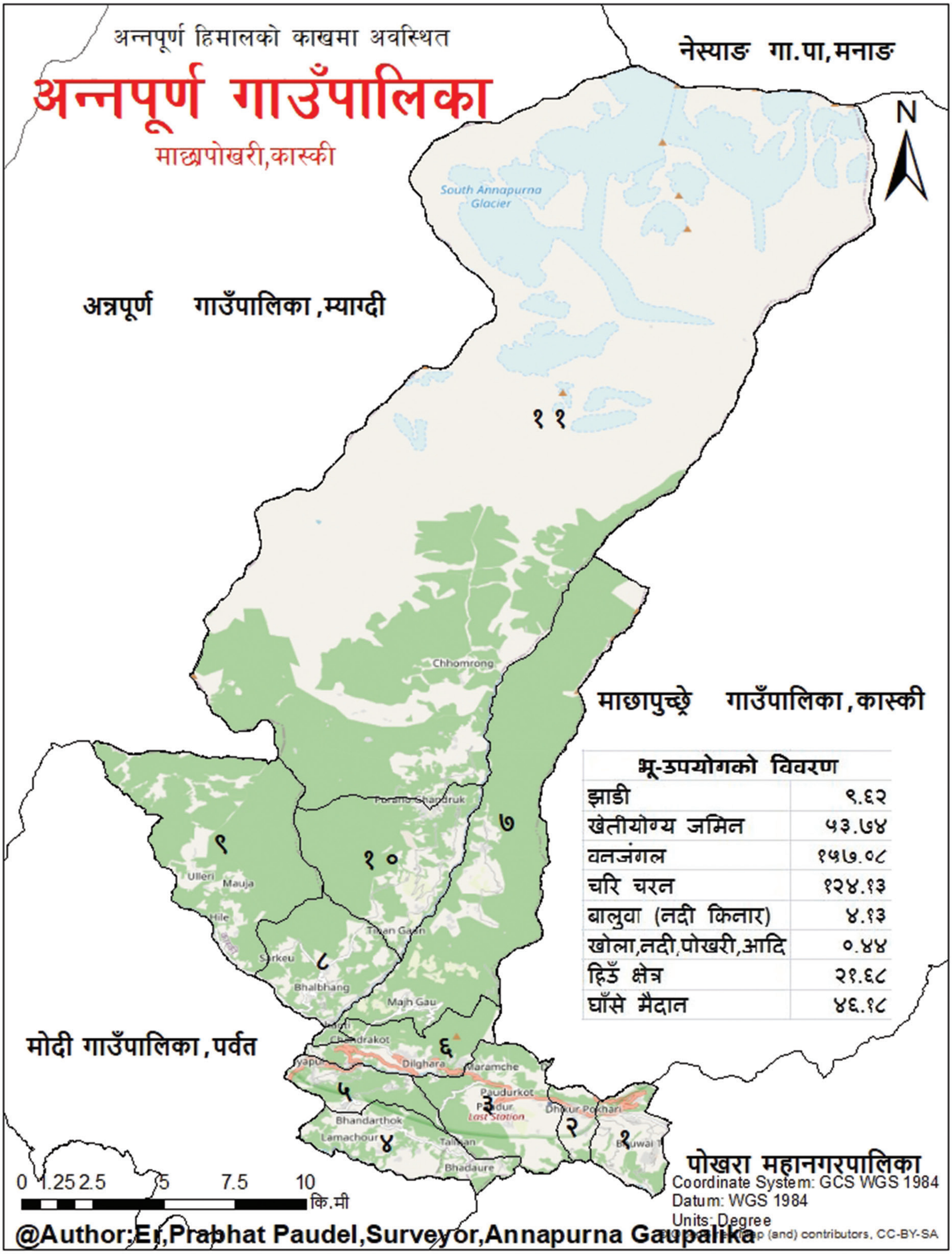

भू-उपयोगको विवरण	
झाडी	९.६२
खेतीयोग्य जमिन	५३.७४
वनजंगल	१५७.०८
चरि चरन	१२४.१३
बालुवा (नदी किनार)	४.१३
खोला,नदी,पोखरी,आदि	०.४४
हिउँ क्षेत्र	२१.६८
घाँसे मैदान	४६.१८

"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार; अन्नपूर्ण समृद्धिको आधार"

अन्नपूर्ण गाउँपालिका

आठौं गाउँसभाबाट पारित

आर्थिक बर्ष २०७७।०७८ को नीति, योजना तथा कार्यक्रम र बजेट सहितको

बार्षिक विकास योजना

प्रमुख संरक्षक

युवराज कुँवर, अध्यक्ष

सगुन गुरुङ, उपाध्यक्ष

संरक्षक

युवराज अधिकारी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यकारी सम्पादन

ठाकुर प्रसाद अधिकारी, अधिकृत छैटौं

सूर्य प्रसाद तिमिल्सिना, सूचना प्रविधि अधिकृत

सिता उप्रेती, कम्प्युटर अपरेटर

सम्पादन सल्लाहकार

बलराम भुगाई, शिक्षा अधिकृत

सरिता गौतम, लेखा अधिकृत

लक्ष्मण बस्ताकोटी, अधिकृत छैटौं

ऋषिराम पौडेल, स्वास्थ्य संयोजक

राजन गौतम, ईन्जिनियर

ऋषिराम दाहाल, पशुसेवा शाखा प्रमुख

विरेन्द्र कुंवर, राजस्व शाखा प्रमुख

मनोज कठायत, कृषि शाखा प्रमुख

प्रकाशकः

अन्नपूर्ण गाउँपालिका, कास्की

☏: *०६१-४१४१०१, ४१४१०२, ४१४१०३, ४१४१०६*

Website: www.annapurnamunkaski.gov.np

Email: apgaupalika@gmail.com, info@annapurnamunkaski.gov.np

Facebook: www.facebook.com/annapurnamunkaski

Twitter: www.twitter.com/annapurnakaski

Mobile android app: annapurnakaski

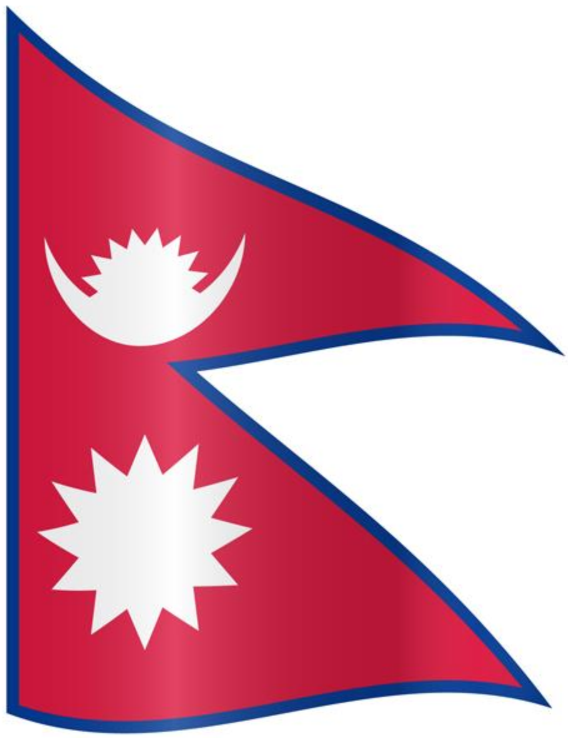

राष्ट्रिय गान

सयौ थुँगा फूलका हामी एउटै माला नेपाली
सार्वभौम भई फैलिएका मेची- महाकाली

प्रकृतिका कोटी-कोटी सम्पदाको आँचल
विरहरुका रगतले स्वतन्त्र र अटल

ज्ञानभूमि, शान्तिभूमि तराई, पहाड, हिमाल
अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल

बहुल जाति, भाषा, धर्म, संस्कृति छन विशाल
अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो जय – जय नेपाल।

मन्तव्य

"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार; अन्नपूर्ण समृद्धिको आधार" आदर्शवाक्यलाई सार्थक बनाई गाउँपालिकाको समग्र पक्षको विकास गर्नका लागि सबै प्रकारका आयोजनाहरु समावेस गरी आ.ब. २०७७।०७८ का वार्षिक नीति कार्यक्रम बजेट तयार गरी यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ । जनचाहाना अनुरुप जनताले चाहेका प्रतिनिधिद्वारा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउने राज्य शासन व्यवस्थाको स्थापना गर्न इतिहासका विभिन्न चरणमा परिवर्तनका लागि भएका आन्दोलनमा आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात, अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रध्दासुमन व्यक्त गर्दछु र राज्य व्यवस्था परिवर्तमा भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सम्पूर्ण मेरा राजनीतिक अग्रजहरुमा सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु । स्थानीय तहको निर्वाचिन भई आए पश्चात जनप्रतिनिधीहरुबाट यस अगाडि गाउँपालिकाबाट प्रस्तुत भएका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेट सफलता पूर्ण कार्यन्वयन गरी योजनाहरु गुणस्तर रुपमा समयमै सम्पन्न गर्न सहयोग पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू,राजनीतिक दलहरू, उपभोक्ता समिति, कर्मचारीहरू र आम गाउपालिकाबासीहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिदै आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका पञ्चवर्षिय योजना, गाउँपालिकाको आवाधिक पञ्चवर्षिय योजना २०७७/०७८ ले निर्धारण गरेका दुरदृष्टि, लक्ष्य, उद्धेश्य, विकासका सूचकहरू प्राप्त गर्न टेवा पुर्याउनका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, गाउँपालिकाका विगत वर्षका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यन्वयका अनुभवहरूलाई आधार मानि पालिका बासिहरुको टोल टोलमा, बस्ती-बस्तीमा गएर लक्षित वर्गहरूसँगको छलफल अन्तकृयाबाट उहाँहरु कै रोजाईका आयोजनामा प्राथमिकता निर्धारण गरी वडा समितिको बैठकको निर्णयबाट प्राप्त आयोजना माथि योजना विज्ञहरू बिचको छलफलबाट प्राप्त सुझाव, गाउँ कार्यपालिका सान्दार्भिक छलफल पछि प्राप्त सुझाव, गाउँ सभामा प्रस्तुत गरी व्यापक छलफल प्रश्चात प्राप्त सुझावहरू समेत समाबेश गरी सहभागितामुलक पद्धतिबाट यस आ.ब. २०७७।०७८ को वार्षिक नीति कार्यक्रम, बजेट र गाउँ विकास योजना तयार गरी यहाँहरु समक्ष सार्वजनिक गरेका छौ।

नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबाट जारी भएका ऐन, नियम, नियमावली कार्यविधिहरु यस विकास योजना कार्यान्वय गर्नमा मार्ग दर्शक रहने छन। जसका कारण आयोजना कार्यन्वयनमा र पालिकाबाट प्रवाह हुने अन्य सेवामा लिने क्रममा आम जनसमुदायहरुमा शुशासनको अनुभुति गर्ने छन। कोभिड-१९ को महामारीको अवस्थामा हामि सम्पूर्ण गाउँबासिहरु सुरक्षित रहने छौ र सुरक्षाका उपायहरु अपनाएर गाउँ विकास आयोजना गुणस्तर युक्तरुपमा समयमै सम्पन्न हुने छन भन्ने विश्वास दिलाउन चाहन्छु । गाउँपालिकाका आयोजनाहरुका सम्पूर्ण काम दिगो रहने गरी सञ्चालन गरीने छन र जसको कारण गाउँबासिहरूमा विकासका गतिविधिको प्रत्यक्ष अनुभुति हुने आशा लिएको छु । गाउँपालिकामा आयोजनाहरु संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा व्यवस्थित र प्रभावकारी सञ्चालन गरिने छन् भन्ने विश्वास दिलाउन चाहन्छु। कहि कतै अन्जानमा गाउँपालिका नीति तथा कार्यक्रम निर्माण र कार्यन्वयनका क्रममा कमी कमजोर भएमा समयमै सकरात्मक शुझावको अपेक्षा गर्दछु। यस नीति तथा कार्यक्रम निर्माणका क्रममा सहयोग गर्नुहुने माननिय संघिय सांसद, प्रदेश सांसदज्यू, उपाध्यक्षज्यू ,प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, विषयगत समितिका पदाधिकारीज्यूहरु, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू जनप्रतिनिधिहरू, राजनीतिक दलहरू, उपभोक्ता समिति, सञ्चारकर्मी मित्रहरु, बुद्धिजिवी वर्गहरु, गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी, शिक्षक मित्रहरु, संघ संस्था, टोलविकास समिति र सम्पूर्ण आम गाउँबासी आमा, बुबा, दिदी बहिनी, दाजुभाई लगायत सम्पूर्णहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा सबैमा सकरात्मक सोचको विकास होस, सम्पूर्ण गाउँवासिहरुको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु। साथै यस गाउँ विकास आयोजना सफल कार्यन्वयनका लागि सबै पक्षहरुसँग सहयोगको अनुरोधका साथ उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्दै, उत्पादित खाद्यवस्तुहरुको संरक्षण र समुचित उपयोग गरी **"खाना नफालौं"** अभियानलाई सार्थक तुल्याई दिनु हुन सम्पूर्ण पालिकाबासी लगायत सम्पूर्ण पक्षहरुबाट सहयोग प्राप्त हुने पूर्ण आशा र विश्वास लिएको छु। **जय नेपाल**

युवराज कुँवर
अध्यक्ष

शुभकामना

अन्नपूर्ण गाउँपालिका आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को नीति, योजना तथा कार्यक्रमका साथै बजेट सार्वजनिकरण गर्न पाउँदा अत्यन्तै हर्षित छौं । सङ्घीय प्रणालीको अभ्यास पछि हाम्रो गाउँपालिकाको आठौं गाउँसभाबाट बजेट सार्वजनिक गरी गाउँ विकासको नयाँ खाका कोर्न गईरहेका छौ । नेपालको सन्दर्भमा सङ्घीयता आफैंमा बिल्कूलै नयाँ अभ्यास हो, कुनै पनि बिषय वा प्रणालीको अभ्यास आफैंमा चूनौती र जटिलता सहित अगाडि बढ्ने गर्दछ ।

सङ्घीय तहमा नीतिगत र कानुनी रुपमा धेरै विषयहरुको व्यवस्थापन भए तापनि संरचनागत र प्रशासनिक व्यवस्थापने पूर्णता पाउने प्रकृयागत रुपमा अगाडि बढिरहेको छ । अघिल्लो वर्षको तुलनामा यस वर्ष कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, मानव विकास सूचाकांकका दृष्टिले उल्लेख्य सुधार भएको छ । स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधि नहुँदाको परिस्थितिमा पैदा भएका कैयौं बेथितिहरु प्रणालीमा रुपान्तरण गर्ने हाम्रो प्रयासले अझै पनि पूर्णतः सफलता प्राप्त गर्ने प्रकृयामा अगाडि बढिरहेको छ । सिमित साधन स्रोत र असिमित आवश्यकता एवं आकाङ्क्षाबिचको दूरी कसरी कम गर्ने, गाउँ बासीका आधारभूत आवश्यकता र अपेक्षा कसरी सम्बोधन गर्ने हाम्रो नियमित परामर्श र व्यवहारिक समाधानको प्रकृयामा छौं । यहाँहरुको आकाङ्क्षालाई अधिकतम् सम्बोधन गर्न प्रयत्न गर्ने कुराको म विश्वास दिलाउन चाहन्छु र हरपलमा तपाईहरुका सल्लाह, सुझाव अनुसार अगाडि बढ्ने प्रयास गर्ने छु ।

यस आर्थिक बर्षमा कोभिड-१९ को महामारीका कारण अपेक्षाकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने असमर्थ भयौ, सबैले यसलाई मनन गर्नु भएकै छ । हामी सबैले आफ्नो-आफ्नो तर्फबाट बाँच्न र बचाउने अभियानमा लागौ र यो अभियान सफल भएपछि सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको विकास मार्गमा अगाडि बढ्ने छौं ।

साथै, आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति, योजना तथा कार्यक्रम बनाउने कार्यमा निरन्तर खट्नुहुने कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी साथीहरु गाउँ विकासका लागि महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव दिनुहुने विभिन्न विषयगत क्षेत्रका विज्ञहरु, राजनैतिक पार्टीका प्रतिनिधि तथा सम्पूर्ण गाउँबासीमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

सगुन गुरुङ
उपाध्यक्ष

मन्तव्य

गण्डकी प्रदेश, कास्की जिल्ला अन्तर्गत मध्यपहाडी लोकमार्गमा अवस्थित प्राकृतिक रुपमा सुन्दर यस अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आठौ गाउँ सभाको बैठकबाट आगामी आ.ब. २०७७/०७८ का लागि स्वीकृत/पारित नीति, कार्यक्रम तथा बजेट समेटिएको बार्षिक गाउँ विकास योजनाको पुस्तक प्रकाशन गरी आम पालिकाबासी समक्ष पस्कन पाउँदा अत्यन्तै खुशी लागेको छ । गाउँपालिका स्थानीय सरकारको रुपमा स्थानीय जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकार समेत भएकाले हाम्रो पालिकाले अबलम्बन गरेका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु एवं प्राप्त आम्दानी र खर्चका विवरणहरु जनता सामु प्रस्तुत गरी जानकारी उपलब्ध गराउनु हाम्रो दायित्व र कर्तव्य दुबै हो ।

प्राकृतिक रुपमा निकै मनमोहन, भौगोलिक रुपमा रुपमा ८४० मिटरको उचाई देखि ८०९१ मिटरको उचाईसम्म फैलिएको, कृषि उत्पादनको प्रचुर संभावना रहेको, आन्तरिक र बाह्य पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा रहेको अन्नपूर्ण गाउँपालिका प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक, पर्यटकीय साँस्कृतिक, शैक्षिक व्यापारिक, सामाजिक एवं मानविय विकासका दृष्टिले समेत प्रबल संभावना बोकेको स्थानीय तह हो । आफ्नो गाउँपालिका यिनै संभावनाका क्षेत्रहरुको उजागर गर्नाका लागि गाउँपालिकाको पाश्वचित्र(वस्तुस्थिति विवरण) र प्रथम आवधिक पञ्चबर्षीय योजनाका आधारमा सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रकृयाको अबलम्बनबाट आगामी आ.ब. का लागि छुट्टा छुट्टै क्षेत्रगत नीतिहरु तर्जुमा गर्दै प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समानिकरण अनुदान, राजश्व बाँडफाड,समपूरक अनुदान, सर्शत अनुदानको कार्यक्रमहरु र आन्तरिक श्रोत समेत गरी विनियोजन ऐनले दिएको अधिकार भित्र रहि ६६ करोड १२ लाखको बजेट अनुमान प्रस्ताव गरी पारित गरिएको छ । पालिकालाई उपलब्ध सीमित श्रोत साधनलाई महत्व रुपमा सदुपयोग गर्दै जनताको जिवनस्तर अभिवृद्धि गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने गरी पूर्वाधार संरचनाहरु तर्फ पक्की र दिर्घकालीन संरचनाहरु निर्माण गर्ने, Highway सम्म जोड्ने लिंक रोडहरुलाई पक्की ढलान सडक निर्माण गर्ने एक घर एक धारा निर्माण मार्फत शुद्ध तथा सफा खानेपानी उपलब्ध गराउने, वडा कार्यालय भवनहरु निर्माण गर्ने, अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, पर्यटीय पूर्वाधार संरचनाहरु सिढिं बाटो, गोरेटो बाटो निर्माण तथा परम्परागत चौतारो, पोखरीहरु संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्ने तथा पर्यटन पदमार्ग निर्माण तथा संभाव्य स्थानहरुको डिपिआर तयार गर्ने, कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिको लागि विभिन्न अनुदान कार्यक्रमहरु र कृषि बजारिकरण पूर्वधार संरचनाहरु निर्माण गर्ने, पशु विकास तर्फ व्यवसायलाई अनुदान, नश्लसुधार, डालेघाँस र पकेट क्षेत्रका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई शैक्षिक आकर्षक केन्द्रको रुपमा विकास गर्ने, उच्च शिक्षा अध्ययन छात्रावृत्ति लगायत पुस्ताकालय, ICT र प्राविधिक शिक्षालय जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने, आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा आम जनताको पहुँच स्थापित गरी कोरोना भाइरसको संक्रमणलाई नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्ने, कोभिड मैत्री कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, युवाशक्तिलाई सिपमुलक तालिमहरु संचालन गरी उद्यमशिलता विकास गर्ने, महिला, बालिबालिका, आदिवासी जनजाति, अपांग, जेष्ठ नागरिक र लक्षित वर्गका लागि सशक्तिकरण तथा सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरु जस्ता थुप्रै कार्यक्रमहरु मार्फत यस गाउँपालिकाको व्यवस्थित विकासको आधारशिलको खाका तय गरी विशेष महत्वपूर्ण रणनितिक योजनाको रुपमा अगाडि सारिएको छ ।

पालिकाबासीहरुका वास्तविक माग र आवश्यकताहरुलाई यथार्थ रुपमा सम्बोधन गर्नु नीति तर्जुमाको एक महत्वपूर्ण पक्ष हो । भने त्यसलाई सफल रुपमा कार्यान्वयन गर्नु अर्को महत्वपूर्ण पक्ष हो । तसर्थ यस गाउँसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र आयोजनाहरुका अधिकाधिक सदुपयोग गरी जनताको वास्तविक जिवनस्तर अभिवृद्धि हुने गरी समूचित रुपमा यथा समय मै कार्यान्वयन गर्नु हाम्रो अर्को महत्वपूर्ण कर्तव्य हो । त्यसैले यस बार्षिक विकास योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि आफू लगायत सिङ्गो गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु दिनरात निष्पक्षता र इमान्दारिताका साथ लाग्ने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण निर्वाचित

जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, बिषयगत कार्यालयहरु, पालिका स्थित राजनैतिक दलका प्रतिनिधि ज्यूहरु, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र विभिन्न संघ संस्था, दातृनिकाय, समाजसेवी, वृद्धिजिवी एवं सम्पूर्ण पालिकाबासीहरुमा हार्दिक अपिल गर्न चाहन्छु।

प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमहरु, बजेट तर्जुमाका मार्ग दर्शक सिद्धान्त, स्थानीय सरकार संचालन ऐन र सम्बद्ध नियम तथा कार्यविधिहरु एवं गाउँपालिकाको आवाधिक योजना तथा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि ज्यूहरुबाट व्यक्त प्रतिवद्धताका आधारमा आम जनताको सहभागिता र समन्वयात्मक संयोजनबाट तर्जुमा गरिएको छ। गाउँपालिकालाई प्राप्त बजेट रकमबाट मात्र पालिकाबासीहरुका माग र चाहनाहरु सम्बोधन गर्न श्रोत प्रर्याप्त नहुने भएकाले संघीय एवं प्रदेश स्तरीय आयोजना तथा कार्यक्रमहरु समेत थप गरी गाउँपालिकाको विकास दुत गतिमा, अगाडि बढाउन गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू लगायत सबै पदाधिकारीहरु र प्रदेश तथा संघीय माननीय ज्यूहरुको सार्थकपूर्ण भूमिकाको अपेक्षा र विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा, गाउसभा सम्पन्न गर्ने क्रममा अमूल्य राय सुझाव तथा मार्गदर्शन गरी सहभागिता, समन्वय, सहकार्य गरी सौहार्दपूर्ण वातावरणमा पूर्ण सहमतिय पद्धतिबाट सबैलाई समेटेर निर्णयमा पुग्नुहुने आदरणीय अध्यक्षज्यू लगायत सभाका सम्पूर्ण पदाधिकारी ज्यूहरु, आहोरात्र खट्नु हुने सबै कर्मचारी साथीहरु र प्रत्यक्ष र परोपक्षरुपमा सहयोग गर्नु हुने दलिय प्रतिनिधि ज्यूहरु, बुद्धिजिवी वर्गहरु यस क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्नु हुने प्रदेशसभा तथा प्रतिनिधि सभाका माननीय ज्यूप्रति हार्दिक धन्यवाद तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। यस प्रकाशनबाट पालिकाको पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जिम्मेवारीपनमा अभिवृद्धि हुन गई सुशासन कायम गर्नमा थप सहयोग पुग्दै पारित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट पालिकाबासीको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक तथा समग्र मानविय विकासका पक्षमा सकरात्मक अभिवृद्धि हुनेछ भन्ने आशा र विश्वास व्यक्त गर्दछु। धन्यवाद !

युवराज अधिकारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बिषय सूची

भाग १ १

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको परिचय १

१.१. पृष्ठभूमि १

१.२ भौगोलिक अवस्थिति १

१.३ वडागत विभाजन ३

१.४ जनसंख्याको विवरण ३

१.५ धरातलीय अवस्था ६

१.६ माटोको उर्वराशक्ति ७

१.७ हावापानी ८

१.८ प्राकृतिक सम्पदा ८

१.९ नदी तथा खोला एवं ताल तलैया र पोखरी सम्बन्धी विवरण ९

१.१० धार्मिक तथा सांस्कृतिक ९

१.११ शैक्षिक तथा साक्षरताको अवस्था १०

१.१२ स्वास्थ्य ११

१.१३ गाउँपालिकाका समस्या र चुनौतीहरु ११

१.१४ गाउँपालिकाका अवसर र सम्भावनाहरु १२

१.१५ सारांश १३

भाग २ १४

आर्थिक बर्ष २०७६।०७७ मा संचालित योजना र कार्यक्रमहरुको साराशं १४

२.१. चालु आ.ब. २०७६।०७७ को मसान्त सम्म प्राप्त उपलब्धिहरुः १४

भाग ३ २०

आर्थिक बर्ष २०७६।०७७ को खर्च शिर्षक र कार्यक्रम अनुसार प्रगति विवरण २०

भाग ४ ३४

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आ.ब. २०७७।०७८ को नीति तथा कार्यक्रम ३४

४.१ आर्थिक विकास ३४

४.२ पूर्वाधार विकासः ४०

४.३ सामाजिक विकास ४३

४.४ वन, वातावरण तथा बिपद ब्यबस्थापन ५१

४.५ सुशासन, संस्थागत विकास तथा सेवाप्रवाह ५२

भाग ५ ५६

विनियोजन ऐन,२०७७ ५६

भाग ६ ७४

आर्थिक ऐन, २०७७ ७४

भाग ७ ९९

नागरिक वडापत्र ९९

भाग ८

८.१ अन्नपूर्ण गाउँपालिका जनप्रतिनिधिहरु को विवरण र सम्पर्क नम्बर १०४

८.२ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण १०६

८.३ अन्नपूर्ण गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा सचिव र कर्मचारीहरुको नाम थर र सम्पर्क नं. १०७

८.४ अन्नपूर्ण गाउँपालिका स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको नाम थर र सम्पर्क नं. १०८

भाग ९ ११०

गाउँसभाको उपस्थिति विवरण ११०

भाग १० ११४

क्रियाकलापको सामान्य झलकहरु ११४

भाग १

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको परिचय

१.१. पृष्ठभूमि

मुलुकले अवलम्बन गरेको शासन प्रणाली र सो को परिवर्तन सगसँगै प्रशासनिक संरचनाहरुमा फेरबदल भएको पाइन्छ । राणाकालमा पहाडमा २३, तराईमा १२ गरी जम्मा ३५ जिल्ला, पञ्चायती व्यवस्था र बहुदलिय व्यवस्थामा ५ विकास क्षेत्र, १४ अञ्चल ७५ जिल्ला र सो अन्तर्गत नगरपालिका र गा.वि.स. हरुको व्यवस्था गरी प्रशासनिक विभाजन गरिएको थियो । पछिल्लो राजनैतिक परिवर्तन पश्चात देशले सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली अबलम्बन गरे सँगै मुलुकमा सङ्घीय सरकार, ७ वटा प्रदेश सरकार र ७५३ स्थानीय सरकार स्थानीय तहको गाउँपालिका ४६०, महानगरपालिका ६, उपमहानगरपालिका ११ र नगरपालिका २७६ व्यवस्था गरिएको छ।

नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्दै जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न, लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गरी कानुनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरुप समाजवाद उन्मुख सङ्घीय तोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै सुदृढिकरण गर्न स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन प्रणालीलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न अवलम्बन गरिएको सङ्घीय शासन प्रणाली अन्तर्गतका तीन तहका सरकारहरुमध्ये जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा साविक ढिकुरपोखरी, सल्यान, लुम्ले, दाङसिङ, घान्द्रुक गा.वि.स हरु र भदौरे तामागी गाउ विकास समितिको वडा नं. १ र २ वडा समावेश गरी २०७३ साल कार्तिक २७ गते अन्नपूर्ण गाउँपालिका घोषणा भएको।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

अन्नपूर्ण गाउँपालिका नेपालको प्रशासनिक विभाजन अनुसार कास्की जिल्लामा र हाल गण्डकी प्रदेशमा पर्दछ। अन्नपूर्ण गाउँपालिका भौगोलिक हिसाबले ८३°४२'०"E देखि ८३°५७'०"E पूर्व देशान्तरसम्म र २८°३६'४५"N देखि २८°१५'१५"N उत्तरी अक्षांश सम्म अवस्थित छ। ४१७.७४ वर्ग.कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको उत्तरमा मनाङ, पश्चिमतर्फ म्याग्दी जिल्ला, दक्षिणमा पर्वत र पोखरा महानगर र पूर्वमा माछापुच्छ्रे गाउँपालिका रहेका छन् । नेपाल सरकारको निर्णयअनुसार मिति २०७३।११।२७ गते साविकका गाविसहरु दाङसिङ, घान्द्रुक, सल्यान, लुम्ले, ढिकुरपोखरी तथा भदौरे तामागी गाउँ विकास समितिका १ र २ वडा समावेश गरी अन्नपूर्ण गाउँपालिका घोषणा गरिएको थियो। उत्तर तर्फको मनमोहन हिमश्रृङ्खला, पहाडी र हिमाली बस्ती, जंगल र जलाधार क्षेत्र यस गाउँपालिकाका आभूषण हुन्। यस गाउँपालिकाको धरातलीय स्वरुप पहाडि र हिमाली क्षेत्र भिरालो रहेका कारण समथर जमिनको कमी भएता पनि पहाडी क्षेत्रको भिरालो जमिनको प्रकृति मिलेको हुनाले खेतीयोग्य उर्वर जमीन रहेको छ। यस गाउँपालिका **"कृषि,पर्यटन र पूर्वाधार; अन्नपूर्ण सम्वृद्धिको आधार"** भन्ने नाराका साथ उज्वल भविष्यको आशामा रहेको देखिन्छ। मध्यपहाडि लोकमार्गले बीचबाट चिरेर गएको यस गाउँपालिकामा केहि महत्वपूर्ण बजार केन्द्रहरु समेत रहेकाले प्राकृतिक स्रोतसाधन, मानविय विकास एवं समग्र विकासका दृष्टिले प्रचुर संभावना बोकेको नगरोन्मुख गाउँपालिका हो।

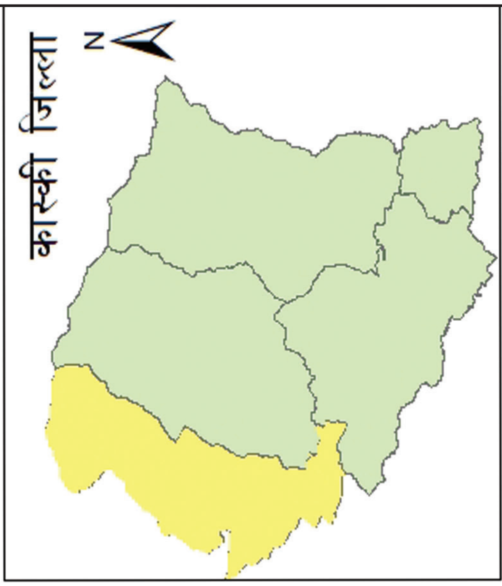

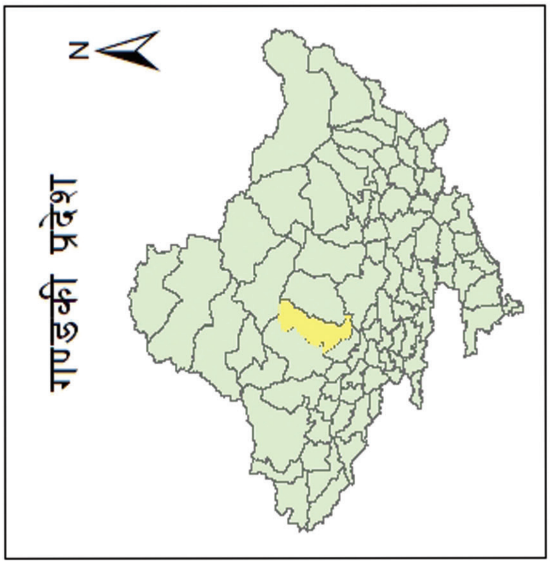

Author: Er.Prabhat Paudel @Annapurna Gauplaika

अन्नपूर्ण गाउँपालिका,कास्की

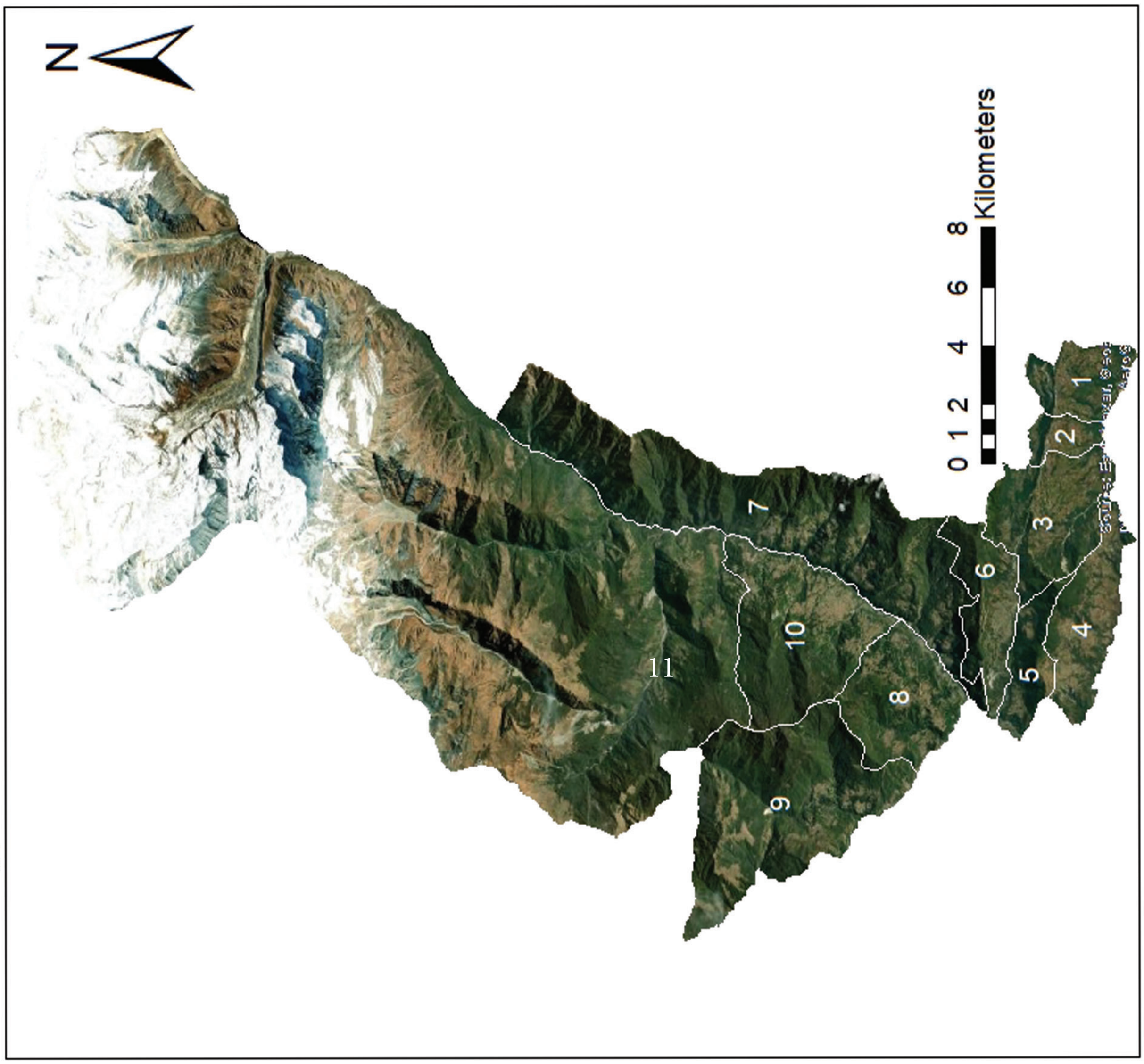

१.३ वडागत विभाजन

नेपाल सरकारको निर्णयअनुसार मिति २०७३।११।२७ गते साविकका गाविसहरु ढिकुरपोखरी , सल्यान, लुम्ले, दाङसिङ, घान्द्रुक, तथा भदौरे तामागी गाउँ विकास समितिका १ र २ वडा समावेश गरी अन्नपूर्ण गाउँपालिका घोषणा गरिएको थियो। जसको वडागत विभाजन देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.स.	वडा नं.	साबिक गाविस (वडाहरु)	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मि.)
1	1	ढिकुरपोखरी(१-३)	6.72
2	2	ढिकुरपोखरी(४,९)	2.81
3	3	ढिकुरपोखरी (५-८)	13.48
4	4	भदौरेतमागी (१,२), सल्यान (१-४, ६-८)	10.54
5	5	सल्यान (५,९)	5.73
6	6	लुम्ले (४,६)	9
7	7	लुम्ले (१-३, ७-९)	44.56
8	8	दाङसिङ (१-६)	12.87
9	9	दाङसिङ (७-९)	29.93
10	10	घान्द्रुक (१-५)	20.3
11	11	घान्द्रुक (६-९)	261.8
	जम्मा		**417.74**

१.४ जनसंख्याको विवरण

कुनै पनि स्थानको जनसंख्या, विकासको साधन र साध्य दुवैको रुपमा रहेको हुन्छ। विकासको लागि आवश्यक अन्य आर्थिक, भौतिक साधनहरुको परिचालन मानव श्रोतबाट नै हुने भएकाले विकास योजना तर्जुमा गर्दा यसको बनावटको विविध पक्षहरुको अध्ययन र विश्लेशण आवश्यक हुन्छ। अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको जनसंख्या राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र गाउँपालिकाबाट भएको घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

विवरण	राष्टिय जनगणना २०६८	घरधुरी सर्वेक्षण २०७६
जम्मा जनसंख्या	२३४१७	२७११५
पुरुष	१०५९७(४५.२५ प्रतिशत)	१२३९१
महिला	१२८२०(५४.७५ प्रतिशत)	११८०४
जम्मा घरधुरी	६०२९	६२४१
औषत परिवार संख्या	३.८८	४.३३
जनघनत्व (प्रतिवर्ग कि.मि.)	५६	५७.९२
गा.पा. बाहिर बस्ने जनसंख्या	-	२९१७

१.४.१ वडागत जनसंख्या वितरणको अवस्था

अन्नपूर्ण गाउँपालिकामा कुल घरधुरी ६,२४१ रहेका छन् । गाउँपालिकाबाट भएको सर्वेक्षणको क्रममा अनुपस्थित घरधुरी ६७३, उपस्थित घरधुरी ५,५६८ छन् । यहाँको कुल जनसङ्ख्या २४,१९८ रहेको छ, जसमध्ये १२३९१ पुरुष, ११८०४ महिला र तेस्रो लिङ्गी ३ जना रहेका छन् । सबैभन्दा बढी जनसङ्ख्या वडा नं. ३ मा ३,७८४ र सबैभन्दा कम जनसङ्ख्या वडा नं. ९ मा १,०३८ रहेको देखिन्छ । त्यस्तै घरधुरीको सङ्ख्या पनि वडा नं. ३ मा अधिकतम ९३१ र वडा नं. ९ मा न्यूनतम ४१९ रहेको देखिन्छ । जनघनत्वको दृष्टिकोणले सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा प्रतिवर्ग कि.मि. ७२२ जना र सबैभन्दा कम वडा नं. ११ मा प्रतिवर्ग कि.मि. ६.५ जना मानिस बसेको देखिन्छ ।

वडागत जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरधुरी सर्वेक्षण २०७६					राष्ट्रिय जनगणना २०६८			
	घरधुरी	जनसङ्ख्या	पुरुष	महिला	अन्य	घरधुरी	जनसङ्ख्या	पुरुष	महिला
१	४९०	२३९२	१२७४	१११८		५९९	२२१५	९८७	१२२८
२	९८५	२०३०	१०४४	९८५	१	५०५	२००४	९०३	११०१
३	९११	३७८४	१९०७	१८७७		७७६	३०९९	१३९८	१७०१
४	५९७	२७२१	१३८३	१३३८		६७०	२४८३	१०७१	१४१२
५	५४९	२६९३	१४२२	१२७०	१	५११	२०३५	९१८	१११७
६	४५७	१९२३	१००३	९२०		५०२	१९२६	८३९	१०८७
७	४९९	२२३२	११३७	१०९५		५५४	२३३२	१०७१	१२६१
८	४४६	१८५१	९३५	९१६		५००	१९३९	८७५	१०६४
९	२८१	१०३८	५२१	५१७		३१०	१११९	४८१	६३८
१०	४२०	१८४१	९१९	९२२		६१२	२३१८	१०६५	१२५३
११	३८०	१,६९३	८४६	९४६	१	४९०	१९४७	९८९	९५८
जम्मा	५,५६८	२४,१९८	१२,३९१	११,८०४	३	६,०२९	२३,४१७	१०,५९७	१२,८२०

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७६

उपर्युक्त तालिका अनुसार राष्ट्रिय जनगणना २०६८ बमोजिम कुल जनसङ्ख्या २३,४१७ भएको र हालको घरधुरी सर्वेक्षणले उक्त जनसङ्ख्या बढेर २४,१९८ पुगेको देखाउँछ । विगत ८ वर्षको अवधिमा जनसङ्ख्या जम्मा ७८१ जनाले बढेको देखिन आउँछ । सर्वेक्षणको क्रममा गाउँपालिका बाहिर रहेको जनसंख्या समेत समावेश गर्दा कुल जनसंख्या २७११५ अनुसार ३६९८ जना जनसंख्या बढेको पाईन्छ ।

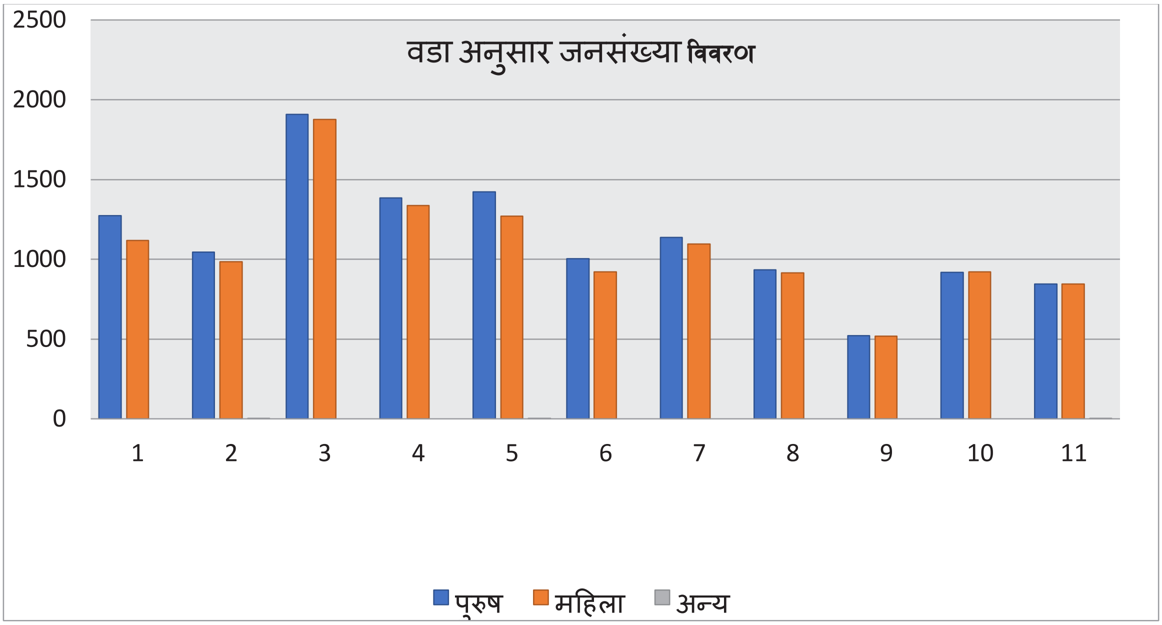

वडा अनूसार जनसङ्ख्या विवरण

औसत परिवार सङ्ख्या तथा जनघनत्व विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६									लैङ्गिक प्रतिशत	
वडा नं.	जम्मा घरधुरी	जम्मा जनसङ्ख्या	पुरुष	महिला	अन्य	औसत परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल	जनघनत्व प्रति वर्ग कि. मी .	पुरुष	महिला
१	४९०	२,३९२	१,२७४	१,११८	०	४.८८	६.७२	३५५.९५	५३.२६	४६.७४
२	५३८	२,०३०	१,०४४	९८५	१	३.७७	२.८१	७२२.४१	५१.४३	४८.५७
३	९११	३,७८४	१,९०७	१,८७७	०	४.१५	१३.४८	२८०.७१	५०.४०	४९.६०
४	५९७	२,७२१	१,३८३	१,३३८	०	४.५६	१०.५४	२५८.१५	५०.८२	४९.१८
५	५४९	२,६९३	१,४२२	१,२७०	१	४.९१	५.७३	४६९.९८	५२.८०	४७.२०
६	४५७	१,९२३	१,००३	९२०	०	४.२१	९.००	२१३.६६	५२.१६	४७.८४
७	४९९	२,२३२	१,१३७	१,०९५	०	४.४७	४४.५६	५०.०८	५०.९४	४९.१६
८	४४६	१,८५१	९३५	९१६	०	४.१५	१२.८७	१४३.८द्द	५०.५१	४९.४९
९	२८१	१,०३८	५२१	५१७	०	३.६९	२९.९३	३४.६८	५०.१९	४९.८१
१०	४२०	१,८४१	९१९	९२२		४.३८	२०.३	९०.६८	४९.९२	५०.१८
११	१,६९३	१,६९३	८४६	८४६	१	४.४६	२६१.८	६.४६	४९.७	५०.३
जम्मा	५,५६८	२४,१९८	१२,३९१	११,८०४	३	४.३३	४१७.७४	५७.९२	५१.१०	४८.९०

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

उपयुक्त तालिका अनुसार अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार औषत परिवार संख्या ४.३३ र औषत जनघनत्व प्रति वर्ग कि.मि. ५७.९२ भएको पाईन्छ । लैङिगक हिसाबले बिश्लेषण गर्दा अन्नपूर्ण

गाउँपालिकामा औषतमा महिलाको भन्दा पुरुषको प्रतिशत बढि (५१.२ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ। पुरुषको संख्या १२३९१ र महिलाको ११८०४ (४८.८० प्रतिशत) रहेको छ। तेस्रो लिङ्गीमा ३ जना रहेका छन्।

१.४.२ गाउँपालिका अन्तर्गतका प्रमुख बस्तीहरु

वडा नं.	प्रमुख बस्तीको नाम
१	अधिकारीडाँडा, भुगाईथर, कुँवरगाउँ, नेपालीथर, नयाँबस्ती, भिडावारी, सिम्पाली, नागडाँडा, परियारटोल, ठुलाचौर, लेवाडे, भिरमुनी, फल्लापानी
२	ढिकुरपोखरी, सेराचौर, दारेगौडा, दिप, निवारे, सौरिनी, ठुलाचौर, गैराबारी, छेउटारी
३	धारापानी, सेरा, काँडे, मराङचे, काउले, लक्ष्मी देउराली, दमदमे, रयाले, पाउँदुर, रानीथोक, पुरानो मैदान, मराम्चे, पाउदुरकोट,माझस्वारा, घुम्ती, पथ्थर
४	काउले, झारकोट, लामाचौर, चौतारी, भण्डारथोक, गैहथोक, पाटनथोक, हुलाक, लामाचौर, तलेत्रा, चौतारी, खागे, बगालेटोल, देउराली, माझटोल, काफलबोट, बाँसखर्र्क, सिलपता, डाडाटोल, पात्लेकुना, काफलसोरा, भदौरे, प्रेमबस्ती, ढापस्वारा, फलाँटे, सल्यान, लाँकुरीडाँडा
५	लुंएरा, झोवाङ्ग, पुरानोगाउँ, नयाँपूल, गिरी चोक, नयाँबस्ती
६	लुम्ले, तिनछारे, कोरिनडाडा, ढावा, पोथाना, पसल, लुम्ले घुम्ती, हाइजुङ्ग, जलजला, कृषि अनुसन्धान केन्द्र, अष्टे«लियन क्याम्प, सल्यान घुम्ती, पात्लेखेत
७	तान्चोक, भिचुक, माझगाउँ, लान्दुरक, तामिजुङ्ग, हुवाडी, चन्द्रकोट, तोल्का, प्रितम देउराली, भेडीखर्क, हाइक्याम्प, फरेष्ट क्याम्प, मालाफाल, जुकेपानी, मरुवाबैँसी
८	मोहरीया, बिरेठाँटी, स्याउलीबजार, दाङ्गसिङ्ग, चिम्रुङ्ग, क्यिू, नयाँगाउँ, लामाखेत, लामदुवाली, बाँझगरी
९	तिखेढुङ्गा, साबेत, वनठाँटी, नयाँगाउँ, सिमलवोट, उल्लेरी, वनठाँटी, हिले, मौजा, नेपाने, नाँगेठाँटि
१०	घान्द्रुक, डाँडागाउँ, किम्चे, आठभाई थर, माझगाउँ, कोटगाउँ, क्यूमी,
११	छोम्रुङ, सिनुवा, मेलाँचे, नयाँगाउँ, ताउलुगँ, उरी, माझगाउँ, किमरोङ्ग खोला, ग्यागोथर, कुरलुङ्ग

१.५ धरातलीय अवस्था

भू-धरातलीय अवस्थिति हेर्दा यस गाउँपालिकाका प्रायः जसो बस्तीहरु उत्तर र दक्षिणी मोहडातर्फ फर्किएका छन्। खोला, नाला, खोल्सा र खोंचहरुका कारणले जमीन बढी भिरालो भएको पाइन्छ। यस गाउँपालिका समुन्द्री सतहवाट ८३६ मिटर उचाई देखि ८,०९१ मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित रहेको छ। भू-सतहका आधारमा गाउँपालिकाको भू-क्षेत्रलाई तीन किसिममा विभाजन गर्न सकिन्छ।

क. उच्च हिमाली क्षेत्र

समुन्द्र सतहबाट लगभग ३,५०० मिटर भन्दा माथिको भू-भागलाई यस क्षेत्रमा राखिन्छ। यो क्षेत्र मध्ये ५००० मिटर भन्दा माथिको क्षेत्रमा लामो समयसम्म (बाह्रै महिना) हिउँद्धारा ढाकिरहन्छ भने ३५०० मिटर सम्ममा हिमाली हावापानी नै रहेको छ। यस क्षेत्रमा उच्च हिमाली तथा परिवर्तित चट्टानका कारण भोजपत्र, काँडे झाडी र धुपी पाइन्छन् भने समथर मैदानमा घाँसे चरन क्षेत्र अवस्थित छन्। यी घाँसे चरन क्षेत्रमा विशेष गरी भेडी-गोठ राख्ने चलन रहेको पाइन्छ। यो क्षेत्र गाउँपालिकाको मुख्य पर्यटकीय केन्द्र मानिन्छ।

ख. मध्यवर्ती पहाडी तथा डांडा क्षेत्र

गाउँपालिकाको ३,५०० मिटर भन्दा तलका भिराला पाखा तथा होचा डाँडाहरु यस क्षेत्रमा पर्दछन्। यस क्षेत्रमा १,५०० मिटर भन्दा माथि र ३,५०० मिटर भन्दा कम उचाई भएका भू-भागहरु पर्दछन्, जसमा होचा पहाडी पाखा र नदी निर्मित टार उपत्यका रहेका छन्। यी पहाडी पाखाका होचा र समथर भागमा मानव बस्ती र खेतीपाती रहेको छ भने अग्ला भागमा जंगल र चरन क्षेत्र विद्यमान छन्। यस क्षेत्रमा मानव बस्तीका पुराना ठाउँ तथा गाउँहरु रहेका छन् भने हाल मानवीय क्रियाकलापका कारण अधिक दोहन र वातावरणमा प्रतिकुल असर परी यी भिराला पाखाहरु निकै जोखिम र संवेदनशील बन्न पुगेका छन्।

ग. पहाडी फेदी तथा मैदानी उपत्यका क्षेत्र

खोला किनारका समथर भाग र भिराला पाखाहरुको तल्लो भाग यस क्षेत्रमा पर्दछन्। यस क्षेत्रमा नदीले थुपारेका वलौटे, पाँगो र तलैया माटो भएका कारणले खेतीपाती राम्रो भएको पाईन्छ। मोदी र यसका सहायक नदीको किनारका समथर भागहरु एवं अँधेरी खोला र यसका किनाराका समथल भू-भागहरु र पाखाहरु यस क्षेत्रमा पर्दछन्। यस्ता क्षेत्रहरु समुन्द्री सतहबाट ८३६ मिटर भन्दा माथि र १,५०० मिटर भन्दा कम उचाई भएका भू-भागहरुमा पर्दछन्।

१.६ माटोको उर्वराशक्ति

अन्नपूर्ण गाउँपालिका प्रायः जसो पहाडी पाखाहरुले भरिएको हुदाँ कृषि उत्पादनका लागि समथल ठुला फाँटहरु न्यून देखिन्छन्। भईरहेको कृषि प्रणाली पुरातन प्रणालीमा चलिरहेको छ र कृषिमा आधुनिकीकरण र यान्त्रीकरण गर्न पहाडी धरातलको कारणले कठीन छ। यस गाउँपालिकाका पुराना र उर्वर जमिन भएका विशेष फाँटहरु सिम्ले फाँट, सेरा फाँट, देउराली फाँट, लोप्रे फाँट, प्रेमबस्तीको फाँट, भदौरेको फाँट, सल्यान टारीको फाँट, झोबाङको फाँट, छोमरुङको फाँट प्रमुख मानिन्छन्। गाउँपालिकाका भिराला पाखाहरु र पहाडी भित्तामा डाँले घाँस, निगालो, अम्रिसो फलफुलमाः आरू, ज्यामिर, सुन्तला, कागती, नगदे बालीमाः चिया, कफीको उत्पादन हुन्छ। यी सबै उत्पादनको अनुसन्धान र विकासका लागि लुम्ले कृषि अनुसन्धान केन्द्र, अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुले पहल गरेता पनि किसानहरुले पुरातन कृषि प्रणालीमा आमूल परिवर्तन गर्न सकिएको छैन। अझै पनि त्यहाँका किसानहरु धान, मकै,

कोदो र आलुमा नै निर्भर हुँदै आएका छन् । गाउँपालिकाहरुको तल्लो क्षेत्रहरुमा उत्पादनका दृष्टिले उर्वर माटो भएकोले धान, मकै उत्पादन राम्रो हुन्छ भने उपल्लो क्षेत्रमा कोदो, आलुको उत्पादन राम्रो हुन्छ ।

१.७ हावापानी

नेपालको सबैभन्दा धेरै वर्षा हुने स्थान लुम्ले यस गाउँपालिकामा अवस्थित छ । यस गाउँपालिकाको छोटो दुरीमा ठूलो विषमता भएका कारणले जलवायु पनि निकै फरक छ । यस गाउँपालिकाको पहाडी क्षेत्रमा गृष्ममा तापक्रम २० डिग्री सेल्सियस भन्दा माथि रहन्छ भने उच्च हिमाली क्षेत्रमा प्रायजसो २० डिग्री सेल्सियस भन्दा कम तापक्रम रहन्छ । हिउँदमा अधिकतम तापक्रम पहाडी क्षेत्रमा १५ डिग्री सेल्सियस देखि २० डिग्री सेल्सियस सम्म रहन्छ भने न्यूनतम तापक्रम १० डिग्री सेल्सियस भन्दा कम रहन्छ । हिउँदमा यस गाउँपालिकाको न्यूनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियस भन्दा पनि तल रहेको पाईन्छ । यस गाउँपालिकामा जलवायुको दृष्टिकोणले समशितोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । हिमाली क्षेत्रमा हिउँदको समयमा हिउँको वर्षा हुन्छ । जेष्ठको अन्तिम हप्तादेखि आश्विनको पहिलो हप्ता सम्म मनसुनी वायुका कारणले प्रशस्त वर्षा हुने गर्दछ । यिनै तीन महिनामा लगभग ८० प्रतिशत वर्षा हुन्छ । वैशाख, जेष्ठ, आश्विन, कार्तिक महिनामा स्थानीय चक्रपातको कारणले मेघ गर्जने र असिना पर्ने हुनाले यस गाउँपालिकाका प्रायः भू—भागमा कृषि उत्पादन भण्डारण गर्न निकै जोखिम रहेको पाईन्छ । गाउँपालिकाको हावापानी समुन्द्री सतहको आधारमा निम्नअनुसार विभाजन गरिएको छ

क) उपोष्ण जलवायु - गाउँपालिकाका होचा क्षेत्र, जुन १,५०० मिटर उचाईसम्म यो हावापानी पाइन्छ ।

ख) समशितोष्ण - गाउँपालिकाका मध्य पहाडी क्षेत्र १,५०० मिटरदेखि २,००० मिटरसम्म उचाई भएका क्षेत्रमा यो हावापानी रहेको छ ।

ग) शितोष्ण चिसो -गाउँपालिकाका पहाडी क्षेत्र (२,००० मिटरदेखि ३,००० मिटर) सम्मको उचाईमा यो हावापानी रहेको छ ।

घ) चिसो लेकाली हावापानी -गाउँपालिकाका (३,००० मिटरदेखि ४,५०० मिटर) को भू-मागमा उच्च लेकाली हावापानी पाइन्छ ।

ङ) उच्च हिमाली हावापानी -गाउँपालिकाका ४,५०० मिटर भन्दा माथिको उचाई भएका क्षेत्रमा यो हावापानी पाइन्छ, जहाँ प्रायः जसो हिउँले ढाकिने क्षेत्र पर्दछ ।

१.८ प्राकृतिक सम्पदा

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको मुख्य प्राकृतिक सम्पदा उत्तर दिशाको अन्नपूर्ण श्रृङ्खला हो, जुन बाह्रै महिना हिउँले ढाकिरहन्छ र चाँदी जसरी चम्किरहन्छ । यस गाउँपालिका बाट ११ भन्दा वढी विभिन्न हिमशिखरहरुः अन्नपूर्ण प्रथम (८,०९१ मी.), अन्नपूर्ण दोस्रो (७,९३७ मी.), अन्नपूर्ण तेस्रो (७,५५५ मी.), अन्नपूर्ण चौथो (७,५२५ मी.), अन्नपूर्ण दक्षिण (७,२१९ मी.), गंगापूर्ण (७,४५५ मी.), धौलागिरी प्रथम (८,१६४ मी.), धौलागिरी दोश्रो (७,७५१ मी.), धौलागिरी तेश्रो (७,७१५ मी.), धौलागिरी चौथो (७,६६१ मी.), धौलागिरी पाँचौ (७,६१८ मी.), धौलागिरी छैटौँ (७,२६८ मी.) जसको उचाई ७,००० मिटर भन्दा बढी

छन्, तिनीहरुको दृश्यावलोकन गर्न सकिन्छ। यसै गाउँपालिकाबाट अति नै मनछुने मनमोहक कुमारी चुचुरो माछापुच्छ्रे« (६,९९३ मिटर) छर्लङ्ग रुपमा हरेक दिशा र कोणबाट हेर्न सकिन्छ। तसर्थ उत्तर तर्फका मनमोहक हिमाच्छादित श्रृङ्खला, माछापुच्छ्रे दृश्यावलोकन, मार्दी हिमालको पैदल यात्रा, विभिन्न जातिहरुको बसोबास, जैविक विविधता, उत्तर दक्षिण बग्ने मोदी नदी र यसका सहायक नदीले बनाएका गल्छी र खोल्सा, सांस्कृतिक विविधता, चरन क्षेत्र, हरियो वनजङ्गल यस गाउँपालिकाका प्राकृतिक सम्पदा हुन्। यी प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण, प्रर्वद्धन र विकास गर्नु यस गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण जनसमुदायको कर्तव्य र जिम्मेवारी हो। भविष्यका भावी पुस्तालाई जस्ताको तस्तै हस्तान्तरण गर्न र यस्ता क्रियाकलापहरु लागू गर्न आफैमा चुनौती रहेको छ। बस्ती बस्तीमा मोटर बाटोको सञ्जाल बनाउनाले वातावरणीय नोक्सान र जोखिमहरु दिनानुदिन बढिरहेका छन्। परापूर्वकालदेखि भोट (तिब्बत) नुन लिन जाने पैदल यात्राको सञ्जाललाई हरेक बस्तीबाटै खोजी र संरक्षण गरी भविष्यमा पनि पैदल यात्राको रुपमा विकास गर्दा पर्यटन व्यवसाय अझै बृद्धि हुने सम्भावना देखिन्छ।

१.९ नदी तथा खोला एवं ताल तलैया र पोखरी सम्बन्धी विवरण

अन्नपूर्ण गाउँपालिका दुई तिरका २ ठुला नदीहरु, मोदी खोला र फेवातालको शिरको रुपमा रहेको अँधेरी खोला मुख्य खोलाको रुपमा रहेका छन्। यस पालिकाका विभिन्न वडाहरुमा साना खोला तथा खोल्साहरु पनि रहेका छन्। अधिकांश खोल्साहरु वर्षात्को समयमा मात्र पानी हुने र हिउँदमा भने सुख्खा रहन्छन्। जसमा ठोट्ने खोला, सम्दी खोला, क्युम्रुंग खोला, ढाड खोला, कमेरो खोला, ज्यामेखोला, घट्टे खोला, धड्खोला, छोम्रुंग खोला, भुरुङ्गदी खोला, सुर्के खोला, ठुलो खोला, चिसा खोला, रती खोला, घुरजुङ्ग खोला, इ्वारी खोला, घ्युँदी खोलाहरु रहेका छन्। माथि उल्लेखित मध्ये मोदी खोला, छोम्रोङ्ग खोला र भुरुङ्दी खोला विद्युत् उत्पादनका लागि प्रमुख मानिन्छन्। मानव बस्तीको विकास र बसाँइसराइको चाप बढ्दै गर्दा अव्यवस्थित चरन, भू—उपयोग र वन फँडानी जस्ता अप्राकृतिक मानवीय क्रियाकलापले नदी, खोला तथा पोखरीमा भू—क्षय भइ पुरिने क्रम बढ्न गएको पाईन्छ।

अन्नपूर्ण गाउँ पालिका भित्र रहेका मुख्य पोखरी तथा तालहरुमा सिम्ले ताल, चोरकाटे पोखरी, रातमाटाको पोखरी, ढिकुरपोखरी, ताल चियाउने पोखरी, कलुवापोखरी, खाल्डे पोखरी, ताल बराह पोखरी, तल्घ्युँ ताल, हिडेनलेक आदि मुख्य पोखरीको रुपमा मानिन्छन्।

१.१० धार्मिक तथा सांस्कृतिक

यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी पहाडी ब्राह्मण, दोस्रोमा कामी र तेस्रोमा गुरुङ्गहरुको बसोबास विभिन्न बस्तीहरुमा रहेको छ। विभिन्न समुदाय, जातजातिका मानिस बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा आफ्नो सांस्कृतिक परम्परा अनुसार मठ, मन्दिरहरु रहेका छन्। यो गाउँपालिका बहुधार्मिक, बहुभाषी र बहुजाति बसोबास गर्ने क्षेत्र हो। यस गाउँपालिकाका बस्तीहरुः अधिकारी डाँडा, क ुँवरगाउँ, फल्लापानी, सिम्पाली, नागडाँडा, दारेगौँडा, शेराचौर, ढिकुरपोखरी, लक्ष्मीदेउराली, रयाले, दमदमे, पाउँदुर, शेरा, काडेँ,मराङ्चे, भदौरे

देउराली, काफलबोट, भण्डारथोक, हुलाक, गैराथोक, लामाचौर, झोबाङ्ग, लुएँरा, नयाँपुल, बिरेठाँटी, तानचोक, भिचोक, तोल्का, लान्द्रुक, मोहरिया, दाङ्गसिङ्ग, मौजा, तिखेढुङ्गा, उल्लेरी, घान्द्रुक, छोमरुङ्ग, उरी, झिनुमा विभिन्न जातजातिहरुको मिश्रित बस्ती रहेको पाइन्छ भने हरेक बस्तीमा उनीहरुको आफ्नै रहनसहन, रीतिरिवाज, धर्म, भाषा, संस्कृति रहेको पाइन्छ। समुदायका जातजातिहरुले शान्ति, माया र अहिंसापूर्वक जीवनयापन गर्नुका साथै विकासका कार्यहरुमा सहकार्य गर्दै आएको पाइन्छ। हिन्दू, बौद्ध, इस्लाम र क्रिश्चियन सबै धर्मावलम्वीहरुको बसोबास रहेको यस गाउँपालिकामा हिन्दू र बौद्ध धर्मावलम्वीहरुको सङ्ख्या उच्च रहेको पाइन्छ। दशैं, तिहार, होली, गाईजात्रा, माघे संक्रान्ति, ऋषि पंञ्चमी, रक्षाबन्धन, शिवरात्री, श्री कृष्णजन्माष्टमी, बुद्ध जयन्ती, लाखेनाँच, तमु ल्होछार र इद यहाँका सम्प्रदायले प्रमुख चाडपर्वको रुपमा मनाउने गरेको पाइन्छ।

१.११ शैक्षिक तथा साक्षरताको अवस्था

शैक्षिक हिसाबमा यस गाउँपालिकामा सामुदायिक र संस्थागत गरी १८ वटा मा.वि. र ३९ वटा आ.वि. गरी जम्मा ५७ वटा शिक्षण संस्थाहरु संचालित छन् जसमा २ वटा मा.वि. र ३ वटा आ.वि. मात्र संस्थागत रहेका छन् त्यस्तै आ.ब. २०७७/७८ देखि प्राविधिकधार तर्फ अन्नपूर्ण बहु प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरी संचालन गरिएको छ। सामाजिक एवम् मानव विकासको एक महत्वपूर्ण आयामको रुपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रमा अन्नपूर्ण गाउँपालिका कास्की जिल्लाका अन्य गाउँपालिकाको तुलनामा केही अगाडि रहेको देखिन्छ। गाउँपालिका घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार यस गाउँपालिकाको साक्षरता दर ८६ प्रतिशत (नेपालको ६५.९४ प्रतिशत) रहेको छ। निरक्षर रहेका १४ प्रतिशत जनसङ्ख्याका लागि अबको गाउँ साक्षरता अभियानले समेटनु आवश्यक देखिएको छ। साक्षरताका हिसाबमा सबैभन्दा अग्रस्थानमा रहेको काठमाण्डौ जिल्लाको साक्षरता दर ८६.२५ प्रतिशत रहेको छ भने पुच्छारमा रहेको रौतहट जिल्लाको साक्षरता दर ४१.६९ प्रतिशत रहेको छ। यस अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको साक्षरताको स्थिति सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

साक्षरता सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सामान्य साक्षर	कक्षा ८ भन्दा मुनि	कक्षा ८ पास	कक्षा १० पास	कक्षा १२ पास	स्नातक	स्नातकोत्तर	पि. एच.डी	जनसङ्ख्या
१	412	753	276	349	358	186	57	1	2392
२	298	309	337	401	402	200	78	5	2030
३	726	1569	534	271	469	145	65	5	3784
४	218	1008	418	530	386	109	52	0	2721
५	210	1472	225	361	309	84	32	0	2693
६	1+93	881	375	341	257	49	19	1	1923
७	368	1007	332	297	190	34	4	0	2232
८	462	806	213	198	132	24	16	0	1851
९	239	504	123	144	12	11	5	0	1038
१०	239	647	222	262	430	32	9	0	1841
११	223	740	244	281	161	33	11	0	1693
जम्मा	**3395**	**9696**	**3299**	**3435**	**3106**	**907**	**348**	**12**	**24198**
%	**14.03**	**40.069**	**13.633**	**14.195**	**12.836**	**3.748**	**1.438**	**0.05**	**100**

सामान्य साक्षर रहेका १४.०३ प्रतिशत अर्थात ३,३९५ जनालाई साक्षर बनाउने सबालमा वडागत रणनिति निर्माणको आवश्यकता छ। गाउँपालिकामा करिव ४०.०६९ प्रतिशतले आधारभुत तहको (८ कक्षा) शिक्षा पाएका छन् भने १३.६३ प्रतिशतले ८ कक्षा उत्तीर्ण, १४.१९ प्रतिशतले १० कक्षा उत्तीर्ण र १२.८३ प्रतिशतले १२ कक्षा उत्तीर्ण गरेको पाइएको छ। यसैगरी पालिकाका ९०७ जना स्नातक र ३४८ जना स्नातकोत्तर रहेका छन् भने १२ जनाले विद्यावारिधि तहको शिक्षा हासिल गरेका छन्।

गाउँका विद्यालयबाट शिक्षाको अबसर पाएका तर हाल प्रत्यक्ष रुपमा गाउँ बाहिर रहने जनसङ्ख्या २,९१७ रहेको देखिएको छ। अघिल्लो जनगणना ताका गाउँमा रहेका जनसङ्ख्या २७,११५ जना मध्ये हाल २४,१९८ मात्र प्रत्यक्ष गाउँमा सम्पर्कमा रहेका छन् भने २,९१७ जना अनुपस्थित छन्।

१.१२ स्वास्थ्य

यस गाउँपालिकामा जनतालाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागि आयुर्वेदिक उपचार प्रणालीका लागि लुम्ले आयुर्वेद औषधालय संचालनमा छ भने आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनका लागि साबिकको गाविसहरुमा रहेका एक¬÷एक वटा स्वास्थ्य चौकीहरु एवम् बाँकी वडाहरुमा आधारभुत स्वास्थ्य इकाई मार्फत सेवा दिइएको छ। उपचारात्मक सेवाका लागि गाउँपालिका अन्तर्गत १५ शैयाको अस्पताल र हाईवे अस्पताल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन्।

गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी र आयूर्वेद केन्द्र) विवरण

क्र. सं.	स्वास्थ्य संस्था विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या
१	१५ शैयाको अस्पताल (निर्माणाधिन)	१
२	हाईवे अस्पताल (निर्माणाधिन)	१
३	स्वास्थ्य चौकी	५
४	आधारभूत स्वास्थ्य ईकाइ	६
५	गाउँघर क्लिनिक	१७
६	खोप क्लिनिक	१९
७	निजी तथा गैरसरकारी अस्पताल	०
८	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	११४
९	आयुर्वेद औषधालय	१

१.१३ गाउँपालिकाका समस्या र चुनौतीहरु

यस अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका सामाजिक तथा भौतिक विकासका लागि विद्यमान चुनौती तथा समस्याहरुलाई निम्न बुँदामा संक्षेपिकरण गर्न सकिन्छ।

- सिमित स्रोत साधनका कारण जनचाहना र जनअपेक्षा अनुसारको विकास बजेट व्यवस्थापन गरी आवश्यक पक्की र दिर्घकालिन पूर्वाधार संरचना निर्माण गर्ने श्रोतको अपूग हुनु।

- ग्रामिण क्षेत्रमा आय आर्जनको दिगो स्रोत नहुनुका कारण ग्रामिण क्षेत्रबाट अवसरको खोजीमा उत्पादनशिल जनशक्ति बसाईसराई जाने एवं बाहिर जाने प्रवृति रहनु।
- मुख्य प्राकृतिक स्रोतको रुपमा रहेको वन जंगल क्षेत्रलाई आय आर्जन र जिविकोपार्जनको श्रोतको रुपमा उपयोग गर्न नसक्नु
- जग्गा चक्लाबन्दी, व्यवस्थित बस्ती विकास, आधुनिक कृषि प्रणाली, व्यवसायिक पशुपालनतर्फ उन्मुख हुन नसक्नु।
- पर्यटकीय पूर्वाधार संरचना निर्माण तथा पर्यटकीय क्षेत्रको यथोचित प्रवर्द्धन गर्न नसक्नु एवं पर्यटन व्यवसायबाट सिमित व्यक्तिहरु मात्रै लभान्वित हुनु।
- गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र आवश्यक रोजगारमुलक उद्योगभन्दा, कलकारखाना नहुनु।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा सुरक्षित खानेपानी, ढल निकास तथा पूर्ण सरसफाईको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका अधिकांस सडकहरु कच्ची तथा कम गुणस्तरको रहनु।
- आयस्रोतको कमिले गाउँपालिकाको स्तरीय विकास प्रकृयामा समस्या उत्पन्न हुनु।
- पराम्परागत कृषि प्रणाली तथा वर्षेनि हुने बाढि, पहिरो जस्ता समस्याबाट कृषियोग्य भूमि क्षयिकरण हुनु तथा जमिनको अधिक खण्डिकरण हुनु।

१.१४ गाउँपालिकाका अवसर र सम्भावनाहरु

- गण्डकी प्रदेशको राजधानी पोखरासँग जोडिएको हुनाले प्रदेश राजधानीबाट लिन सक्ने लाभका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी सो अवसरहरुको उपयोग गर्ने।
- वन, उर्वर कृषि जमिन, नदी नाला र जैविक विविधता जस्ता प्राकृतिक सम्पदाको यथेष्ट उपलब्धता भएकाले सो को उपयोग गरी आय आर्जनको स्रोतको रुपमा विकास गर्ने।
- शिक्षित मानविय स्रोतमा वृद्धि हुँदै गएकोले सो को उपयोगबाट गाउँपालिकाको संवृद्धिमा दक्ष मानविय स्रोतको उपयोग गर्ने।
- मध्य पहाडी राजमार्गले अधिकांस वडाहरुलाई छोएर गएकोले सडक पूर्वाधारबाट लिन सकिने लाभको क्षेत्रहरुलाई उपयोग गर्ने।
- पर्यटनको प्रचुर सम्भावनाका क्षेत्रहरु अन्नपूर्ण हिमाल, घान्द्रुक, घोरेपानी पदमार्ग, Hidden Lake, अन्नपूर्ण वेशक्याम समेत रहेकोले पर्यटकीय क्षेत्रको समुचित विकास गरी पालिकाबासीको आयआर्जनको विकास गर्ने।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नागडाँडा, काँडे, लुम्ले, नयाँपुल, बिरेठाँटी, घान्द्रुक जस्ता स्थानहरु बजार केन्द्रको रुपले विकास हुदै गएकोले सो क्षेत्रहरुमा व्यवस्थित बस्ती विकास एवं बजारीकरण अभिवृद्धि गर्ने र ग्रामिण बस्तीहरुमा पूर्वाधार संरचनाहरु निर्माण गरी आकर्षित केन्द्रको रुपमा विकास गर्ने।

१.१५ सारांश

विकासका योजना, नीति र कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा जनसहभागिता, प्राथमिकीकरण, पारदर्शीता, समावेशि‌िता र पद्धतिको विकास गर्नु अपरिहार्य हुन्छ । यसका निम्ति आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक विकास, आर्थिक विकास, मानव संशाधन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनले सही दृष्टिकोण र विकास पथको पहिचान गरी सुन्दर भविष्यको कल्पनालाई साकार रुप दिन सक्छन् । यस गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने बासिन्दाहरुले कृषि व्यवसायलाई जीवन निर्वाहको रुपमा अँगाल्दै आएका छन् र वैदेशिक रोजगारी एवम् पर्यटन व्यवसायलाई मुख्य आम्दानीका रुपमा हेरेको पाइन्छ । परम्परागत रुपमा रहेको कृषि व्यवसायलाई आधुनिक यान्त्रिक प्रणालीमा रुपान्तरण गर्नु पर्ने देखिन्छ । समथर र कम भिराला भएका जग्गाहरुलाई चक्लावन्दी गरी समुदायमा कृषि व्यवसाय संचालन गर्न उपयुक्त प्रयास गर्नु पर्ने देखिन्छ । लुम्ले कृषि अनुसन्धान केन्द्रसँग समन्वय गरी कृषि र वागवानी विषयमा मध्यमस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्ने केन्द्रका रुपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ । मोदी नदी र यसका सहायक नदीहरुमा जलविद्युत उत्पादन गरी घरघरमा माइक्रो हाइड्रोद्धारा विद्युतीकरणको सुविधा पुयाइएता पनि ठुला विद्युतीय सामग्रीहरु प्रयोग गर्न पर्याप्त बिजुली नभएकाले केन्द्रिय प्रसारण लाइनमा आबद्ध गरी सुविधा प्रदान गर्दा उज्यालो अन्नपूर्ण भन्ने नाराले मुर्त रुप लिने देखिन्छ । पर्यटन व्यवसायलाई प्रर्वद्धन र उच्च आयमूलक बनाउन अन्नपूर्ण पैदल यात्राको संरक्षण, हरेक बस्तीको मौलिकता र कुमारीत्व संरक्षण, जग्गामा भू—उपयोग नीतिको पालन, मर्दी हिमालको पैदल यात्रालाई संरक्षण र पर्यटकहरुका लागि शान्ति सुरक्षामा प्रत्याभूति दिनु जरुरी देखिन्छ । साथै वनजंगलको संरक्षण गरी गैरवन पैदावरको उत्पादन बृद्धि गरी आयमूलक व्यवसायका रुपमा विकास गर्नु जरुरी छ ।

यहाँका खोला, नदीनालाको आफ्नै प्राकृतिक वहावको संरक्षण गर्नु उचित देखिन्छ । परम्परागत पुराना घरहरु र बस्तीको संरक्षण गरी नमुना बस्ती का रुपमा व्यवस्थापन गर्ने र नयाँ निर्माण गरिने बस्ती र घरहरु परम्परागत शैलीमा निर्माण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु पर्ने देखिन्छ । यस गाउँपालिकालाई विश्वमञ्चमा परिचित गराउन सार्वजनिक पुस्तकालय, संग्रहालय, बस्तीहरुमा पार्क, पर्यटकीय उद्यान र धार्मिक एवम् सास्कृतिक संरक्षण गर्ने प्रविधिको विकास गर्न आवश्यक हुन्छ । सारांशमा भन्नुपर्दा विकासको संम्भावना लाई "५ प " (पानी, पार्क, पर्यटन, प्रविधि र पुस्तकालय) ले परिभाषित गरिएको छ । कृषिमा व्यवसायिक उत्पादनको दृष्टिकोणले "४ अ "(अदुवा, आलु, अलैँची र ओलन) लाई प्राथमिकता दिनुपर्ने र गाउँपालिकाको पहिचानका लागि " ३ च " (चाल्ने सिस्नु, चिया र चरन क्षेत्र) लाई विशेष प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाको उपयुक्त बस्तु स्थितिलाई मुल्याङ्न तथा बिश्लेशण गरी अन्नपूर्ण गाउँपालिकाले आफ्ना पञ्चबर्षिय आवधिक योजना समेत तयार गरी सो का आधारमा क्षेत्रगत नीतिहरु तर्जुमा गरी सो सँग तादात्म्यता हुने गरी आफ्नो बजेट तथा स्रोत परिचालन गरी गाउँ विकासका कार्यक्रमहरु अगाडि बढाएको छ ।

भाग २

आर्थिक बर्ष २०७६।०७७ मा संचालित योजना र कार्यक्रमहरुको साराशं

२.१. चालु आ.ब. २०७६।०७७ को मसान्त सम्म प्राप्त उपलब्धिहरुः

१. सडक तर्फ

सडक निर्माण गर्दा पक्की ढलान सडक निर्माण कार्यलाई गाउँपालिकाले अभियानको रुपमा अगाडि बढाएको।

१. विभिन्न २७ वटा लिंक रोडहरु ७ कि.मि., २०० मिटर बाटो ढलान गरिएको।

२. ग्रामिण सडक सोलिङ बाटो ३ कि.मि. ६०० मिटर स्तरोन्नती गरिएको।

३. ग्राबेल सडक तथा नाली निर्माण ३ कि.मि. ६०० मिटर निर्माण गरिएको।

४. विभिन्न ८७ वटा सिढि बाटोमा कुल लम्बाई ११ कि.मि. ६४ मिटर सिंढि निर्माण तथा मर्मत गरिएको।

५. नयाँ ट्र्याक ओपन १३ कि.मि. ५८४ मिटर सडक थप निर्माण गरिएको।

६. गाउँपालिका भित्रको जम्मा सडक २३६.४१ कि.मि. सडक रहेको (कालो पत्र हाईवे २५.७७ कि.मि.)

२. खानेपानी तर्फ

खानेपानी एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा संचालन गरिएको

१. कुल ३३ वटा खानेपानी आयोजनाहरु गरिएको।

२. एक घर एक धारा ८४४ घरधुरी निर्माण सम्पन्न गरिएको , हाल सम्म ४२३२ घरहरुमा एक घर एक धारा सम्पन्न भएको

३. Intake २६ वटा, Collection Chamber, BPT ३४ वटा र Reservior Tank २६ वटा निर्माण गरिएको।

४. बृहद् लान्द्रुक खानेपानी योजना वडा नं. १ देखि ७ को लागि केन्द्रिय आयोजना स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको।

५. वडा नं. ४ सल्यान समथल खोला खानेपानी योजना क्रमागत रुपमा संचालित रहेको।

६. खानेपानी योजना मर्मत तथा सिँचाईका लागी १० हजार मिटर पाईप वितरण गरिएको।

३. पर्यटन तर्फ

- गुम्बा, मठ-मन्दिर, पर्यटकीय गन्तव्यहरु २० वटा निर्माण गरिएको।
- सिंचाई पोखरी तथा वाटर रिचार्ज पोखरी ६ वटा निर्माण गरिएको।
- नयाँ निर्माण तथा मर्मत गरी २७ वटा चौतारा निर्माण गरिएको।
- सडक बत्ती (नौडाडा, काँडे, लुम्ले) १६२० मि. सडकमा राखिएको।
- वडा नं. ५ को झोवाङमा शितल गुफा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गरिएको।
- नागँडाडा पर्यटकीय भ्यूटावर तथा पार्क निर्माण गरिएको।
- वडा नं. ११ को ३६३७ मिटरको उचाईमा भ्यू पार्क मुल्डे VIEW POINT निर्माण गरिएको

पदमार्ग तर्फः

- घान्द्रुक-टाढापानी-दोबाटो-मुल्डे हुदै हिडनलेक-छोमङ्ग पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिएको।
- उल्लेरी –बराहताल-मरेडाँडा हुदै बनठाटी पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिएको।
- बिरेठाँटी-दाङसिङ-थमडाँडा हुदै घान्द्रुक पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिएको।
- भदौरे देखि पञ्चासे सम्मको पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिएको।
- प्रविण गुरुङ स्मृति पार्क, रिनिम्यो पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिएको।
- काँडेदेखि पोथनासम्म को पर्यटकीय पदमार्ग स्तरोन्नती गरिएको।
- अन्नपूर्ण वेश क्याम्पको ४२०० मिटरको उचाई देखि घान्द्रुकसम्म ४२.५ कि.मि. अन्नपूर्ण म्याराथुन दौड संचालित गरिएको।
- कोदो महोत्वस, अन्नपूर्ण सेन्चुरी महोत्सव, प्रविण गुरुङ एकल गायन प्रतियोगिता लगायत विभिन्न पर्यटन महोत्सवहरु र तिज मेला जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको।

४. भवन निर्माण तर्फ

- ४ कोठे २ वटा र २ कोठे १ वटा गरी जम्मा ३ वटा विद्यालयको भवन निर्माण, ३ वटा शौचालय निर्माण गरिएको।
- पुर्ननिर्माण तर्फबाट ८ वटा ४ कोठे, ५ वटा २ कोठे विद्यालय भवन र ६ वटा शौचालय निर्माण गरिएको।
- ७ वटा वडा कार्यालय भवन निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका,
- ४ वटा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवन निर्माणाधिन रहेका,
- ६ वटा सामुदायिक तथा आमा समूहका भवन निर्माण गरिएको।
- २ वटा खोप केन्द्र भवन निर्माण गरिएको।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका घरहरुको अभिलेखिकरण गरी घर नक्सापास शुरुवात गरिएको।

५. झोलुङ्गे पुल तर्फ

- ३ वटा झोलुङ्गे पुलहरु निर्माण सम्पन्न गरिएको, ३ वटा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका र २ वटा झोलुङ्गे पुलहरु मर्मत संभार गरी संचालनमा ल्याईएको,

६. कृषि विकास कार्यक्रम

- कृषिमा यान्त्रिकरण र आधुनिकीकरणका लागि २०० थान हाते ट्याक्टर, ५०% अनुदानमा वितरण गरियो।
- फलफुलमा आत्मनिर्भर तुल्याउन, सुन्तला, टिमुर, कागती, अम्बा, कफि र तेजपत्ताका ३५००० बिरुवाहरु ३ हजार घर धुरीलाई वितरण गरिएको।
- तरकारीमा आत्मनिर्भर एवं व्यवसायिकता विकास गर्न १२०० के.जि. आलुको बिउ ५०% अनुदानमा वितरण गरियो र यसबाट ८२०० के.जि. उत्पादन गरियो।
- मौरी सहितको घार १४० थान वितरण गरिएको।
- आकस्मिक बाली संरक्षणका निम्ति सलह किरा नियन्त्रण गर्न विषादी खरिद गरी वितरण

- कृषिमा आधुनिकरण ४०० थान टनेल यस वर्ष र हाल सम्म ११०० थान प्लाष्टिक सिट ५०% अनुदानमा वितरण।
- १२००० के.जि. प्राङ्गारिक मल ५०% अनुदानमा वितरण गरियो।

७. पशु विकास कार्यक्रम

- जै, भेज, टियोसेन्टी, सेटेरिया जातका ७००० घाँस बिरुवा वितरण गरिएको।
- ७०० गोटा डाले घाँसको बिरुवाहरु वितरण गरिएको।
- ११ वडामा ११ वटा मागमा आधारित पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिएको।
- गाउँपालिका स्तरीय व्यवसायिक बाख्रा, गाई/भैसी, कुखुरा पालन तालिमहरु संचालन गरिएको।
- घाँस काट्ने च्याफ कटर मेसिन ५ थान व्यवसायिक कृषकलाई वितरण गरीएको।
- ७००० पशु चौपायलाई उपचार एवं आवश्यक औषधि वितरण गरिएको।
- व्यवसायिक किसानलाई ३० वटा भकारो सुधार लागत साझेदारीमा वितरण गरिएको।
- ७००० भेडा बाख्रालाई आन्तरिक तथा बाह्य जिव नियन्त्रण डिपिङ कार्यक्रम संचालन गरिएको।
- ५००० माछा भुरा वितरण गरिएको।
- व्यवसायिक कृषकहरुलाई बयर बोका वितरण गरिएको।
- व्यवसायिक कृषकहरुलाई कालिज तथा कुखुरा पालनमा प्रोत्साहन गरिएको।
- पशु तथा कृषि तर्फ आवश्यक प्राविधिक सहयोग निरन्तर रुपमा उपलब्ध गराईएको।

८. शिक्षा विकास तर्फ

- ६ वटा विद्यालयलाई ICT कार्यक्रम वितरण र विद्यालय छेकबार वितरण।
- विद्यालय अतिरिक्त कृयाकलाप, शैक्षिक प्रर्दशनी र प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम संचालन।
- उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने छात्र/छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति वित्तरण।
- बाल विकास कक्षा सुधार र बाल विकास केन्द्र शिक्षाका लागि प्रोत्साहन।
- शिक्षकहरुलाई मासिक तलब वितरण।
- शिक्षक, वि.व्य.स. पदाधिकारी, विद्यालय कर्मचारी र विद्यार्थी सम्मान तथा पुरस्कृत।
- कोभिड-१९ का कारणबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनिकरण गर्न विद्यार्थीलाई अध्ययन पुस्तिका वितरण।
- प्रारम्भिक पढाई सिप कार्यक्रम अन्तर्गत प्रधानाध्यापक, शिक्षक, वि.व्य.स. पदाधिकारी, जन प्रतिनिधि बिच अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन।
- माध्यमिक तहका शिक्षकहरुको बिषयगत समिति गठन गरी शिक्षण गर्दा आईपर्ने समस्याको सामुहिक छलफल गरी समस्या समाधान।
- कक्षा १ र ३ को नयाँ पाठयक्रम प्रवोधिकरण, संचालन।
- सेनेटरी प्याड वितरण।
- अन्नपूर्ण बहुप्राविधिक शिक्षालयको अनुमति प्राप्त गरी बालि विज्ञानको पढाई संचालन।

- बिरेठाँटी मा.वि. मा कक्षा ९ देखि प्राविधिक धार (कम्प्युटर ईन्जिनियरिङ) अनुमति प्राप्त गरी भर्ना सुरु गरिएको ।

९. स्वास्थ्य तर्फ

- राष्ट्रिय कार्यक्रमहरु (पोषण, क्षरोग, दादुरा रुवेला खोप, आमा सुरक्षा) सम्पन्न गरिएको ।
- लामो गर्भान्तर तथा बाध्याकरण शिविरहरु संचालन गरिएको ।
- Survival Cancer र Breast Cancer को Screening शिविर सम्पन्न गरिएको ।
- बाह्रौ महिना औषधि तथा अन्य सामाग्रीहरुको नियमित आपूर्ती व्यवस्था मिलाईएको ।
- कोभिड-१९ सँग जुध्न वडाहरुमा आन्तरिक लकडाउनको व्यवस्थालाई प्रभावका रुपमा कार्यान्वयन गरिएको, बाहिरबाट आउने व्यक्तिहरुलाई होल्डिङ सेन्टरबाट पालिकाको क्वारेन्टाईन सम्मको आवागमनको व्यवस्था मिलाईएको, दिर्घरोगीहरुको औषधी आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज तुल्याईएको, वडागत क्वारेन्टाईनहरु निर्माण गरी संचालनमा ल्याईएको, स्वास्थ्यकर्मीलाई PPE लगायतका सामाग्रीहरुको व्यवस्था एवं थप अतिरिक्त भत्ताको व्यवस्था गरी २४ सै घण्टा परिचालन गरिएको र कुल ३४ वटा क्वारेन्टाईन केन्द्रहरु स्थापना गरी संचालन गरिएको ।
- महामारी तथा प्रकोप जन्य रोगहरुको अवस्थामा RRT तथा CRRT परिचालन गरी घर दैलो अभियान संचालन गरिएको ।
- २७६ जना शंकास्पद व्यक्तिहरुको PCR टेष्ट गरिएको ।
- चौमासिक, अर्ध-बार्षिक तथा बार्षिक समिक्षा सम्पन्न गरिएको ।
- प्रवर्धनात्मक, उपचारात्मक जस्ता कार्यक्रमहरु नियमित रुपमा सम्पन्न गरिएको ।

अन्य कार्यक्रमहरुः

- गाउँपालिकाको वस्तु स्थिति विवरण (Rural Municipal Profile) र आवधिक योजना (प्रथम पञ्चबर्षिय योजना) तयार गरिएको ।
- विपन्न नागरिक सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत ५५ घर धुरीलाई जस्तापाता वितरण ।
- सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम १५ घर
- जिर्ण रहेका विद्युत पोल प्रतिस्थापनका लागि २५० स्टिल पोलहरु वितरण गरिएको ।
- पुन-निर्माण अन्तर्गत निजि आवासमा लाभग्राहीहरु ४५९, पहिलो किस्ता प्राप्त ४१९, दोश्रो किस्ता प्राप्त २७४ र तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने २३७ घर निर्माण गरिएका ।
- बिषयगत शाखा (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, आयुर्वेद) तर्फका सर्शत अनुदानबाट विनियोजित नियमित कार्यक्रमहरु पूर्ण रुपले सम्पन्न गरिएको ।
- गाउँपालिकाका सबै वडाहरुका अपटिकल फाइबर इन्टरनेट जडान गरी Networking गरिएको ।
- कोभिडको कारणबाट रोजगार गुमाएका व्यक्तिहरुलाई रोजगारमा आधारित राहत कार्यक्रम मार्फत श्रम प्रविधिमा आधारित आयोजनाहरु संचालन गरिएको ।

- संभावित खाद्यन्न संकटलाई ध्यानमा राखी प्रत्येक वडाहरुमा सम्बन्धित कृषककै भकारीमा संचिति रहने गरी कोदोको भण्डारण व्यवस्था मिलाई "कोदो बैंक" स्थापना गरिएको।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, शिक्षक, म.स्वा.से. तथा सामाजिक व्यक्तिहरुको संलग्नतामा गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण घरधुरीहरुमा मास्क, पन्जा, सेनिडाईजर र सूचना मुलक सन्देशहरु पुर्याई भेटघाट कार्यक्रम गरिएको।
- कोभिड-१९ बाट प्रभावित बिषम अवस्थामा समेत जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र पालिकाबासीहरुको सहयोगमा छैटौं गाउँसभाबाट विनियोजन भएका सम्पूर्ण आयोजना तथा कार्यक्रमहरु पूर्ण रुपमा सम्पन्न गरिएको।

आ.ब. २०७६/०७७ को सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता विवरण

<table>
<tr><td>सि.न.</td><td>क्षेत्र तथा उपक्षेत्र</td><td>बजेट</td><td>खर्च</td><td>खर्च प्रतिशत</td></tr>
<tr><td colspan="5">सामाजिक सुरक्षा</td></tr>
<tr><td>१</td><td>सामाजिक सुरक्षा भत्ता</td><td>११,६९,२७,०००</td><td>११,२८,५८,१००</td><td>९६.५२</td></tr>
<tr><td colspan="2">लाभग्राही संख्याः४०४४</td><td colspan="3">२०७५ सालको जम्मा घटना दर्ता संख्याः१८१५</td></tr>
<tr><td colspan="2">सामाजिक सुरक्षा वितरण</td><td colspan="3">घटना दर्ता संख्या</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">जेष्ठ नागरिकः १७४९</td><td colspan="3">जन्मः ७८३</td></tr>
<tr><td colspan="3">महिलाः३९८ पुरुषः३८५</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">जेष्ठ नागरिक(दलित) ६१२</td><td colspan="3">मृत्युः२९९</td></tr>
<tr><td colspan="3">महिलाः९२ पुरुषः१२७</td></tr>
<tr><td colspan="2">एकल महिलाः७९
विधवाः७४६</td><td colspan="3">विवाहः२९९</td></tr>
<tr><td colspan="2">पूर्ण अपाङ्गः११६
आंशिक अपाङ्गः१५३</td><td colspan="3">बसाईसराईः४९</td></tr>
<tr><td colspan="2">दलित बालिबालिकाः७६७</td><td colspan="3">सम्बन्ध बिच्छेदः१८</td></tr>
</table>

परिचयपत्र वितरण

- जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र ३९६
- अपाङ्ग परिचय पत्र २४३
  - पूर्ण असक्त अपाङ्गता (क वर्ग) ९०
  - अति असक्त अपाङ्गता (ख वर्ग) १३०
  - मध्यम अपाङ्गता (ग वर्ग) २१
  - सामान्य अपाङ्गता (घ वर्ग) २

न्यायिक समिति

- जम्मा परेको उजुरी ८ वटा
- फर्छौट भएको ८ वटा
- सुचिकृत सामुदायिक मेलमिलापकर्ता ३४ जना

भाग ३

आर्थिक बर्ष २०७६।०७७ को खर्च शिर्षक र कार्यक्रम अनुसार प्रगति विवरण

सि.नं.	कार्यक्रमक्रियाकलापको नाम/आयोजना/	खर्च शीर्षक	विनियोजन
१	COVID 19 बाट भएको शैक्षिक क्षति न्यूनिकरण तथा विद्यार्थिको सिकाइ प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५२२	४,००,०००
२	Microscopy Camp (क्षयरोग(	२२५२२	४०,००,०००
३	अन्नपुर्ण नर्सरी व्यवस्थापन	२२५२२	५,००,०००
४	अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	२२५२२	५,००,०००
५	अन्य योजना	३११५९	६५,०००
६	अन्य सार्वजनिक निर्माण	३११५९	७२,४८,०००
७	अन्य सार्वजनिक निर्माण	३११५९	१६,९०,०००
८	अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी खर्च	३११३२	१०,००,०००
९	अर्गानिक कृषि उपज संकलन केन्द्र	३११३१	३,००,०००
१०	अस्थायी तथा करार कर्मचारीका लागि पोशाक	२११२१	१०,०००
११	आई टी अफिसरको पारिश्रमिक कर्मचारी	२११११	३,५८,०००
१२	आठभाइ थर पधेराको पानी निकास	३११५६	२,००,०००
१३	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवा स्वास्थ्य चौकी /.के .स्वा .प्रा/ प्राथमिक अस्पतालको न्यूनतम सेवा मापदण्ड अनुगमन सम्वन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	१,००,०००
१४	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको लागि औषधि खरिद) पूर्वानुमान, परिमाण निर्धारण तथा स्पेशिफिकेसन तयार गर्ने कार्यको समेत खर्च (	२७२१३	८,५०,०००
१५	आधारभूत तथा माध्यामिक तहमा स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको थप तलब भत्ता	२११११	१,२३,८४,०००
१६	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान विशेष शिक्षा परिषद)अन्तरगतका शिक्षक(कर्मचारीहरु समेत/	२११११	९,४८,५८,०००
१७	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि	२२४११	५,००,०००
१८	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	२२५२२	७,००,०००
१९	आयुवेद तथा बैकलपीक चिकित्साका कर्मचारीको कार्यक्रम लगायतको बार्षिक खर्च	२२५२९	३,००,०००
२०	आयुवेद तथा बैकलपीक चिकित्साका कर्मचारीको तलव भत्ता लगायतको बार्षिक खर्च	२११११	१६,५५,०००
२१	आवधिक योजना निर्माण	३११३२	२५,००,०००
२२	इ सि डी शिक्षीका पोशाक अनुदान (प्रोत्साहन)	२२५२२	४,००,०००
२३	ईसिडी शिक्षीका प्रोत्साहन खर्च	२११३९	४,००,०००
२४	उपचार केन्द्रहरुमा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री	२२५२२	४५,०००

	ढुवानी, कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्टेशनरी तथा फर्म फरमेट फोटोकपी, बिरामीको व्यक्तिगत विवरण ईबि रजिस्टरमा .टि-अध्यावधिक, समुदाय परिचालन गरि क्षयरोग विरामी निदानका लागि प्रेषण तथा उपचार, विश्व क्ष		
२५	उमा माकम्पाउन्डीङ.बि.	३११६१	४,००,०००
२६	उल्लेरी आसरस्वती मन्दिर निर्माण .वि.	३११५९	०,०००
२७	उल्लरी बराह ताल जाने पर्यटन पदमार्ग	३११५९	१०,००,०००
२८	उल्लेरी विद्यालय ढल विकास योजना	३११५९	३,००,०००
२९	उल्लेरी सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र अनुदान	२२५२२	५०,०००
३०	एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम	२२४१९	२,३१,०००
३१	ओखले लाक्रे ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
३२	ओख्ले लाख्रे ग्रामिण सडक ढलान	३११५१	३०,००,०००
३३	औलो नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन, औलो माहामारी हुने औलो ग्रसीत क्षेत्रको छनौट गरी बिषादि छर्कने (रेस्पोन्सीभ स्प्रेइङ समेत), विश्व औलो नियन्त्रण दिवस मनाउने तथा औलो नियन्त्रणका लागि बहुनिकाय अन्तरक्रिया	२२५२२	२१,०००
३४	औषधिको समुचित प्रयोग प्रवर्धनको लागि साथी समुह शिक्षा कार्यकम) peer group discussion) तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धि स्तरीय उपचार पद्धिति अभिमुखिकरण तथा समिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	१,२५,०००
३५	कुटुम दलित बस्ति खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
३६	कुटीको कुवा संरक्षण	३११५९	१,००,०००
३७	कुनेटो मार्ग बाटो सोलिङ्ग योजना	३११५९	२,००,०००
३८	कम्युनिटि डट्स कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन खर्च	२२५२२	१८,०००
३९	कर्मचारी क्षमता विकास	२२५२२	३,००,०००
४०	कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि तालिम खर्च	२२५११	१०,००,०००
४१	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२११३४	१०,००,०००
४२	करार सेवा शुल्क	२२४१३	२०,४०,०००
४३	क्रियाकर्म भवन निर्माण तथा विरुवा सिंढीवाटो निर्माण	३१११२	३,००,०००
४४	कुरिलो उत्पादन विस्तार	२२५२२	२,००,०००
४५	कलुवापोखरी क्रियाकर्म भवन निर्माण	३१११२	३,००,०००
४६	कुँवर खड्गाउँमा बहुउदेशीय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००
४७	कृषि अनुदान	३११३१	५०,००,०००
४८	कृषि उत्पादन वृद्धी तालिम	२२५२२	४,००,०००
४९	कृषि तर्फको संचालन तथा विविध कार्यक्रम खर्च	२२५२९	१,५०,०००
५०	कृषि विकास कार्यक्रम	३११३१	४०,००,०००
५१	काडे भदौरे सल्यान ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	१,००,००,०००
५२	काडे भदौरे सल्यान ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	१,००,००,०००

५३	काँडेबजार लक्ष्मी देउराली सड्क बत्ती	३११२२	२,००,०००
५४	काफलबोट काउले खानेपानी योजना	३११५६	७,००,०००
५५	काफलस्वारा दलित बस्ती एक घर एक धारा	३११५६	५,००,०००
५६	कार्यक्रम खर्च	२२५२२	१७,००,०००
५७	कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मुल्यांकन गरि कार्यक्रमको गुणस्तरीयता सुनिस्चित गर्ने, स्थलगत अनुशिक्षण गरि स्वास्थ्यकर्मिहरूको क्षमता अभिवृध्दि, क्षयरोगका बिरामीको उपचारको नतिजको कोहर्ट विश्लेषण तथा कार्यक्रमको चौमासिक समिक्षा	२२५२२	७५,०००
५८	कालढुङ्गे सिंढी बाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
५९	कालिमाटी लामाविडी सिंचाइ कुलो	३११५५	१,००,०००
६०	किर्जे दाविले जल्केनी ग्रानिर्माण.स.	३११५१	१,५०,०००
६१	किलौजा हिमालय मागोरेटोवाटो निर्माण .वि.	३११५१	२,००,०००
६२	कोट मौला पुजा	२२५२२	२,००,०००
६३	कोटगाउँ आमा समुह भवन निर्माण	३१११२	१,००,०००
६४	कोटगाउँ खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
६५	कोदो महोत्सव	२२५२२	५,००,०००
६६	खाउने भल्वाङ्ग ढेवा एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	१७,००,०००
६७	खागे मोटरवाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
६८	खागे सिंचाइ	३११५५	४,००,०००
६९	खिउ भल्वाङ्ग खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
७०	खोप केन्द्र निमार्ण	३१११२	७,५४,०००
७१	खोप केन्द्रलाई फर्निचर खरिद	३११२३	३०,०००
७२	खोपकेन्द्र निर्माण	३१११२	२,००,०००
७३	गैराथर देखी सिरानथर गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
७४	गैराथर सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
७५	गैरापानी हुदै राजमार्गसम्म सिढीबाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००
७६	गैरीवाङ्ग खानेपानी योजना	३११५६	३,००,०००
७७	गाउपालिका केन्द्र पुर्वाधार निर्माण	३१११२	२५,००,०००
७८	गाउपालिका दिवस	२२५२२	१,००,०००
७९	गाउपालिका स्तरीय बाल संजाल	२२५२२	२,००,०००
८०	गामा खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
८१	गिरीचोक ओखरबोट मोटरवाटो मर्मत	३११५१	४,००,०००
८२	गिरीचोक झोवाङ्ग ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
८३	गोकुलेकोचौर सिढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
८४	घट्टेखोला माताठाटी ग्रामिण सडक निर्माण	३११५१	२,००,०००
८५	घ्युरीखोला भैसी खर्क पर्यटन पदमार्ग	३११५९	२,००,०००
८६	घ्यागोथर खानेपानी योजना	३११५६	१०,००,०००

८७	घान्द्रुक किमरुङ्ग खोला बाटो स्तरोन्नति	३११५१	२०,००,०००
८८	घान्द्रुक स्वास्थ्य चौकी सोलार व्यवस्थापन	२२५२२	१५,०००
८९	चुइब्रोदेखि धिग्योसम्म सिढीबाटो	३११५९	५,००,०००
९०	चौतारी पोखरी कुवा मठमन्दिर संरक्षण	३११५९	२९,००,०००
९१	छ घर धारापानी खानेपानी	३११५६	३,००,०००
९२	छत्रेको डिल हुंदै ठुलास्वारा सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
९३	छविस्मृति हुँदै सिम्ले ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
९४	छोम्रोङ स्तुपा निर्माण (माने)	३११५९	१,००,०००
९५	जनजाति क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम(लोसहार समेत)	२२५२२	१०,००,०००
९६	ज्यामे खोला गोरेटो बाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
९७	ज्यामेखोला, तिबु मिदि खोला झो.पु., पूङखोला, छम्मोरङ, मोदी, घट्रटेखोला, नुनथला, सावेतमैजा, तान्चेक बेसी नामखेत, धाउन्नेवेसी झोपु., पहिरे खोला २-पा.अन्नपूर्णा गा (सुनटारी), अन्नपूर्ण गाउँपालिका, कास्की	३११५१	४०,००,०००
९८	जलकिनि खाउने हुदै दाङ्गसिङ्ग बाटो स्तरोन्नति	३११५१	२५,००,०००
९९	जेष्ठ नागरिक बिश्रामस्थल निर्माण	३११५९	१,००,०००
१००	जिल्ला समन्वय समिति योजना समपुरक	३११५९	७५,००,०००
१०१	झाक्रेपानी समाजघर खानेपानी	३११५६	२,००,०००
१०२	झिनु तारवार तथा वृक्षारोपण योजना	३११५७	१,१८,०००
१०३	झोपु पुल देखी तिचे हुंदै घुर्जुङ पर्यटन पदमार्ग	३११५९	२,००,०००
१०४	झोलुङ्गे पुल साझेदारी कार्यक्रम	३११५१	१०,००,०००
१०५	झोवाङ्ग खानेपानी योजना	३११५६	१५,००,०००
१०६	टिमुरस्वारा घुम्ति सिंडी बाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
१०७	ठुलाचौर पदमार्ग सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
१०८	ठुलाचौर प्रेमबस्ति हुँदै धारापानी बाटो	३११५१	२०,००,०००
१०९	ठोट्ने खोला कल्वर्ट, पोखरा म) पा १.पा २४ र अन्नपुर्ण गा.न.DPR समेत(	३११५१	१२,००,०००
११०	ठोट्नेखोला ढाके सव्जुङ्ग ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
१११	डाँडागाउँ भ्यु टावर निर्माण	३११५९	२,००,०००
११२	डिलेगौडा सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
११३	डिलाघर हुदै गामा भिरमुनी ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	२,००,०००
११४	ढावा तोमिजुङग ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
११५	ढावा बस्तिको भित्री गोरेटो वाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
११६	ढावा राधाकृष्ण मन्दिर देखी एक्लेसल्ला गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
११७	ढावा हाइजुङ्ग सडक स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
११८	ढीकुरपोखरी हुदै धारापानी हुदै देउराली स्तरोन्नति	३११५१	२०,००,०००
११९	ढीकी जाँतो संरक्षण	३११५९	१,००,०००

१२०	तमु खेलमैदान निर्माण	३११५९	१,००,०००
१२१	तम्मु मोहरिया ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
१२२	तरल नाईट्रोजन ढुवानी भण्डारण तथा वितरण तथा व्यवस्थापन	२२५२२	२,४०,०००
१२३	तलेत्र सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
१२४	तलब तथा सुबिधा -मनोसमाजिक परामर्श कर्ता	२११११	२,५९,०००
१२५	तलब तथा सुबिधा वित्तिय साक्षरता- सहजकर्ता क्रार्यक्रम	२११११	२,५९,०००
१२६	तल्लो आरन गोरेटोवाटो साथै बस्ति संरक्षण	३११५१	२,००,०००
१२७	तल्लो हाईजुङ्ग खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
१२८	तान्चोक कोट कान्छिबराह ग्रासुधार.स.	३११५१	२,५०,०००
१२९	ताम्ले वालुवा डाँडा देखी काम्चे सम्म सिंढीबाटो	३११५९	२,००,०००
१३०	तार जाली खरिद	३११५७	१५,००,०००
१३१	तालिबराङ्ग झयाप्ले खोला सिढीबाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००
१३२	तिखेढुङ्गा नयागाउ दलित बस्ती बाटो स्तरोन्नति	३११५१	१०,००,०००
१३३	तिलाहारे चोक देर्खी नरथोक सम्म सिंढीबाटो	३११५९	२,००,०००
१३४	तोल्का स्वास्थ्य ईकाई अनुदान	२६४१२	६०,०००
१३५	थइप्रु सुनखानी इल्गु खोलसार खानेपानी योजना	३११५६	१०,००,०००
१३६	थप योजना	३११५९	९८,६५,०००
१३७	थमडाडाँ पर्यटन पदमार्ग	३११५९	५,००,०००
१३८	देउराली डाडा धारापानी हुदै रानीथोक ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	१२,००,०००
१३९	देउराली दमदमे पाउदुरकोट ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
१४०	दमैको डिलबाट अखण्ड मार्गमा जोड्ने बाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००
१४१	दलित क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम	२२५२२	५,५०,०००
१४२	दलित बस्ति सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,३०,०००
१४३	दलित बस्ती तथा रानीथोक खानेपानी योजना (क्रमागत)	३११५६	१०,००,०००
१४४	दलित बस्ती भिचुक एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	१०,००,०००
१४५	दलित समाज फर्निचर खरिद	३११२३	२५,०००
१४६	दानुरा रुवेला खोप अभियान	२२५२२	१,३०,०००
१४७	दिप बुढाघर हुदै कडेले बाटो स्तरोन्नति	३११५१	७,००,०००
१४८	धाम्ले फुलिवाङ्ग हुदै दाङ्गसिङ्ग महोरिया मोटरबाटो स्तरोन्नती	३११५१	१०,००,०००
१४९	धाम्ले हुदै कोटगाउँ बाटो स्तरोन्नति	३११५१	१५,००,०००
१५०	धारापानी शिवालय घुमाउने चौतारा मोटर बाटो	३११५१	१५,००,०००
१५१	धारापानी शिवालय मन्दिर भुइ ढलान	३११६१	१,००,०००
१५२	धौलागिरी गेट नयापुल घाट ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	२,००,०००
१५३	नेपाली टोल सामुदायिक भवन निर्माण	३१११२	३,००,०००
१५४	न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयनका लागि आवश्यक औजार उपकरण तथा स्वास्थ्य समाग्री खरिद, मर्मत तथा व्यवस्थापन	२२३११	१,५०,०००
१५५	नयापुल ट्याङ्की मर्मत	३११५६	३,९०,०००

१५६	नयाँपुल तमु समाज भवन निर्माण	३१११२	५,००,०००
१५७	नयाँफेदी खानेपानी योजना	३११५६	४,००,०००
१५८	नयाँबजार काडेँ खानेपानी योजना (क्रमागत)	३११५६	५,००,०००
१५९	नुरीथान भयरथान गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
१६०	नवीकरणीय ऊर्जा प्रबिधिहरु लघु तथा साना जलबिधुत), सौर्य ऊर्जा, वायोग्यास, वायोमास, ऊर्जाको उत्पादनमुलक परिप्रयोगमार्फत ऊर्जा (उत्पादन र परिप्रयोग	२२५२२	१२,४३,०००
१६१	नसर्ने रोग सम्बन्धि कार्यक्रम अभिमुखिकरण), नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्यसम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम)Hypertension, Diabetes, COPD, Cancer days))	२२५२२	७०,०००
१६२	नागडाडा निवारे ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
१६३	नागडाडाँ भ्यु टावर निर्माण सम्पन्न	३११५९	२०,००,०००
१६४	नागडाडा भित्रिबाटो स्तरोन्नति	३११५९	१०,००,०००
१६५	नागडाडा स्वास्थ्य चौकी ल्याब स्थापना र कर्मचारी व्यवस्थापन खर्च	२२५२२	४,०५,०००
१६६	नाङ्गेठाटी खानेपानी योजना पाइप खरिद समेत	३११५६	२,००,०००
१६७	नाङ्गेठाटी नरचौ हुँदै थमडाडा पर्यटन पदमार्ग	३११५९	३,५०,०००
१६८	नियमित तथा पुर्ण खोप दिगोपना र खोप ढुवानी	२२५२२	४,३७,०००
१६९	निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	३११६१	३०,००,०००
१७०	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	१५,००,०००
१७१	पंचासे पर्यटन पदमार्ग निर्माण	३११५९	५,००,०००
१७२	पत्थर मराइचे काढे धम्पुस ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
१७३	पयाउदी खानेपानी योजना	३११५६	६,००,०००
१७४	प्याउदी ठुलाचौर गा स	३११५१	५,००,०००
१७५	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	१०,३३,०००
१७६	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	२,९३,०००
१७७	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	१,६५,०००
१७८	प्रेमबस्ति सिंढी बाटो निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००
१७९	पर्यटन पदमार्ग मर्दी हिमाल	३११५९	५,००,०००
१८०	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३११५७	२०,००,०००
१८१	प्रवर्धनात्मक साना फुटकर योजना कार्यक्रम	३१५११	१,८५,०००
१८२	प्रवर्धनात्मक साना योजना तथा वडा स्तरिय बिबिध योजना	३११५९	२,५०,०००
१८३	प्रविण गुरुङ्ग एकल गायन प्रतियोगीता	२२५२२	३,००,०००
१८४	पुराना गाउँ हिमशिखर क्लव भवन मर्मत	३१११३	३,००,०००
१८५	पुरानो गाउँ सिढिबाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००

१८६	पुरानो घडेरी पसल हुदै ढाक्रे बाटो स्तरोन्नति	३११५१	२५,००,०००
१८७	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२१११९	११,९०,०००
१८८	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२१११९	२१,१५,०००
१८९	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	२१११९	७४,६३,०००
१९०	प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि पोशाक खर्च	२११२१	८,४८,०००
१९१	प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि पोशाक खर्च	२११२१	१,४१,०००
१९२	प्रारम्भिक वाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि पोशाक खर्च	२११२१	२,४१,०००
१९३	परियार टोल मोटरबाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
१९४	परियार टोल हुंदै धम्जु सम्म गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
१९५	परिवार योजन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	२२५२२	७,९७,०००
१९६	परिवार योजन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमका लागि औजारउपकरण खरिद/	२२५२२	२७,०००
१९७	पशु विकास कार्यक्रम	३११३१	३५,००,०००
१९८	पशु शाखा अन्तर्गतको संचालन तथा विविध कार्यक्रम खर्च	२२५२९	१,००,०००
१९९	पशु स्वास्थ व्यवस्थापनको लागि ओषधि वितरण	२२५२२	१,४५,०००
२००	पशुपन्छी तथा मत्स्य उपचार सेवा	२२५२२	६०,०००
२०१	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२२३१३	५,००,०००
२०२	पहिरो नियन्त्रण	२२५२२	१०,००,०००
२०३	पात्लेखेत दलित शवदाह स्थल सधार एवं गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	१,५०,०००
२०४	पात्लेखेत वेशी साउने कुवा सिंचाइ योजना	३११५५	२,००,०००
२०५	पात्लिखेत वेशी एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
२०६	पालिका परियोजना समन्वय समितिको वैठक	२२५२२	३०,०००
२०७	पिपल चौतारी पोखरी संरक्षण कुवा संरक्षण	३११५७	१५,००,०००
२०८	पोखरा फाइनान्स देखि हिलसाइड ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	८,००,०००
२०९	पोषण कार्यक्रम (नेपाल सरकार)	२२५२२	४,३१,०००
२१०	फल्लापानी सिंढी बाटो निर्माण	३११५१	३,५०,०००
२११	फागु महोत्सव	२२५२२	१,००,०००
२१२	फोहोरमैला व्यवस्थापन	२२५२२	६,००,०००
२१३	बगालेटोल सिढीबाटो निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००
२१४	बुढाघर देखी सुनार पोखरी राजमार्ग सम्म सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
२१५	बैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने सम्भावित कामदारहरुलाई गहन	२२५२२	३,०००

	अभिमुखीकरण कार्यक्रम		
२१६	बृहत् घुम्ती शिविर संचालन	२२५२२	६,००,०००
२१७	बाझगरा सिंचाई योजना	३११५५	५,००,०००
२१८	बासखर्क झारकोट लामाचौर बाटो स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२१९	बिद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा, आमा समूह तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन प्रवर्ध्दन अभियान	२२५२२	१,२५,०००
२२०	बिमा तथा नवीकरण खर्च	२२२१४	४,००,०००
२२१	बोर्डिङ्गदेखि गापा सम्मको ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२२२	भकारो सुधार कार्यक्रम	२२५२२	३,००,०००
२२३	भण्डारीटोल डिल देखी ठुलाखेत खण्ड सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
२२४	भदौरे प्रेम बस्ती ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२२५	भूमेको थानमा पर्यटन पार्क निर्माण	३११५९	३,००,०००
२२६	भूमेदेउराली आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००
२२७	भयर चोक सेराचौर हुँदै भित्रीबाटो डायरी चोकसम्म ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२२८	भैरव, दलित वस्ति, इस्तार गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	३,००,०००
२२९	भिरमुनि हिले काउनडाडा ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२३०	भिरमुनी खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
२३१	भिरमुनी गोनिर्माण तथा सामुदायिक भवन ट्रष्ट निर्माण .बा.	३१११३	२,००,०००
२३२	भिरमुनी दलितवस्ति सिंडी बाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
२३३	भिरमुनी हिले काउन्डाडाँ शवदाह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००
२३४	भोटेकुकुर संरक्षण एवंम् प्रवर्द्धन	२२५२२	२,००,०००
२३५	मठमन्दिर तथा पुरातात्त्विक सम्पदा संरक्षण	२२५२२	१०,००,०००
२३६	मतक्यु उरी बाटो निर्माण	३११५१	१५,००,०००
२३७	मनोसमाजिक परामर्श संचालन खर्च	२२५२२	१,७८,०००
२३८	मेलघर देखि मुसाको खोल्सा सम्मको सिढी बाटो	३११५९	२,००,०००
२३९	मेलमिलापकर्ताको अभिमुखीकरण	२२५२२	३,००,०००
२४०	मेलाइचे ताल संरक्षण	३११५७	५,००,०००
२४१	मूलाछरे खानेपानी निर्माण योजना	३११५६	७,००,०००
२४२	महामारी तथा प्रकोपजन्य रोगहरुको अबस्थामा RRT/ CRRT परिचालन गर्ने, चौमाशिक रिभ्यु तथा अभिमुखीकरण गर्ने	२२५२२	६०,०००
२४३	महिला क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम	२२५२२	११,००,०००
२४४	महीला स्वास्थ्य स्वयं सेविका कार्यक्रम अर्ध वार्षिक समिक्षा र) दिवस मनाउने(	२२५२२	१२,०००
२४५	माझखोला गाम भिरमुनी गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
२४६	माझखोला गोरेटोवाटो साथै ढल निकास	३११५९	२,००,०००
२४७	माझगाउ खोल्सा देखि घरेलु सिढीबाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००
२४८	माझगाउ चण्डी प्रा वि भिच्चुक हुदै लान्द्रुक सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००

२४९	माझगाउँ छेदोखोला गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
२५०	माझगाउदेखि भच्चेक हुदै लान्द्रुक बाटो स्तरोन्नति	३११५१	२५,००,०००
२५१	माझबिढी कुलो निर्माण तथा बगालेथर बस्ति संरक्षण	३११५५	५०,०००
२५२	माटो परिक्षण	२२५२२	३,००,०००
२५३	माटो परिक्षण गरी माटो सुधारको लागि सामग्री /प्रविधि वितरण / हस्तान्तरण	२२५२२	२,००,०००
२५४	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	२२५२२	२,४०,०००
२५५	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण	२२६११	१०,०००
२५६	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, ANC, न्यानो झोला, Vitamin K Magnesium Sulphate, Calcium Gluconate र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	२२५२२	७,०५,०००
२५७	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रमका लागि व्यक्ति करार	२२४१३	५,३२,०००
२५८	माताठाटी गाउँभित्र जाने ग्रामिण सडक मर्मत	३११५९	३०,०००
२५९	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान विशेष)शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षककर्मचारी/,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत(	२११११	२,८२,५६,०००
२६०	मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी महत्वपूर्ण दिवस मनाउने आत्महत्या) रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अल्जाईमर दिवसमानसिक (स्वास्थ्य समस्याबाट प्रभावित ब्यक्तिका परिवारका सदस्यहरु का लागी क्षमता अभिब्रिधी कार्यक्रम (स्याहारकर्ताहरु)	२२५२२	१९,०००
२६१	मोदिघाट देखि तल्लो हाईजुङ गोरेटो बाटो योजना	३११५९	२,००,०००
२६२	मोदी आ वि मर्मत	३११५९	४५,०००
२६३	मोदीघाट झोवाङ्ग सल्यान सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००
२६४	मोदीघाट देखी तल्लो हाइजुङ सम्म गोरेटो वाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
२६५	मोहरिया गाउभित्रको सिढिबाटो निर्माण	३११५९	६०,०००
२६६	मोहरिया स्वास्थ्यचौकि बिजुली मर्मत	३११५९	५०,०००
२६७	मोहरीयामा चिया बगान निर्माण	३११३१	२,००,०००
२६८	युवा खेलकुद कार्यक्रम	३११५९	११,००,०००
२६९	योङ्गस्टार युवाक्लबको खेलमैदान योजना	३११५९	५०,०००
२७०	रेबिज, सर्पदंश आदिको जनचेतनासम्बन्धि प्रचार प्रसार तथा दिवस मनाउने पशु पंक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा, बर्ड फ्लु, ए यम आर सिष्टिसर्कोसिस, टक्सोप्लाज्मोसिस आदी विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम र सचेतना कार्यक्रम	२२५२२	२०,०००
२७१	राजमार्ग देखी गतहराटोल सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
२७२	राजस्व फिर्ता	२८२११	९८,००,०००
२७३	रातामाटा शिव मन्दिर ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
२७४	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	२२५२२	१,००,०००
२७५	रि नि म्यो ढुँगा जाने पर्यटकिय गोरेटो बाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००

२७६	रिङ्गरोड स्तरोन्नति	३११५१	२०,१०,०००
२७७	रिङ्गरोड स्तरोन्नति	३११५१	६,९०,०००
२७८	रिङ्गरोड स्तरोन्नति	३११५१	१३,११,०००
२७९	रिटर्नी स्वयंम सेवक परिचालन	२२५२२	२,८१,०००
२८०	रोटा खोप सुरुवात	२२५२२	३५,०००
२८१	रोधि सामुदायिक भवन ट्रस्ट निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००
२८२	लक्ष्मी देउराली धारापानी रानीथोक ग्रामिण सडक	३११५९	२,००,०००
२८३	लुम्ले कविता गाउँको स्वागतद्धार निर्माण	३११५९	२,००,०००
२८४	लुम्ले तान्चोक भिच्चुक लान्द्रुक ग्रामिण सडक निर्माण योजना	३११५१	२५,००,०००
२८५	लुम्ले मोदीघाट सिढिबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००
२८६	लुम्ले रक क्लाइमिङ निर्माण	३११५९	१,००,०००
२८७	लुयरा दलित बस्ती खानेपानी योजना	३११५६	१०,००,०००
२८८	लुयरा भुमेश्वरी क्लव भवन निर्माण	३१११२	३,००,०००
२८९	ल्यान्डफिल साईट सम्भाव्यता अध्ययन	३११३२	४,००,०००
२९०	लेवाडे गोरेटो बाटो निर्माण	३११५१	१,००,०००
२९१	लामाखेत किरकिरे खाउने सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००
२९२	वडा कार्यालय भवन निर्माण	३१११२	१,४७,२०,०००
२९३	वडा कार्यालय भवन निर्माण	३११११	३५,००,०००
२९४	वडा कार्यालय शौचालय मर्मत	३१११३	१,००,०००
२९५	वडा कार्यालयदेखि चुहिने पहरासम्म बाटो स्तरोन्नति	३११५१	१०,००,०००
२९६	वनठाटी हेलिप्याड निर्माण	३११५९	५०,०००
२९७	व्यवसायिक भेडाबाख्रा, भैसी, चौरीपालन तथा नशल सुधार एवम् अनुदान कार्यक्रम	३११३१	१०,००,०००
२९८	वर्ड फ्लु रोग लगायत अन्यरोगहरुको नियन्त्रणको लागि वैठक तथा नमुना संकलन गरी पठाउने तथा प्रदेश तथा संघमा रिपोर्टिङ्ग गर्ने	२२५२२	७५,०००
२९९	वाकोट मेश्रम बराह ढीकीजाँतो सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
३००	वाजगरा देवी मन्दिर भवन निर्माण	३११५९	२,००,०००
३०१	वित्त साक्षरता कार्यक्रमको लागि मेशनरी तथा औजार	२२३११	४०,०००
३०२	वित्तिय साक्षरता क्रार्यक्रम संचालन खर्च	२२५२२	७६,०००
३०३	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	३११५९	२७,७४,०००
३०४	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	३११५९	१,७३,९६,०००
३०५	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	३११५९	४९,३०,०००
३०६	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	६,३०,०००
३०७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	३,५४,०००
३०८	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२२५२२	२२,२३,०००
३०९	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	१०,०००
३१०	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा	२२५२२	४९,५२,०००

	आधारित प्रोत्साहन अनुदान		
३११	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२२५२२	७,८९,०००
३१२	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२२५२२	१४,०३,०००
३१३	विपद व्यवस्थापन कोष (विपद सामग्री खरिद समेत)	२७२१२	२०,००,०००
३१४	विभिन्न खानेपानी योजना	३११५६	६०,००,०००
३१५	विभिन्न खोपहरु लगाए वापत भ्याक्सिनेटरलाई पारिश्रमिक	२२४१९	१,२५,०००
३१६	विरेठाटी एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
३१७	विरेठाटी तिखेढुङ्गा उल्लेरी घोरेपानी म्याग्दी मुक्तिनाथ मार्ग	३११५१	२५,००,०००
३१८	विरेठाटी दाङ्गसिङ्ग मोहरिया ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
३१९	विरेठाटी दाङ्गसिङ्ग सिढिबाटो निर्माण	३११५९	३,००,०००
३२०	विरेठाँटी माविद्युतिय तथा इन्टरनेट जडान.वि.	२२५२२	१,००,०००
३२१	विरेठाटी स्रोतकेन्द्र प्रतिभा पहिचान	३११५९	१५,०००
३२२	विरामीको लागि ओछपाई (कार्वन कपी सहितको) टिकट.डि.पि.	२२३१५	१,००,०००
३२३	विविध योजना तथा म्याचिङ फण्ड	३११५९	४,००,०००
३२४	विश्व कुष्ठरोग दिवस तथा अपांगता दिवसको उपलक्ष्यमा कार्यक्रम	२२५२२	१५,०००
३२५	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत(	२२५२२	२,७७,०००
३२६	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत	२२५२२	७९,०००
३२७	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत(	२२५२२	४४,०००
३२८	शिक्षा विकास कार्यक्रम	३११५९	२०,००,०००
३२९	शिक्षा विकास कार्यक्रम	२२५२२	७,१०,०००
३३०	शितलगुफा जाने पर्यटन सिढी बाटो	३११५९	५,००,०००
३३१	शितलगुफा जाने पर्यटन सिढी बाटो निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००
३३२	शितलगुफा जाने पर्यटन सिढी बाटो निर्माण योजना	३११५९	७,००,०००
३३३	शिव मार्ग देखी जैसीटोल राजमार्ग सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
३३४	शिव मार्ग देखी दुधिलाकोवोट हुंदै राजमार्ग सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
३३५	शिशुस्याहारदेखि फिलिचे डाडासम्मको सिढीबाटो निर्माण	३११५९	५०,०००
३३६	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	२२४१२	३,००,०००
३३७	संचार महसुल	२२११२	१२,००,०००
३३८	सुचिकृत बेरोजगारका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना कार्यक्रम	२२५२२	१०,००,०००

३३९	सडक बत्ती	३११५३	१२,००,०००
३४०	स्थानिय तहमा रहने कृषि तथा पशुसेवा प्राविधिकको तलब भत्ता तथा पोशाक खर्च	२११११	४,९९,०००
३४१	स्थानीय तह खेल ग्राम निर्माण	३११५९	५०,००,०००
३४२	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी,प्रा स्वा के र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव महगी भत्ता स्थानीय भत्ता पोषाक लगायत अन्य प्रशासनीक खर्च समेत	२११११	१,५०,२३,०००
३४३	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी,प्रा स्वा के र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको फिल्ड भत्ता	२११३९	५,००,०००
३४४	स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक, चौमासिक समिक्षा, सूचना संकलन, गुणस्तर सुधार साथै विधुतिय प्रतिवेदनका लागि इन्टरनेट सेवा समशुल भुक्तानी समेत	२२५२२	१,४५,०००
३४५	स्थानीय तहमा रहने कृषी तथा पशु प्राविधिकका े तलब भत्ता तथा पोशाक	२११११	६,४०,०००
३४६	सभा सञ्चालन खर्च	२२७२१	१०,००,०००
३४७	समथल खोला सल्यान खानेपानी योजना	३११५६	३०,००,०००
३४८	सम्थलखोला सल्यान खानेपानी योजना	३११५६	२८,००,०००
३४९	समपुरक कोष	३११५९	३,२०,०००
३५०	सम्बन्धित सरोकारवालाहरुवाट परियोजना अनुगमन तथा मुल्यांकन	२२६११	२०,०००
३५१	समाजसेवा युवा क्लब र टोल संयोजक भवन ट्रस निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००
३५२	स्यानीपाखा धार्मीक उद्यान निर्माण संरक्षण	३११५९	१,५०,०००
३५३	सुरक्षित आवास कार्यक्रम (जस्तापाता फेर्ने पच्पन्न घर)	३१११३	१६,००,०००
३५४	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम गण्डकी प्रदेशको कास्की जिल्ला क्षेत्र नं ३ अन्तर्गत अन्नपूर्ण गाउपालिकामा ६५ वटा	३११५९	१८,२५,०००
३५५	सुरक्षित बैदेसिक रोजगार सम्बन्धि अभिमुखीकरण	२२५२२	१४,०००
३५६	सेरा खानेपानी योजना	३११५६	५,००,०००
३५७	सराङ्ककोट नौडाडाँ अपाङ्गमैत्री पदमार्ग स्तरोन्नति	३११५९	१०,००,०००
३५८	सेराचौर दलितवस्ति देखी दिप सम्म सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	२,००,०००
३५९	सेराधारापानी सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००
३६०	सल्यान घुम्ति देखी पुरानो घडेरी गोरेटोवाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००
३६१	सल्यान घुम्ति धोतिखोला पुल मर्मत योजना	३११५१	१,००,०००
३६२	सल्यान घुम्ती लुयरा नयागाउ बाटो स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
३६३	सल्यान स्वास्थ्य चौकी मुख स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन प्राविधिक) (तथा सामग्री खरिद परिचालन खर्च	२२५२२	४०,०००
३६४	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	१०,००,०००
३६५	स्वास्थ आमा समूह भवन स्तरोन्नति	३१११३	१,००,०००
३६६	स्वास्थ्य चौकी अनुदान	२२५२२	२,००,०००
३६७	स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम	२२५२२	१०,००,०००

३६८	स्वास्थ्य शाखा अतिथि सत्कार खर्च	२२७११	३१,०००
३६९	स्वास्थ्य शिविर संचालन खर्च	२२५२२	१,५०,०००
३७०	स्वास्थ्य स्वयसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम	२२५२२	७,००,०००
३७१	स्वास्थ्य संस्था नभएका वडाहरुमा स्वास्थ्य संस्था भवन निर्माण तथा संचालन खर्च	३१११२	९३,००,०००
३७२	स्वास्थ्य सस्था फर्निचर खरिद	३११२३	१,००,०००
३७३	स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका बस्ती तथा स्वास्थ्य सेवामा पहूच कम भएका, कारागार, गुम्बा, स्कुल, बृधाश्रम,उद्योग भएको क्षेत्र, शहरी घनाबस्ती, लगायत अन्य क्षयरोगका जोखिमयुक्त जनसंख्यामा माइक्रोस्कोपिक क्याम्प लगायतका अन्य सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम	२२५२२	७५,०००
३७४	सहकारी दिवस	२२५२२	१,००,०००
३७५	सहकारी सिचाई, साना सिचाई मर्मत सम्भार तथा निर्माण	३११५५	५,००,०००
३७६	सहयोगात्मक सुपरिवेक्षण	२२५२२	२८,०००
३७७	साउनेपाखा टोल सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	१,००,०००
३७८	साधिखोला काफलबोट काउले मोटर बाटो निर्माण	३११५१	८,००,०००
३७९	सामुदायिक ईकाई अनुदान	२२५२२	८०,०००
३८०	सामुदायिक ईकाईमा विद्युत जडान (झोबांग र हिले)	२२५२२	४०,०००
३८१	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड	२२५२२	१०,८८,०००
३८२	सामुदायीक भवन निर्माण ध्यागोर	३११५९	२,००,०००
३८३	सामुदायीक भवन निर्माण फुलीवाङ	३१११२	२,००,०००
३८४	सामुदायीक भवन पर्खाल निर्माण	३११५९	१,००,०००
३८५	सामाजिक परिचारिकाको गत आवको नपुग पारिश्रमिक	२११११	४९,०००
३८६	सामाजिक परीक्षण	२२५२२	५,००,०००
३८७	साक्र्यु गैरीवाङ्ग ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
३८८	सारक्यु देखी लिग्रा तप्राङ जोड्ने ग्रा.स.	३११५१	२,५०,०००
३८९	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२२५२२	२,२४,०००
३९०	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२२५२२	३,९९,०००
३९१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	२२५२२	१४,०७,०००
३९२	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२२५२२	६,५१,०००
३९३	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२२५२२	३,६०,०००
३९४	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२२५२२	२२,०९,०००

३९५	सार्वजनिक सुनुवाई चौमासिक	२२५२२	५,००,०००
३९६	सावेत गाउँ सिंढीवाटो निर्माण	३११५९	४,००,०००
३९७	सिढिबाटोमा रकम थप	३११५९	६,००,०००
३९८	सिंढी बाटो निर्माण हुंदु	३११५९	२,००,०००
३९९	सिनुवा तिल्चे एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	२०,००,०००
४००	सिम्पाली बाटो तल खानापनी योजना	३११५६	६,००,०००
४०१	सिम्पाली बाटो माथि खानापनी योजना	३११५६	६,००,०००
४०२	सिल्कु देखी मुलवाटो पर्यटन पदमार्ग	३११५९	२,००,०००
४०३	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	२२५१२	१०,००,०००
४०४	सोत्रे सिमलवोट पाटेम्रो सिंढीबाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००
४०५	सौरेनी तल्लो खण्ड बाटो सोलिङ्ग	३११५१	१०,००,०००
४०६	सौरीनी तल्लोखण्ड ग्रामिण सडक स्तरोउन्नती	३११५१	१,००,०००
४०७	हनि हन्टर महोत्सव (मह काड्ने कार्यक्रम)लान्द्रुक	२२५२२	२,००,०००
४०८	हरितालिका तिज कार्यक्रम	२२५२२	२,००,०००
४०९	हाइवे झोवाङ्ग ग्रा स स्तरोन्नति	३११५१	१५,००,०००
४१०	हाइवे झोवाङ्ग हुदै सल्यान बाटो स्तरोन्नति	३११५१	५,००,०००
४११	हाइवे झोवाङ्ग हुदै सल्यान बाटो स्तरोन्नति	३११५१	२०,००,०००
४१२	हाईजुङ्ग भित्रि मोटर बाटो निर्माण	३११५१	१०,००,०००
४१३	हाते ट्याक्टर खरिद	३११३१	१५,००,०००
४१४	हिले खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	३११५६	५,००,०००
४१५	हिले तिखेढुङ्गा सिढिबाटो निर्माण	३११५९	३५,०००
४१६	हिले तिखेढुङ्गा सिढीबाटो निर्माण (क्रमागत)	३११५९	५,००,०००

भाग ४

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आ.ब. २०७७।०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

क. आर्थिक विकास :

१. कृषि विकास

"कृषि क्षेत्रको अभिवृद्धि अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको समृद्धि" भन्ने मूल नाराका साथ युवाहरुलाई कृषिमा आकर्षण गराउन युवा स्वरोजगार र युवा लक्षित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । यस कार्यक्रमबाट कोराना भाइरसको विश्वव्यापी महामारीको प्रकोपबाट सृजित असामान्य अवस्थाका कारण वैदेशिक तथा स्वदेशमा रोजगारी गुमाएका युवाहरुलाई निजको ज्ञान, सिप, अनुभवलाई प्रयोग गरी स्वरोजगार तुल्याउनका साथै आन्तरिक उत्पादनमा आत्मनिर्भरता कायम गरिने छ।

कृषि क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धन गर्न गाउँपालिका भित्रका विभिन्न कृषियोग्य जामिनलाई सम्भाव्यताका आधारमा तरकारी, फलफुल तथा नगदेबालीका पकेट क्षेत्रको रूपमा घोषणा गरी मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी तथा फलफुल उत्पादनका साथै माटोको परीक्षण गरी आधुनिक तरिकाले कृषिलाई व्यवसायिकरण गर्न प्रोत्साहित गरिने छ।

कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, यान्त्रीकरण, विशिष्टीकरण र व्यवसायिकरण गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा जोड दिइने छ । सो का लागि जग्गा चक्लाबन्दी, गह्रासुधार र यन्त्र उपकरणहरुमा दिँदै आएको ५०% अनुदान, प्लास्टिक टनेल, पक्की टनेल निर्माण र एक घर एक टनेल निर्माण कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिने छ।

यस गाउँपालिका भित्र कृषिको सम्भावना भएका वडाहरुमा चिस्यान केन्द्र स्थापना गर्ने एवमं उत्पादीत कृषि उपजहरुलाई बजारीकरणका लागि ढिकुरपोखरी र नयाँपुलमा कृषि उपज सङकलन तथा बजारीकरण केन्द्र स्थापना गरी सो केन्द्रहरु कृषक समुहहरुमार्फत सञ्चालन गरी कृषकहरुले उत्पादित वस्तुको उचित मुल्य प्राप्त गर्ने अवस्थाको सृजनाको लागि प्रेदशसँगको साझेदारीमा आवश्यक प्रकृयाहरु अगाडि बढाइने छ।

यस गाउँपालिकामा सङ्घीय सरकारबाट सञ्चालित प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना र गण्डकी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित मुख्यमन्त्री वातावरण मैत्री नमुना कृषि गाउँ कार्यक्रमलाई प्रभावकारी तुल्याउँदै त्यस क्षेत्रमा कृषिको विशेष पकेट क्षेत्र स्थापना गर्ने नीति अङगिकार गरिने छ।

नगदे वालीतर्फको विशेष जोनको रूपमा सञ्चालित कफी जोन, अलैंची जोन र सुन्तला पकेट जोनका कार्यक्रमहरुलाई प्रदेश सँगको समन्वयमा विकास, विस्तार गर्नुका साथै स्थानीय कृषकहरुको आय आर्जनको मुख्य क्षेत्रको रूपमा स्थापित गर्दै जाने नीति अङ्गिकार गरिने छ।

गण्डकी प्रदेश सरकारअन्तर्गत कृषि ज्ञान केन्द्र, पशु विज्ञ केन्द्रबाट सञ्चालित दिगो कृषि विकास, जैविक विविधता, प्राकृतिक स्रोत तथा वातावरण संरक्षण बीच सन्तुलन कायम राख्दै, बाँझो निजी जमिन, सार्वजनिक खुला क्षेत्र तथा खोला किनारमा अलैंची, कागती, इस्कुस, एभोकार्डो, किवि, घाँस खेती गर्न सर्वसाधारण व्यक्ति तथा समूहलाई प्रोत्साहन गरिने छ।

कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि विगतमा सञ्चालित अधुरा सिंचाई आयोजनाहरुलाई सम्पन्न गर्नका लागि सङ्घीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्दै साना सिंचाई कार्यक्रमहरु गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरी सिञ्चित भूमिमा उत्पादनमुखी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि विगतमा सञ्चालित अधुरा सिंचाई आयोजनाहरुलाई सम्पन्न गर्नका लागि सङ्घीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्दै साना सिंचाई कार्यक्रमहरु गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरी सिञ्चित भूमिमा उत्पादनमुखी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

कृषक समूह, सहकारी, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था र स्थानीय तहहरुको साझेदारीमा कृषि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

हिमाली उच्च समस्थलीहरुमा जडिबुटी, स्याउ र दाँते ओखर खेतीको लागि माटो परीक्षण लगायत स्थलगत अध्ययन गरी सम्भाव्यताको उजागर गरिने छ।

नदी किनारका जमिन ,वेशी, टार तथा खेतबारीका कान्लाहरुमा सम्भाव्य फलफुल खेती गरी फलफुलको उत्पादन बढाई फलफुलमा आत्मनिर्भरताका लागि प्रत्येक घरधुरीमा एक सदस्य एक फलफुलको बिरुवा रोपण कार्यलाई अभियानका साथ अगाडि बढाइनेछ, साथै सोका लागि गाउँपालिका क्षेत्र भित्र एक फलफुल नर्सरी सञ्चालन एवमं विस्तार गरिने छ ।

गाउँपालिका भित्र मौरीपालनको सम्भावन रहेको क्षेत्रहरुमा मौरी पालन व्यवसायलाई व्यवसायिकरण गर्दै मह उत्पादनबाट कृषकको आय आर्जनमा टेवा पुर्याउने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ।

व्यवसायिक कृषकहरुलाई कार्यविधि अनुसारको प्रोत्साहनको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई व्यावसायिक सामूहिक, सहकारी खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहित गरिने छ।

कृषिलाई आधुनिकीकरण गर्न गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा चक्लाबन्दी गर्न चाहने कृषक र कृषक समूहहरुलाई आवश्यक प्रोत्साहन र अनुदानको व्यवस्था गरिने छ।

कृषि सामाग्री,उन्नत विउ विजन खरिद,दुग्ध सङ्कलन,घाँस खेती आदिका लागि व्यवसायिक कृषक एवमं कृषि समूहलाई समय समयमा अभिमुखीकरण एवमंम विशेष अनुदानका कार्यक्रम साथै कृषि बिमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा ल्याइने छ।

बाँझो खेत प्रयोग नीति अबलम्वन गर्न भूमि बैंक खडा गरी गाउँपालिकाले कम्तीमा २० बर्षका लागि जग्गा लिजमा लिई व्यवसायिक खेती गर्न गाउँपालिकामार्फत प्रस्ताव आव्हान गरी उपयुक्त प्रस्तावलाई छनौट गरिने छ र उक्त जग्गाको भौतिक पूर्वाधार ग्रामिण सडक,सिंचाई,विद्युत,खानेपानी,शित भण्डार आदि प्राविधिक सहायता, मल, बिउ,विजन र बजार प्रवर्द्धनमा गाउँपालिकाले पहल गर्नेछ। बाँझो जमिन निरुत्साहित गर्न बाँझो खेत राख्ने कृषकलाई कृषि सुविधाबाट बन्चित गरिने छ।

कम्तीमा ५ रोपनी जग्गा वा सो भन्दा बढी जग्गामा मौसम अनुसार एकै प्रकारको खेती गर्ने कृषकलाई व्यवसायिक कृषकको रूपमा पहिचान गरिने छ।

पालिकालाई कोदोमा आत्मनिर्भर बनाइने छ र कोदोखेती प्रवर्द्धन गर्न अनुदानको व्यवस्था गरी सबै होटल तथा रेष्टुरेण्टहरुमा कोदाको परिकार मेनुमा राख्न अनिवार्य गरिने छ साथै कोदो प्रवर्द्धनका लागि विगत वर्षदेखि सञ्चालित कोदो महोत्सवलाई निरन्तरता दिईने छ।

गाउँपालिकाको कृषि श्रोतमा आधारित रैथाने बाली,जडिबुटी र फलफुल लगायतका कृषि उपजहरुको उद्योग स्थापना गर्न निजि क्षेत्रलाइ आकर्षण गरिने छ। अन्नपूर्ण गाउँपालिका भित्रका कृषि समूह, विभिन्न मोडलका कृषि फर्मका कार्यक्रमहरुलाई सम्बन्धीत सरोकारवालाहरुसँग समन्वय गरी व्यवसायिक कृषिको रूपमा विकास गरिने छ ।

यस गाउँपालिका भित्रका निश्चित स्थानहरुमा आलु उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । कौशी खेती, करेसावारी तथा घर बगैचामा, पोषणयुक्त वाली लगाउन प्रोत्साहन गरिने छ।

स्थानीय तहमा उत्पादित खाद्यान्नहरु संचिती एवमं संरक्षण गर्ने र कुनैपनि प्रकारका खानेकुराहरु खेर नफाल्न गाउँपालिकाबासीलाई सचेतना अभिवृद्धि गर्न **"खाना नफालौ"** कार्यक्रमलाई विशेष अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने छ।

२. पशु विकास

पशुपालक एवमं दूग्ध उत्पादक कृषकहरुको साथै गाउँपालिकाकै ग्रामिण अर्थतन्त्रको बलियो आधारको रूपमा विगत लामो समयदेखि रहदै आएकोमा यस गाउँपालिका अन्तर्गतका सहकारी संस्थाहरुलाई सबल रूपमा सञ्चालन गर्न पशुधन बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, बहुवर्षे भुई घाँस, पोषिलो हिउँदे घास, बहु वर्षे डालेघासका बिरुवाहरु लगाउने जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी कृषकरुको दुग्ध उत्पादन लागत घटाउने कार्यक्रमहरु अगाडि बढाउदै दुग्ध सङ्कलन तथा चिस्यान केन्द्र स्थापना एवमं विस्तार गर्ने नीति अङ्गिकार गरिने छ।

"एक कृषक एक दुहुनो गाई/भैसी" कार्यक्रम अभियानका रूपमा सञ्चालन गरी दुधलाई आफ्नो दैनिक आयआर्जनको माध्यम बनाउदै दुध उत्पादनमा सहकारीताको विकास गरी पशुपालक कृषक समूहलाई गोठ निर्माण, तथा भकारो सुधार कार्यका लागि अनुदान उपलब्ध गराइने छ।

घर पालुवा जनावर कुकुरहरुमा विशेष पहिचान भएको स्वर र सुरक्षाका दृष्टिले समेत अब्बल **"भोटे"** प्रजातिको कुकुर यस गाउँपालिकाको उपल्लो भेकहरुमा पाइने भएकोले सो को लगत अद्यावधिक गर्ने, संरक्षण गर्ने र कुकुरको छाउराहरु उत्पादन गरी बिक्री वितरण गरी आयआर्जन गर्ने तर्फ उत्प्रेरणा अभिवृद्धि गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

व्यवसायिक पशुपालन, पशु बिमा, गोठ तथा भकारो सुधार उन्नत नश्लका गाई, भैंसी तथा बाच्छा-बाच्छी, पाडा-पाडी हुर्काउने कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, दुध र मासुको उत्पादन वृद्धि गर्न "पार्कोटे" र "लिमे" जस्ता रैथाने जातका भैसी पालन कार्यक्रमलाई प्रथामिकता दिइने छ। प्रथामिक पशु उपचार सेवालाई निरन्तरता दिइने छ।

व्यवसायिक पशुपालनमार्फत रोजगार सृजना गरी युवाहरुलाई गाउँभित्रै स्वरोजगार बनाउनको लागि प्रतिस्पर्धी अनुदान उपलब्ध गराई युवा लक्षित पशुपालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

पशुपालक कृषकहरुमा सिप हस्तान्तरणद्वारा आधुनिक पशुपालन पद्धतिको विकास गर्दै लैजाने कार्यमा जोड दिई कृषक समूह, समिति, सहकारी, गैह्र सहकारी संस्था र गाउँपालिका बीच साझेदारीका साथ विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

व्यवसायिक पशुपालकलाई उत्प्रेरित गर्न विभिन्न तालिम तथा प्रोत्साहनका साथ दलित, जनजाति, महिला तथा विपन्नवर्गमा विशेष प्राथमिकता दिई पशु विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

पशुपंक्षी पालनमा दिने अनुदान तथा सहयोग कार्यक्रमलाई एक निश्चित मापदण्डका आधारमा अण्डा र मासु उत्पादनमा आत्मनिर्भरताका साथ निर्यात गरी आयआर्जनमा वृद्धि गरिने छ।

माछापालन व्यवसायलाई विस्तार तथा वृद्धि गर्न भुर्रा वितरण तथा पोखरी निर्माण गर्न जोड दिनुका साथै मत्स्यपालन क्षेत्रमा कृषकहरुको आकर्षण अभिवृद्धि गरिने छ।

जुनोटिक तथा महामारी किसिमका रोगहरु रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न भ्याक्सिनेशनका साथ पशु खोप कार्यक्रम गाउँपालिका र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी विशेष जोड दिई पशुपंक्षीमा लाग्ने विभिन्न रोग तथा परजीवीलाई रोकथाम तथा उपचार गर्नको लागि औषधीको व्यवस्था गरिने छ।

पशु आहारको व्यवस्थापन गर्न उच्चकोटिका घाँसहरुको विउ तथा वेर्ना उत्पादन तथा वितरण गरी पशुपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिने छ।

पशुपालनका क्षेत्रमा आधुनिक प्रविधिहरु सुधार गर्न **"काम गरेर सिक्छ, देखेर विस्वास गर्छ"** भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्न व्यवसायिक किसानहरुलाई नमुना पशुपालन फर्महरुको अवलोकन तथा तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ।

३. उद्योग तथा वाणिज्य

स्थानीय स्रोत सिप साधन एवम् प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिई परम्परागत रूपमा रहेका राडीपाखी, कम्बल, भाङ्ग्रा, झोला बनाउने तानहरूलाई आधुनिकीकरण गरी व्यवसायिकताका साथ अन्नपूर्ण ब्राण्डको रूपमा विकास गरिने छ।

दलित समुदायको परम्परागत रूपमा रहेको पेशा व्यवसायलाई संरक्षण, सम्वर्द्धन र विविधीकरणका लागि आरनहरुको आधुनिकीकरण र पञ्चेवाजा खरिद अनुदान वितरण गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ।

लघु, घरेलु तथा साना उद्यमीलाई उद्यम विकास तालिम प्रदान गर्नुका साथै सफल उद्यमीहरुका अनुभव आदानप्रदान गर्ने तथा आवश्यक औजार, यन्त्र, उपकरण प्रदान गरी व्यवसायिकताको विकास गरिने छ।

प्रदेशसँगको सहकार्यमा औद्योगिक ग्राम स्थापना लगायत मझौला तथा ठूला उद्योगहरुको विकास गर्न जग्गा व्यवस्थापनमा सहयोग तथा सहजीकरण गरिने छ।

स्थानीय वन पैदावर, प्राकृतिक स्रोत साधन, जडिबुटी, अल्लोमा आधारित उद्योगहरु गाउँपालिका तथा स्थानीयसँग साझेदारीमा स्थापना गर्न लगानीकर्ताहरुलाई उचित वातावरणको व्यवस्था गरिने छ।

अन्नपूर्ण पोलिटेक्नीकल इन्टिच्युट र CTEVT सँगको समन्वयमा युवाहरुलाई लक्षित गरी पेशागत तालिमहरु सञ्चालन गर्नुका साथै विपन्न समुदायका लागि गरीवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमबाट युवा उद्यमीहरुको विकास गरिने छ।

स्थानीय प्रशासन एवमं सुरक्षा निकायको समन्वयमा कालो बजारी, एकाधिकार, तथा कार्टेलिङ अन्त्य गर्ने तथा गुणस्तरीय र नियमित आपूर्ति सुनिश्चित गर्न संयुक्त बजार अनुगमन कार्यक्रम सञ्चालन गरी उपभोक्ता अधिकार संरक्षण गरिने छ।

हस्तकलाका सामाग्रीहरु र परम्परागत खाद्य पदार्थहरु (सिन्की, गुन्द्रुक मह, कफी, अलैंची आदि) लाई यस गाउँपालिकाको विशेष ब्राण्डको रूपमा स्थापित गरी निकासी जन्य वस्तु उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ।

यस गाउँपालिका भित्रका बजार केन्द्रहरुमा छुट्टा छुट्टै बजार व्यवस्थापन समितिहरु गठन एवमं क्रियाशील गर्ने र पालिका स्तरको एक उद्योग वाणिज्य संघ गठन एवमं क्रियाशील बनाई निजी क्षेत्रको उक्त सँगठनको साझेदारीमा सौहार्दपूर्ण व्यवशायिक क्रियाकलप सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक समन्वय गरिने छ।

एक घर एक तालिम अनिवार्य गरिने छ। सबै वडामा तालिम मार्फत रोजगारी सृजना गर्न युवा रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। खास गरी तीन महिने हाउस वायरिङ र प्लम्विङ लगायतका अन्य व्यवसायिक तालिम मार्फत युवालाई स्वरोजगारी गरिने छ।

४. पर्यटन तथा संस्कृति

गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिको महत्वपूर्ण आधार पर्यटन भएकोले पर्यटकीय क्षेत्रहरु विकासका लागि आवश्यक पूर्वाधार संरचनाहरु निर्माण गरिने छ।

पर्यटकीय गन्तव्यहरुको प्रर्वद्धन गर्न गाउँपालिका स्तरीय पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गर्नुका साथै पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माणका लागि डिपिआर तयारी गर्ने, एवम् यस क्षेत्रको प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक पक्षहरुलाई समेटी डकुमेन्ट्री फिल्म निर्माण गरी पर्यटकीय सम्भावनाको प्रचार प्रसार, संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छ।

यस गाउँपालिकालाई पर्यटनहवको रूपमा स्थापित गर्न सामुदायिक होमस्टेहरुको प्रवर्द्धन र सम्वर्द्धनका साथ यस क्षेत्रको सांस्कृतिक मौलिकताको पहिचानका र अतिथि देवो भवः मूल मन्त्रलाई अङ्गिकार गर्दै स्थानीय अर्गानिक परिकारका साथ आवश्यक नियमन गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न जोड दिइने छ। गाउँपालिकाको वडा नं. ८ विरेठाँटी र वडा नं. ७ को पोथनामा विदेसी पर्यटनको गणना कार्यको सुरुवात गरी सूचनाकेन्द्रको उपयोगमा ल्याईने नीति अवलम्बन गरिने छ।

नेपालको एक महत्वपूर्ण पर्यटकीय क्षेत्र एवम् गन्तव्यको रूपमा रहेको घान्द्रुकलाई सांस्कृतिक गाउँको रूपमा घोषण गर्नका लागि आवश्यक पूर्वाधार संरचनाहरु निर्माण गरी परम्परागत सांस्कृतिक गाउँको पहिचान कायम गर्ने नीति लिइने छ। साथै गण्डकी प्रदेशसँसगको समन्वयमा वडा नं. ३ मा सांस्कृतिक गाउँको स्थापनाको लागि आवश्यक पहल अगाडि बढाईने छ।

मठ, मन्दिर तथा गुम्बा, कोईवु, जस्ता धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रहरुको संरक्षण सम्वर्द्धनमा विशेष जोड दिइने छ। पालिकामा रहेका ऐतिहासिक एवं धार्मिक स्थलहरु भुमेको थान, आरोग्यमाई, शिवालय, पाउँदुरकोट, रिन्योम्यो ढुङ्गा, मेश्रामबराह ताल, ढिकुरपोखरी, छहराकुना पार्क लगायतका संभाव्य स्थलहरुको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रचार प्रसार गरिने छ। गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय पदमार्गहरुको विस्तार तथा मर्मत सम्भार गर्दै अन्नपूर्ण ग्रेटर पर्यटन पदमार्गको निर्माण गरिने छ।

स्थानीय मौलिक संस्कृति, भाषा एवम् भेष भूषालाई यहाँको पर्यटन र उत्पादनसँग जोडेर विकास गरिने छ।

स्थानीय, भाषा, भेषभूषा, कला संस्कृतिको संरक्षण गर्न गुरुङ्ग जातिको तमु भाषाको पाठ्यक्रम तयार गर्ने नीति अङ्गिकार गरिने छ।

गाउँपालिकामा रहेका ऐतिहासिक¸धार्मिक एवमं पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचार प्रसार प्रवर्द्धन गर्ने¸ परम्परागत कला संस्कृतिको संरक्षण सम्वर्द्धन गर्ने¸ धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थल पञ्चासे,अन्नपूर्ण आधार शिविर¸ (Hidden Lake) हिडन लेक¸मरेडाँडा¸ टाडापानी ताल चियाउने गह्रा क्षेत्रहरुको संरक्षण प्रवर्द्धन गरी पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा पहिचान गराइनेछ। अन्य धार्मिक¸ सांस्कृर्तिक¸ एतिहासिक र पर्यटकीय स्थानको विवरण सङ्कलन गरी प्रचार प्रसार ब्रोसर प्रकाशनमा ल्याइने छ।

भदौरे¸ घान्द्रुक¸ लान्द्रुक¸ पोथना¸ अष्टेलियन क्याम्प¸ पाउँदुरकोट¸ दाङसिङ सवेत गाउँ लगायतका स्थानहरुमा रहेका होमष्टेको प्रचार प्रसार¸प्रवर्द्धन व्यवस्थित गर्नुका साथै सो क्षेत्रहरुलाइ पर्यटन सूचना केन्द्रका रूपमा विकास गर्न पहल गरिने छ।

सन् २०२२ लाई अन्तराष्ट्रिय पर्यटन वर्ष अभियान सञ्चालन भईरहेको तथ्यलाई विचार गरी अन्नपूर्ण आधार शिविरमा पर्यटनको बसाई व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक जग्गामा रहेका लज एवमं रेष्टुरेण्टहरुमा निश्चित कोठा थप गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ। साथै स्थानीय पर्यटन समितिको सहकार्यमा आवश्यक पर्यटन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिकाभित्र पर्यटन विकासको गतिविधि अगाडि बढाउन, प्रचारप्रसार गर्न अन्नपूर्ण आधार शिविर क्षेत्रमा प्लास्टिक¸ टिन फलाम अन्य बस्तुको व्यवस्थापन गरी सरसफाईमा जोड दिनुका साथै विगतबाट सञ्चालित अन्तराष्ट्रिय म्याराथुन प्रतियगितालाई निरन्तरता दिइने छ।

पर्यटकको बसाई अवधि लम्ब्याउन घान्द्रुक डाँडागाउँको गुरुङ संस्कृति झल्कने सङग्राहलय¸मेलाचे पार्क¸नौडाँडाको निर्माणाधिन भ्यु टावर¸ मणिको डाँडो, बराह पोखरी, तालचियाउने गह्राको पार्क,शितल गुफा धार्मिक पर्यटक पार्क प्रवर्द्धन एवमं सोही स्थानमा निर्माणाधीन पार्कलाई व्यवस्थित बनाइने छ।

छोम्रोङ माथि अन्नपूर्ण आधार शिविरमा कुनैपनि पूर्वाधार विकासका नाममा मेशिनरी औजारको प्रयोग गरिने छैन। साथै यस क्षेत्रलाई पर्यावरण प्राकृतिक कुमारी (Virgin) क्षेत्र कायम राख्दै विपतको अवस्थामा तुरुन्त उद्धार गर्न सकिने व्यवस्था मिलाउनका लागि आवश्क पहल गरिने छ।

अन्नपूर्ण वडा नं. १ फल्लापानी डाँडा, वडा नं. ३ को पाउँदुरकोट र वडा नं. १० को घान्द्रुकको देउरालीबाट आले डाँडासम्म साहसिक खेल प्याराग्लाइडिङ सुरु गर्न सम्भाव्यताको अध्ययन एवं अनुमति दिई थप पर्यटक भित्र्याउने नीति अवलम्बन गरिने छ।

उल्लेख्य पदयात्री पर्यटकको आगमन हुने समयमा High Altitude क्षेत्रमा पर्यटकलाई सूचना दिन छोम्रोङ समुदाय संस्थासँगको सहकार्यमा पर्यटन सूचना केन्द्र एवमं Early Warning System स्थापना गर्न सम्बन्धीत निकायसँग पहल गरिने छ।

पर्यटन क्षेत्रको कृषि क्षेत्रसँगको अग्र-पृष्ठ सम्बन्धको विकास गर्ने नीति लिइनेछ। मनोरम ग्रामीण क्षेत्रमा पर्यटकीय गतिविधि मार्फत स्थानीय समुदायको आय आर्जन वृद्धि गर्न होमस्टे तथा अर्गानिक कृषि प्रणालीलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्ने प्रोत्साहन गरिने छ। साथै साहसिक पर्यटनको सम्भाव्य क्षेत्रहरू लुम्लेमा रक क्लाइमिङ्ग, महो डाँडामा जिप फ्लायर, सार्कुको घट्टे खोलामा क्यानोनिङ्ग, थमडाँडाबाट प्याराग्लाडिङ जस्ता पर्यटकीय गतिविधिहरुका सम्भाव्यताहरुलाई उजागर गरिने छ।

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका होटल तथा रेष्टुरेन्टहरुको निश्चित मापदण्डका आधारमा वर्गीकरण गरी होटल रेष्टुरेन्टलाई मर्यादित पेशाको रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक अनुगमन, नियमनका साथ उत्कृष्ट होटल व्यवसायीलाई पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

५. <u>सहकारी विकास</u>

गाउँपालिकाभित्र स्थापना भएका सहकारीहरुको गुणस्तर र प्रभावकारितालाई नियमन, अनुगमन र सहकारी शिक्षामा जोड दिदै सहकारी दर्ता प्रक्रियालाई सहज र सरल तुल्याइने छ।

सहकारीलाई आय आर्जनको एक महत्वपूर्ण माध्यमको रूपमा विकास गरी सहकारीप्रति नागरीक उत्प्रेरणा अभिवृद्धि गर्न सहकारी भ्रमण र प्रशिक्षणमा जोड दिईने छ।

महिलाको आय आर्जन क्षमता विकास गर्न महिला सहकारी मार्फत महिलालाई सशक्तीकरण गरिने छ

सहकारीलाई पूँजी निर्माणको महत्वपूर्ण माध्यमको रूपमा स्थापित गरी स्थानीय उद्योग स्थापना र औधोगिक उत्पादनमा लगानी गर्ने वातावरणको सृजना गरिने छ।

सहकारी संस्थाको संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ। सहकारीमा आबद्ध गरीब, विपन्न, आदिवासी, जनजाति तथा अपांगता भएका व्यक्ति र महिला सहकारी संस्थालाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। एक सहकारी एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रामिकता दिई बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाले कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन र उत्पादनशील क्षेत्रमा कम्तीमा तीस प्रतिशत लगानी गर्नु पर्ने व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने छ। सहकारी संस्थाको नियमित अनुगमन र नियमन गरी संस्थागत सुशासन कायम गरिने छ।

६. बैंक तथा वित्तीय क्षेत्र

नेपाल सरकारको मौद्रिक तथा वित्तिय नीति अन्तर्गत रही आर्थिक वृद्धि, रोजगारी सृजना र आर्थिक स्थायित्व कायम गर्नका लागि कृषि, साना उद्योग, पूर्वाधार जस्ता उत्पादनशिल क्षेत्रहरुमा लगानी गर्नाका लागि गा. पा भित्रका बैंक तथा वित्तिय सँस्थाहरुलाई आवश्यक समन्वय गरिने छ।

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका व्यापारिक केन्द्रहरुमा रहेका वित्तिय कारोवार गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई नेपाल सरकारको मौद्रिक तथा वित्तिय नीति अन्तर्गत रहि सेवामुलक भावले बैकिङ्ग कारोबार सञ्चालन गर्न स्थानीय सरकारका तर्फबाट आवश्यक समन्वय गरिने छ।

नेपाल सरकारको मौद्रिक तथा वित्तीय नीति अन्तर्गत रही आर्थिक वृद्धि, रोजगारी सृजना र आर्थिक स्थायीत्व कायम गर्नका लागि कृषि, घरेलु तथा साना उद्योग, व्यापार व्यवशाय सञ्चालन र पूर्वाधार निर्माण जस्ता उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी सरल तथा सहज ऋण प्रवाहका लागि गाउँपालिका भित्रका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई आवश्यक समन्वय गरिने छ।

कृषि विकासको माध्यमबाट उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने र आय आर्जन तथा रोजगारी सृजनाका लागि यस गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा कृषि विकास वैंकको कम्तीमा एउटा शाखा स्थापना एवमं सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिने छ।

ख) पूर्वाधार विकासः

एक गाउँ एक सडक निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई अधुरा रहेका सडक ट्र्याकहरुको पूर्णताका साथै गाउँपालिका केन्द्र एवमं मध्य पहाडी लोकमार्ग देखि वडा केन्द्रहरु जोड्ने रणनीतिक महत्वका सडकहरु स्तरोन्नती गरी बाह्रै महिना सञ्चालन हुने अवस्थामा ल्याइने छ।

सडक निर्माण र स्तरोन्नती गर्दा रणनीतिक महत्वका सडकहरु खास गरी ग्रामिण यातायात गुरुयोजना अनुसार क,ख र ग श्रेणीका सडकहरुलाई प्राथमिकताका आधारमा रकम विनियोजन गरी अत्यावश्यक बाहेक नयाँ ट्र्याकहरु नखोल्ने र हाल रहेका सडकहरुको स्थायी पक्की संरचनाहरु निर्माण र स्तरोन्नतीमा जोड दिइने छ।

स्थानीय सडक यातायात सञ्चालनका लागि सहज र सरल पुर्याउन पालिकाभित्रका गाउँ/टोल/बस्तीहरु जोड्ने सडकहरुमा दिर्घकालीन रूपमा हुन सक्ने सवारी चापको गहिरो अध्ययन गरी सडकहरुको मापदण्ड (Right of the way) तोकिनेछ र सो अनुसार साघुँरा सडक चोक एवमं घुम्तीहरुको विस्तार गर्नुका साथै सडकको राष्ट्रिय मापदण्ड र स्थानीय मापदण्ड पूर्ण रूपमा पालना गराईनेछ।

मध्यपहाडी लोकमार्ग सम्मको आवागमनलाई बर्षादको समयमा समेत नियमित रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि एक "सडक मर्मत सम्भार कोषको स्थापना गरी यही कोष मार्फत लिंक रोडको रूपमा रहेका कमजोर सडकहरुको नियमित र अद्यावधिक मर्मत सम्भारको व्यवस्था मिलाइने छ। यसको लागि सभाव्य स्थानहरुमा सडक मर्मत सम्भार शुल्कलाई प्रयोगमा ल्याइने छ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका सबै वडाहरुलाई जोड्ने गरी प्रस्ताव गरीएको अन्नपूर्ण बृहद चक्रपथ सडक निर्माण आयोजनालाई यस गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा सञ्चालन गरिने छ। उक्त आयोजनाको बीच बीचका जोड्न बाँकी लिंक पोइन्टका दुई नाकाहरुलाई जोड्ने र समग्र सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य सङ्घीय सरकार एवमं प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइने छ।

गाउँपालिका अन्तर्गत निर्माण हुने ठुला आयोजनाहरुको कार्यान्वयन अगाडि सम्भाव्यता अध्ययन एवमं वातावरणीय प्रभावको समेत अध्ययन एवमं बिश्लेषण गरी मोटरेबल पूलहरु तथा ठुला संरचना भवन एवमं पार्कहरु निर्माण गर्दा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरी सोको आधारमा मात्र निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ।

ग्रामिण क्षेत्रका गाउँ बस्ती हुँदै खेत जंगल जोड्ने परम्परागत गोरेटो, घोडेटो लगायतका सिंढीबाटाहरु र पर्यटकीय क्षेत्रका पदमार्गहरुलाई परम्परागत पहिचान कायम हुने गरी मर्मत सम्भार एवमं नयाँ निर्माण गरी स्तरोन्नती गरिने छ ।

पालिका भित्र पर्ने खोला तथा खोल्साहरुमा पक्की मोटरेबल पूल आवश्यक रहेका सम्भाव्य क्षेत्रमा पक्की पूल निर्माणका लागि यस वर्ष डिपिआर तयार गरी प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकारसँगको समन्वयमा अन्य आवश्यक प्रकृयाहरु अगाडि बढाइने छ।

गाउँपालिका एवमं संघ र प्रदेश सरकारको साझेदारीमा यस गाउँपालिका भित्रका आवश्यक स्थानहरुमा झोलुङ्गे पूल निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिई आगामी दुई बर्ष भित्रमा आवश्यक सबै झोलुङ्गेपूलहरु मर्मत सम्भार तथा नयाँ निर्माण गरी सकिने छ।

उत्पादन र उत्पादकत्वका अभिवृद्धि गरी जनताको आर्थिक सामाजिक अवस्थामा सुदृढिकरणका लागि पालिका अन्तर्गत खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन साना, मझौला र ठूला सिंचाई आयोजनाहरु सञ्चालन गरिने छ। साना स्तरका सिंचाई आयोजनाहरु गाउँपालिका बाट नै निर्माण गरिने र मझौला तथा ठुला स्तरका सिंचाई आयोजनाहरु प्रदेश र सङ्घीय सरकारको समन्वयमा सम्पन्न गरी सिंचित भूमिमा उत्पादनमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिका केन्द्र भवन निर्माण र वडा कार्यालयका भवनहरु निर्माण गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गरिने छ। सङ्घीय र प्रदेश सरकारको समन्वयमा गाउँपालिकाको प्रशासनीक भवन र प्रहरी चौकी भवन निर्माण गर्ने एवमं जिल्ला समन्वय समिति कास्की र गाउँपालिकाको संयुक्त लगानीको साझेदारीमा वडा कार्यालयका भवनहरु निर्माण गरिने छ। साथै श्रोतको पहिचान गरी उपयुक्त स्थानमा जग्गा व्यवस्थापन गरी पालिका स्तरिय बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण गर्ने नीतिलाई अङ्गिकार गरिने छ।

गाउँपालिका भित्र निर्माणाधिन संरचनाहरुलाई व्यवस्थित गर्नका लागि भवन निर्माण तथा योजना मापदण्ड २०७२ को अधिनमा रही गाउँपालिकाको आफ्नै भवन निर्माण तथा योजना मापदण्ड तय गर्ने, सडकहरुको क्षेत्राधिकार र मापदण्ड तोक्ने र भवन संरचनाहरु निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा घर नक्सा पास गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिने छ।

गाउँपालिका भित्रका गरीब, विपन्न, दलित, जनजाति र सिमान्तकृत समुदायका लागि सुरक्षित आवासको व्यवस्थाका लागि चालु आ.ब. बाट सञ्चालित जस्तापाता अनुदान उपलब्ध गराई निजहरुको छाना जस्तापाताद्धारा विस्थापित गर्ने कार्यक्रम सुरक्षित आवास कार्यक्रम र प्रदेश सँगको समन्वयमा सञ्चालित जनता आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।

भुकम्प पछिको पूननिर्माण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै निजि आवास निर्माण अन्तर्गतका लाभग्राहीहरुलाई पूर्न निर्माण प्राधिकरणको मापदण्ड पुरा गराई बाँकी किस्ता रकम प्राप्तीका लागि सिफारिस एवमं समन्वय गर्ने र गुनासो सुनुवाई पश्चात लाभग्राहीमा समावेश रहेकाहरुको विवरण अनुसारका लाभग्राहीहरुलाई भवन निर्माण तथा मर्मत समयमै गर्न लगाई पूर्न निर्माणको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा समयमै कार्यान्वयन गरिने छ।

भौगोलिक विकटता र छरिएर रहेका बस्तीका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाह दुबै खर्चिलो र प्रभावकारी हुन नसकेको हुँदा छरिएर रहेको बस्तीलाई एकिकृत गर्न सम्भाव्य स्थानहरुमा गण्डकी प्रदेशसँगको समन्वयमा एकिकृत बस्तीविकास योजना प्रारम्भ गरिने छ।

खण्डीकृत र टुक्रे जग्गाको कारणले कृषिमा आधुनिकिरण र यान्त्रीकरणमा समस्या भई व्यवसायिक कृषि प्रणाली अवलम्बन गर्न कठिनाई भएकोले गाउँपालिका भित्र सम्भाव्य स्थानहरुमा प्रदेश सँगको सहलगानीमा जग्गा चक्लाबन्दी विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिका भित्रका मुख्य बजार केन्द्रको रूपमा रहेका नागँडाडा, काँडे, लुम्ले, नयाँपूल, बिरेठाँटी , घान्द्रुक, तिखेढुङ्गा लगायतका स्थानहरु विस्तारै शहरीकरण तर्फ उन्मुख रहेकाले सो क्षेत्रहरुमा स्थानीय समुदायको सहभागितामा शहरी सेवा सुविधारहरु विस्तार गरिने छ, साथै मध्यपहाडी लोकमार्ग एवमं उल्लेखित सहरी क्षेत्र लगायतका क्षेत्रहरुमा सडक सौर्य, बत्ती जडान कार्यलाई निरन्तरता दिदै बिस्तार गरिने छ।

जनतामा आधारभूत तथा विशेष स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि गाउँपालिकाभित्र १५ शैयाको अस्पताल, मध्यपहाडी लोकमार्गमा हाइवे अस्पताल र आवश्यक स्वास्थ्य चौकी भवनहरु, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रका भवनहरु र खोप केन्द्र भवन निर्माण कार्यलाई संघ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइने छ।

भौतिक पूर्वाधार अभाव भएका विद्यालयहरुको भवन निर्माण लगायतका पूर्वाधार संरचनाहरु (शौचालय, पुस्तकालय, छात्रछात्रावास, कम्पाउण्डीङ) को निर्माण कार्यलाई सङ्घ, प्रदेश र अन्य दातृ निकायहरुसँगको सहकार्यमा निरन्तर अगाडि बढाईने छ । माछापुच्छ्रे मा.वि. को नमुना विद्यालय अन्तर्गत पूर्वाधार संरचनाहरु निर्माणको लागि विगत वर्ष देखिको कार्यलाई निरन्तर रूपमा अगाडि बढाउदै नमुना विद्यालयको अवधारणालाई पूर्णता दिईने छ।

पूर्वाधार संरचनाहरु निर्माण गर्दा गुणस्तरियता कायम गर्नुका साथै समयमै निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नका लागि स्थानीय श्रममा आधारित निर्माणका कामहरु उपभोक्ता समिति मार्फत गर्ने र ठुला संरचनाहरु निर्माण गर्दा ठेक्का प्रकृयाबाट निर्माण गरिने नीतिलाई अङ्गिकार गरिने छ।

गाउँपालिकाबाट निर्माण गरिने भवन लगायतका भौतिक संरचनाहरु लैंगिक, बालिबालिका तथा अपांगमैत्री र भुकम्प प्रतिरोधी बनाउनुका साथै भवन आचारसंहिताको परिपालना गरिने छ।

सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्दा प्रत्येक वडाहरुमा त्यहाँ क्रियाशिल टोल विकास समिति, आमा समूह, युवा क्लब लगायतका विभिन्न संघसंस्थाहरुले आ-आफ्नो छुट्टाछुट्टै भवन निर्माण नगरी एकिकृत रूपमा बहुउद्देश्यीय प्रयोजनका लागि उपयोग गर्ने र समूहगत आर्थिक सामाजिक गतिविधि सञ्चालन गर्ने गरी निर्माण गर्ने नीतिलाई अङ्गिकार गरिने छ।

विद्युत प्रशारण लाइनको केन्द्रीय लाइनमा आवद्ध हुन बाँकी वडा एवमं टोलहरुलाई केन्द्रीय प्रशारण लाइनमा आवद्ध गराउनका साथै विद्युतको पहुचः पुग्न नसकेका घर परिवारहरुलाई विद्युत सेवामा आवद्ध गराइने छ। साथै प्रदेश सरकार तथा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको समन्वयमा यस गाउँपालिका भित्र रहेका पुराना जिर्ण काठे पोलहरुलाई फलामे पोलद्धारा विस्थापित गरिने छ ।

गाउँपालिका भित्रको जलश्रोतको उपयोगबाट जलविद्युतको संभावनालाई उजागर गर्नका लागि लगानीकर्ताहरुलाई उपयुक्त स्थानहरुमा हाइड्रोपावर सञ्चालनमा आकर्षित गर्ने र एक मेगावाट सम्मको जलविद्युत उत्पादन गर्न उपयुक्त स्थानहरुमा संयुक्त लगानीमा साना जलविद्युत आयोजनाहरु प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्ने नीति अङ्गिकार गरिने छ।

यस गाउँपालिकाका सबै गाउँ टोल बस्तीसम्म संचार क्षेत्रको बिस्तार गरिने छ। टेलिफोन नेटवर्क सेवा प्रभावकारी हुन नसकेका क्षेत्रहरुमा नेपाल टेलिकम लगायतका सम्बन्धीत निकायहरुसँग समन्वय गरी टेलिफोन सेवा प्रभावकारी बनाइने छ।

गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै वडाहरुमा केबल नेटवर्क र इन्टरनेट सेवालाई जनताको पहुँच सम्म पुर्याउनका लागि अप्टिकल फाइबर नेटवर्किङ कार्यलाई निरन्तरता दिन सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय गरी सूचना प्रविधिको उचित विकास गरिने छ।

यस गाँउपालिकाको क्षेत्रगत विशेषताका आधारमा आवश्यक पुर्वाधार संचरनाहरु निर्माण गरी ग्रामिण क्षेत्रलाई आकर्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्दै बसाईसराईलाई नियन्त्रण गर्ने र बस्न योग्य बस्तीको रूपमा विकास गरिने छ ।

ग) सामाजिक विकास

शिक्षा

सबै प्रकारका विकास मानवका लागि मानव विकासका लागि प्राविधिक सिप सहितको गुणस्तरीय शिक्षा सार्थक बनाउका लागि शिक्षा क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरिनेछ।

पाँच वर्षमुनिका बालबालिकको सर्वाङ्गीण विकास गर्न र प्रारम्भिक बालशिक्षाको अनुभव सहित आधारभूत तहको शिक्षामा प्रवेश गर्ने वातवरण तयार गर्न सबै विद्यालयमा बालविकास केन्द्र अनिवार्य गरी प्रारम्भिक बालकक्षाका लागि निर्धारित मापदण्ड अनुरूप बालकक्षाहरू सुधार, कार्यरत सहजकर्ताको क्षमतामा विकासका गरिने छ साथै बालकक्षाका शिक्षकहरूलाई दिइँदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ।

विद्यालय तहको शिक्षालाई गुणस्तरीय वनाई सार्वजनिक विद्यालयहरूलाई विद्यार्थीको रोजोइको केन्द्र वनाइने छ। संघीय सरकारको नीति अनुरूप सार्वजनिक विद्यालयको समग्र सुधारका लागि सार्वजनिक विद्यालय सावलीकरण दशक २०७६ –२०८५ लाई गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने छ।

अन्नपूर्ण पोलिटेक्निकल इन्स्टिट्च्युटका लागि आवश्यक जग्गा उपलव्ध गराई सञ्चालनका लागि आफ्नै भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ। उक्त संस्थामार्फत स्थानीय रूपमा विशेष रूपमा आवश्यक छोटा अविधका र लामो अवधिका तालिमका माध्यमबाट गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै तहका व्यक्तिहरूको पहुँचमा पुर्याई समयसापेक्ष प्राविधिक, जीवन उपयोगी र सबै प्रकारका विकास निर्माणमा टेवा पुर्याउन सक्ने मानव पुँजीको निर्माण गर्नका लागि गुणस्तरीय तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ। साथै आगामी शैक्षिक सत्रदेखि अन्नपूर्ण पोलिटेक्निकल इन्टिच्यूटमार्फत वाली विज्ञान र विरेठाँटी मा वि मा कम्प्युटर विज्ञानको प्राविधिक धारका कक्षा सञ्चालन गरिने छ।

शिक्षकको मनोवल उच्च राख्न **'शिक्षकलाई सम्मान गरौ, बालवालिकालाई माया गरौ'** भन्ने आदर्शलाई प्रथामिकतामा राखी शिक्षण पेसालाई सम्मानित र मर्यादित पेसाका रूपमा विकास गरिने छ। साथै बालवालिकालाई अध्ययनमा लगनशील हुने वातावरण तयार गरिने छ।

गाउँपालिकाका सबै शिक्षण संस्थाहरूमा शैक्षिक पूर्वाधारको विकास, तालिम प्राप्त इमान्दार दक्ष प्रविधि मैत्री शिक्षक, शिक्षण सामग्रीको व्यवस्थापन, प्रभावकारी अनुगमन निरीक्षण र मूल्याङ्कन प्रणाली, नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय र जीवनउपयोगी शिक्षाको प्रवर्धन गरिने छ।

सबै माध्यमिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेटको व्यवस्था गरिने छ उक्त कार्यक्रमलाई क्रमशः आधारभूत तहसम्म विस्तार गरिने छ।

विद्यालयमा शिक्षक आचरसंहिता, विद्यार्थी आचरसंहिता, अभिभावकको आचारसंहिता निर्माण गरी अनिवार्य रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ।

निरन्तर शिक्षा, एवम् साक्षरता, साक्षरोत्तर शिक्षा र गाउँपालिकाको पूर्ण साक्षर कार्यक्रममा दीगोपना कायम गर्नका लागि सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई क्रियाशील गराइने छ। साथै प्रौढ आमा- बुबालाई मोबाइल तथा आधुनिक विद्युतीय सामान चलाउन सिकाउन डिजिटल साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

संक्रामक रोग, महामारी तथा दैबी प्रकोप जस्ता समस्यामा पनि शिक्षण सिकाइ कार्यलाई निरन्तरता दिन दूर तथा बैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रयोगमा ल्याइने छ।

विद्यालय बाहिर रहेका सबै बालवालिकालाई विद्यालयमा प्रवेश गराई **"बालवालिकालाई विद्यालय ल्याऔं, पढाइमा टिकाऔं र दिगो सिकाऔं"** कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइने छ र गाउँपालिकाका सबै

बालवालिकाहरूलाई अनिवार्य आधारभूत गुणस्तरीय शिक्षा र कम्तीमा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा पूरा गर्ने वातावरण सिर्जना गरिने छ।

सबै तहका शिक्षकहरूलाई मागमा आधारित शिक्षण सिकाइ तालिम प्रदान गर्दै शिक्षण सिकाइमा आएका कठिनाइलाई न्यूनीकरण गर्न कार्यमूलक अनुसन्धान, उपयुक्त शैक्षिक प्रविधिको उपयोगमा जोड दिंदै शिक्षणसिकाइ प्रक्रियालाई गुणास्तरीय बनाइने छ।

गरीव, विपन्न अभिभावक विहिन साथै अपांगता भएका अभिभावकका वालवाललिका आर्थिक अवस्थाका कारणवाट अध्ययनमा कठिनाई भएका वालवालिकाको वास्तविकता पत्ता लगाई आवश्यक छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा उपलव्ध गराई विद्यालय तहको शिक्षा पूरा गर्ने वातावरण तयार सिर्जना गरिने छ। साथै उच्च शिक्षा एम वि वि एस तथा एम. डी. अध्ययन गर्ने जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई दिइँदै आएको छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

सामुदायिक विद्यालय र संस्थागत विद्यालय वीच, शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप र शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय पक्षहरुमा देखिएका असल अभ्यास सम्वन्धी अनुभवहरुको आदन प्रदान गर्ने वातावरण तयार गरिने छ। साथै संस्थागत विद्यालयबाट नियमानुसार प्रदान गर्नुपर्ने छात्रवृत्तिलाई पिछडिएका, गरीब तथा दलित विद्यार्थीका निम्ति उपलव्ध गराउन सहजीकरण गरिने छ।

स्थानीय भूगोल, प्राकृतिक परिवेश, कला, संस्कृति, पर्यटन, कृषि, पशुपालन, बेमैसमी तरकारी, वन पैदावार, जडिवुटी र पेसा व्यवसाय जस्ता विषयवस्तु समेटेर विदयालय स्तरमा लागु हुने स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

आगामी आर्थिक वर्ष संघीय सरकारको कार्यक्रम अनुसार केही कक्षा कोठा, विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय र कम्प्युटर ल्याव स्थापना गरिने छ। साथै सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

पालिकाभरका सबै सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रालाई सेनेटरी प्याड निःशुल्क उपलब्ध गराइने छ।

कोभिड–१९ महामारीको कारणले पठनपाठनमा सिर्जना भएको अवरोधलाई दृष्टिगत गरेर सम्भव भएसम्म भर्चुअल कक्षा सञ्चालन, अनलाइन शिक्षा तथा टेलिभिजन एवम् रेडियोमार्फत पठनपाठनका लागि पहल गरिने छ।

वौद्धिक युवाहरुको समूह निर्माण गरी निजामती, संस्थान तथा शिक्षण सेवामा प्रवेश गराउन उत्प्रेरणा जगाउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

विद्यालयमा अपाङ्गता भएका वालवालिकाको पहिचाहन गरी मौजुदा विद्यालय संरचनालाई अपाङ्गतामैत्री वनाइने छ।

पर्यटनको व्यवसायलाई अझ प्रभावकारी वनाउनका लागि कक्षा ११ र १२ मा होटल मेनेन्जमेन्ट तथा टुरिजम्स जस्ता विषयहरूलाई प्राविधिक धारका विद्यालयमा सञ्चालन गर्नका लागि सम्भाव्यताको अध्ययन गरी आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरिने छ।

कास्की जिल्ला निर्वाचन क्षेत्र नं. ३ मा नेपाल सरकारवाट नमुना विद्यालयको रूपमा छनोट भएको माछापुच्छ्रे मा.वि. शैक्षिक पूर्वाधारको पूर्णरूपमा विकास गर्री गा.पा.का कै नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गरिने छ। उक्त नमुना विद्यायललाई अन्य विद्यालयले नमुना सिकाइ केन्द्रका रूपमा प्रयोग गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ।

शिक्षक छनौट कार्यलाई निष्पक्ष वनाई रिक्त अस्थायी तथा करार पदमा योग्य शिक्षक छनौट गरिने व्यवस्था मिलाइने छ।

शिक्षकहरु आधुनिक शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा लाग्नका लागि प्रोत्साहन गरिने छ। साथै अभिभावकको चाहान अनुसारको माध्यमवाट शिक्षण सिकाइ कार्य गर्न प्रेरित गरिने छ।

सार्वजनिक विद्यालयको सबलिकरण र सुदृढिकरण गर्नका लागि "**जाहाँ विद्यार्थी ताहाँ विद्यालय**", साथै विद्यार्थी र शिक्षकको अनुपात मिलाउनका लागि न्युन विद्यार्थी भएका विद्यालय एकआपसमा समायोजन, कक्षा स्थगन वा एकिकरण गरी शिक्षक दरबन्दी व्यवस्थापन कार्यलाई अगाडि बढाईनेछ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको मानवपुँजीको अध्याविधक अभिलेख तयार गरी उक्त जनशक्तिलाई गाउँपालिकाको विकास गर्नका लागि सहयोग लिने नीति लिइने छ।

राष्ट्रिय प्रारम्भिक पढाइ कार्यक्रमलाई विद्यालयको नियमित कार्यक्रमको रूपमा निरन्तरता प्रदान गरिने छ।

अध्यापनका क्रममा आएका समस्या समाधानका साथै नवीन प्रविधिका माध्यमबाट शिक्षण सिकाइ गर्दै एकापसमा अनुभव आदान प्रदानका लागि वियषगत समिति गठन गरी प्रभावकारी शिक्षण सिकाइका लागि आमुन्ने सामुन्ने छलफल, अन्तरक्रिया, गोष्ठी, कार्यशाला, अनलाइन बैठक र छलफल एवम् सूचना प्रविधिको समुचित प्रयोग गर्न आवश्यक कार्यक्रम विकास र सञ्चालन गरी पठनपाठनलाई गुणस्तरीय बनाइने छ । साथै शैक्षिक क्षेत्रमा उल्लेखनीय कार्य गर्ने व्यक्तिहरुलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ।

विषयगत शिक्षकहरु विच उपलव्धिका आधारमा करार सम्झौता गराइने छ।

विद्यालयको मौजुदा शैक्षिक, भौतिक तथा सिकाइ उपलव्धि लगायतका पक्षमा विज्ञ टालीद्वारा कार्यसम्पादन क्षमताको परीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन र कार्य सम्पादनको प्राप्तांक समेतका आधारमा विद्यालयलाई थप प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ।

विद्यालय शिक्षामा अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्न अनुभवी तथा सक्षम शिक्षक, प्र.अ., विश्वविद्यालयका प्राध्यापक, शिक्षा प्रशासक, पालिकाका सम्बद्ध पदधिकारी, शिक्षाविद, विज्ञ, वि.व्य.स प्रतिनिधि एवम् जनप्रतिनिधिसमेत रहेको टालीबाट पूर्व जानकारी दिएर तथा छड्के रूपमा विद्यालयको अनुगमन, सुपरिवेक्षण गर्ने र शिक्षक तथा विद्यालयका समस्यालाई स्थलगत रुपमै समाधान तथा सहजीकरण गर्न सामूहिक अनुगमन तथा निरीक्षण प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

गाउँपालिकाका शैक्षिक कार्यक्रम तथा विभिन्न जानकारीमूलक सूचना, विद्यालयका असल अभ्यास, नमुना कार्य तथा विविध शैक्षिक कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी प्रकाशन गर्ने उद्देश्यले चौमासिक रूपमा अन्नपूर्ण शैक्षिक बुलेटिन प्रकाशन गरी सबै विद्यालय तथा वि.व्य.स. र जनप्रतिनिधिलाई उपलव्ध गराइने छ। साथै उक्त बुलेटिनलाई गाउँपालिकाको वेबसाइटमा समेत राखिने छ।

शिक्षाका नीति तथा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन गाउँ शिक्षा समितिलाई क्रियाशिल बनाउदै स्वीकृत संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्यक्रम बीच समन्वय गरी उपलव्ध साधन स्रोतको उच्चतम उपयोग गर्न शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका तयार गरी सो अनुसार स्वीकृत गराएर लागु गरिने छ।

विश्वविद्यालय तथा कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थीले अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा भौतिक विकास तथा प्राकृतिक स्रोत साधन आदिको अवस्था र सम्भावनाका बारेमा आधारित भई कुनै विषयमा शोध अनुसन्धान तथा पालिका प्रोफाइल तयारी वा अध्ययन गर्न प्रस्ताव पेस गरी स्वीकृत भएअनुसार ताकिएको समयमा अध्ययन प्रतिवेदन पेस गरेमा गाउँपालिकाबाट स्वीकृत प्रस्ताव अनुसारको प्रोत्साहन छात्रवृत्ति रकम प्रदान गरिने छ।

माध्यमिक तहका विद्यार्थीबीच प्रतिस्पर्धा सिर्जना गर्न पालिकास्तरीय वक्तृत्वकला, हाजिर जवाफ, निबन्ध, विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान, राष्ट्रपति रनिङसिल प्रतियोगिता साथै अन्य शैक्षिक अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरिने छ।

स्वास्थ्य

कोभिड-१९ रोगको नियन्त्रणको लागि भारत लगाएत तेस्रो मुलुक तथा नेपाल भित्रकै प्रभावित क्षेत्रबाट आएका यस पालिका भित्रका ब्यक्तिहरुलाई गाउँ पालिकाबाट तोकिएका क्वारेन्टाइनमा १४ दिन अनिवार्य राखी त्यस पछि

नेपाल सरकारले तोकेबमोजिमको परिक्षण गरी परिणामको आधारमा घर पठाउने हो वा थप परिक्षणको लागि अर्को प्रकिया गर्नुपर्ने हो सो को एकिन गरी रोग नियत्रणमा शशक्त अभियान संचालन गरिने छ।

महामारी रोकथाम र नियन्त्रणका लागि सबै स्वास्थ्य निकायहरु र समुदायको तयारी अवस्था र तत्काल प्रतिकृया गर्ने क्षमताको विकास गरिने छ। बिपत ब्यबस्थापनको लागि पालिका स्तरीय RRT (Rapid Response Team) तथा समुदायस्तरीय CRRT(Community Rapid Response Team) टोलीलाई थप सशक्त र प्रभावकारी बनाइने छ।

"म मेरो स्वास्थ्य र मेरो जिम्मेवारी" भन्ने नारालाई स्वास्थ्यको मूल नाराको रूपमा अंगिकार गर्दै यस गाँउपालिकाका सबै वडामा स्वास्थ्य बिमा गर्न जनतालाइ प्रोत्साहित गरिने छ। संविधानले निर्देश गरे अनुरुप गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज, सुलभ र समान पहुच स्थपित गर्न कटिबद्ध हुने र सोहिअनुसारको आवश्यक नीतिगत, वित्तिय र व्यवस्थापकिय माध्यमद्धारा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्दै आधारभूत स्वास्थ्य सेवा बाहेकका सेवाहरु सामाजीक न्यायको सिद्धान्तद्धारा अनुप्राणित स्वास्थ्य विमा ऐन अनुरुप प्रदान गरिने छ। विपन्न नागरीकलाई स्थानीय तहले बिमा प्रिमियम रकम बेहोर्ने गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ साथै स्वास्थ्य विमामार्फत प्रदान गरिने सेवाको पहुँचलाई विस्तार गरी विपन्न नागरीक कोषलाई स्वास्थ्य विमा अन्तर्गत एकिकृत गरी छुट्टै **"स्वास्थ्य विमा कोष"** खडा गरिने छ।

यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बासिन्दालाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रदान गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन स्रोत साधन सम्पन्न बनाइने छ। बर्थिंङ सेन्टर तथा दक्ष प्रसुतिकर्मीको पर्याप्त व्यवस्था गरी संस्थागत सुत्केरीलाई प्रोत्साहित गर्ने र घरैमा प्रसुति हुने प्रचलनलाई पूर्णतया निरुत्साहित गरी घरमा प्रसुति हुने क्रमलाई शुन्यमा झारिनेछ। आमा सुरक्षा कार्यक्रमको उपलब्धिलाई कायम राख्दै आवश्यकता र सेवा केन्द्रको नक्सांकन गरी बर्थिंङ सेन्टर मार्फत आकस्मिक प्रसुति सेवा EOC क्रमशःविस्तार गर्दै लैजाने नीति लिइनेछ।

स्वास्थ्य प्रणालीलाई संघीय संरचना अनुरुप केन्द्र,प्रदेश र स्थानीय तहमा एकीकृत रूपमा विकास र विस्तार गरीसकेको हुनाले सोहिअनुसार सविधानले निर्देश गरे अनुसारको आवश्यक नीतिगत, वित्तीय र व्यवस्थापकीय मध्यामद्धारा गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुशासन कायम गरिने छ।

आपतकालिन मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य व्यवस्थित गर्न गाउँपालिकामा "आपतकालिन सुरक्षित मातृत्व कोष" स्थापना गरिने छ साथै कुनै पनि १२ ५५ वर्ष उमेर भित्रका)महिलाको मृत्यु भएमा गरिने सूचना प्रणाली (MPDSR) कार्यक्रमलाई महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवक मार्फत सम्पूर्ण वडाहरुमा पुर्याइनेछ।

पूर्णखोपको सुनिश्चितता, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित मातृत्व, गाँउघर क्लिनिक जस्ता सेवालाई व्यवस्थित गर्दै स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाको मनोबल उच्च राख्न आवश्यक नीति लिईनेछ। खोपद्धारा रोकथाम गर्न सकिने रोगहरुको रोकथामको लागि रास्ट्रिय निर्देशिका अनुसार निरन्तरता दिईने छ । गुणस्तरीय खोपको प्रवर्द्धनको लागि कोल्ड चेन कायम राख्न गाउँपालिका तहको कोल्ड चेन गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था गरिने छ।

यस पालिकामा कम्तिमा १५ शैय्याको अस्पताल र पोखरा बाग्लुंग राजमार्गको अन्नपूर्ण क्षेत्रभित्र हाइवे अस्पताल स्थापनाको लागि प्राबिधिक हिसाबले उपयुक्त ठाउमा माथिका दुवै अस्पतालहरु यसै वर्षबाट थालनी गरिने छ साथै भौगोलिक र जनसङ्ख्याको अनुपातका आधारमा बढीमा ३० मिनेटको दूरीमा एक गाउँ एक स्वास्थ्य संस्थाको अवधारणालाई सफलिभूत बनाउन एक वडा एक स्वास्थ्य सस्था नीति बमोजिम यो वर्ष सबै वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र निर्माण गरी सेवा संचालन गरिने छ।

स्थानिय तहका स्वास्थ्य संस्थामा प्रयोगशाला सेवा सुरु गरी क्रमश विस्तार गरिने छ।

परिवार स्वास्थ्य लगायत यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्यलाई एकीकृत सेवाको रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ। युवा तथा किशोरकिशोरीमैत्री स्वास्थ्य सेवाको अवधारणालाई सम्पूर्ण स्वास्थ्य सेवाप्रदायक संस्थाहरूमा समावेश गरी विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमसंग समायोजन गराइ बर्षमा कम्तिमा ४ पटक माध्यामिक विद्यालयमा स्थानीय स्वास्थ्य सस्थाका स्वास्थ्यकर्मीबाट समसामयिक बिषयमा कक्षा संचालन गरिने छ। प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी ऐन मार्फत प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चीत गरिने छ।

विद्यालय प्राथमिक स्वास्थ्यसेवा कार्यक्रम विस्तार गरिने छ र जसका लागि **“एक विद्यालय एक नर्स”** कार्यक्रमको थालनी गरिने छ।

कुनै पनि नागरीक बञ्चित नहुने गरी आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा समुदायसम्म उपलब्ध गराउने। सबै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउन आवश्यक पूर्वाधारहरुको प्रत्याभूति, अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्दै स्वास्थ्य निकायहरुलाई स्वास्थ्यमा सबै नागरीकको पहुँच सुनिश्चित गराउने माध्यम बनाइने छ।

प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाका प्रतिकारात्मक, प्रवर्धनात्मक, उपचारात्मक र पुनर्स्थापनात्मक सेवामा दिईआएको प्राथमिकतालाई कायमै राख्दै स्वास्थ्य क्षेत्रको जनस्वास्थ्य अभिमुखिकरणलाई अझ सुदृढ गरिने छ। स्थानिय तहको पहलमा समुदायमा आधारित स्वास्थ्य प्रणालीको गुणस्तर, पहुँच र प्रभावकारिताको अभिवृद्धिलाई प्राथमिकता दिईने छ।

स्वास्थ्य सेवाहरु सर्वसुलभ, प्रभावकारी र गुणस्तरिय बनाउन जनसंख्या, भूगोल अनुरुप दरबन्दी, स्वास्थ्य उपकरण र पूर्वाधारको व्यवस्था गरी उनिहरुलाई काम गर्नको लागी उत्साहजनक वातावरणको प्रत्याभूति गर्नेसाथै दक्ष, पेशागत क्रियाशिल जनशक्तिको विकास गर्दै लगिनेछ। साथै उत्कृष्ट कार्यक्षमता भएका संस्था तथा सेवा प्रदायकलाई प्रोत्साहन गरिने छ।

गुणस्तरीय औषधिको सहज तथा प्रभावकारी आपूर्ति मार्फत १२ महिना नै औषधि तथा अन्य सामग्रीको आपूर्तिलाई पुरा गर्न स्वास्थ्य सस्थाको मागको आधारमा वितरणलाई सुनिस्चित गरिने छ।

समुदायस्तरमा संक्रामक रोगको प्रभावकारी नियन्त्रण भइ नसकेको अवस्थामा हाल बिश्व लगाएत हाम्रो देशमा देखिएको कोभिड १९, कोरोना भाइरस सहित नयाँ संक्रामक रोग र उपेक्षित ट्रपिकल रोगहरु महामारीकै रूपमा देखापर्न थालेको जलवायु परिवर्तन, प्राकृतिक विपद्, पशु संसर्ग र उपयूक्त खोपहरुको अभावले गर्दा कतिपय संक्रामक रोगहरुको नियन्त्रणमा परेको कठिनाईलाई संबोधन गर्न संक्रामक रोगको नियन्त्रण र जनस्वास्थ्य प्रणालीको सुदृढिकरण विचको अन्तरसंबन्धलाई घनिभूत बनाइने छ।

महामारी रोकथाम र नियन्त्रण, प्रतिजैविक औषधीहरुको प्रभावकारिता, अस्पताल र स्वास्थ्य निकायहरुको तैयारी अवस्था र तत्काल प्रतिकृया गर्ने क्षमता, प्रयोगशालाहरुको विस्तार र क्षमताबृद्धि, स्क्रिनिंग आदीको लागी छुट्टै नीति तथा रणनीति बनाइ समुदायस्तरमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने साथै क्षयरोग, औलो, एचभी एड्स.आई., कुष्ठरोग, कालाजार, डेंगु लगायतको उपेक्षित ट्रपिकलरोगहरु, हात्तीपाइले, जापानीज इन्सेफाइलाइटिस, स्क्रब टाईफस, रेबिज लगायत अन्य संक्रामक रोग नियन्त्रण र जनस्वास्थ्य प्रणाली सुदृढिकरण बीचको अन्तरसम्बन्धलाई मजबुत बनाइने छ।

नसर्ने रोग मृत्युको प्रमुख कारण बनेको हुँदा, यसको नियन्त्रण व्यक्ति र समाजको जीवन शैलीमै परिवर्तन आएपछि मात्र संभव हुने भएकोले त्यस अनुरुपको स्वास्थ्य प्रणाली विकास गर्न नसर्ने रोगहरुको उपचारलाई प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको तह देखिनै व्यवस्थापन गरी प्रेषण अस्पताल सम्म पहुच सुनिश्चित गर्नुका साथै आयुर्वेद र अन्य उपचार पद्धतिलाई नसर्ने रोगहरुको रोकथाम, उपचार र नियन्त्रणको लागी एकिकृत गरिने छ।

स्वास्थ्य पोषण र विकास सहकारीहरु र अन्तरक्षेत्रिय समन्वयको माध्यमबाट गुणस्तरीय एवं स्वास्थ्यवद्र्धक खाद्य पदार्थको प्रवद्र्धन, उत्पादन, प्रयोग र पहुँचलाई विस्तार गरी कुपोषणलाई न्यूनीकरण गर्ने र पोषण संबन्धि जनचेतना बढाउन घरमा बस्ने र विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरुका स्वास्थ्य तथा पोषण प्रवद्र्धनलाई विशेष संबोधन गरिने छ , जसका लागि विद्यालयमा कुनैपनि प्रकारका प्याकेटका खानेकुरा Junk food लाई निरुत्साहित गरिने छ र २ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको हरेक महिना तौल अनुगमन गर्दै पूर्ण पोषण युक्त वडा घोषणा कार्यक्रम शुरु गरिने छ ।

विपद तथा दुर्घटनाबाट हुने चोटपटकका कारण अपांगता र मृत्युमा भैरहेको तीव्र वृद्दिलाई सम्बोधन गर्न रोकथाम,शिघ्र उपचार र दोहोरो प्रेषण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइने साथै गाउँपालिका क्षेत्रमा एम्बुलेन्स सेवा विस्तारको पहल गरिने छ।

जलवायु परिवर्तन, तथा प्राकृतिक विपदले सृजना हुने मानवीय स्वास्थ्य समस्या समाधान गर्न विपद तैयारी र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य क्षेत्रका सबै निकायहरुबीच र अन्तरक्षेत्रिय समन्वय गरिने छ। वातावरण प्रदूषणको प्रभावकारी नियन्त्रण गर्दै स्वच्छ वातावरणमा बाँच्न पाउने नागरीक अधिकारलाई सुनिश्चित गरिने छ।

मानसिक स्वास्थ्यसंग सम्बन्धीत समस्याप्रति आवश्यक जनचेतनाको अभिबृद्धि गर्न, त्यसको रोकथाम, उपचार र नियन्त्रण गर्न प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको तह देखिनै व्यवस्थापन गरी प्रेषण अस्पतालसम्म पहुच सुनिश्चित गरिने छ । मानसिक स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई शिक्षण संस्थामार्फत एक अभिन्न अंगका रूपमा प्रवाहित गरिने छ।

उधोग, कृषि, घरेलु कार्यालय तथा अन्य ठाउंहरुमा काम गर्ने व्यवसायीहरुको कार्यस्थल सूरक्षित बनाउंदै उनिहरुको व्यवसायको कारण स्वास्थ्यमा पर्नसक्ने प्रतिकुल असरलाई न्यूनिकरण गर्न त्यस्ता ठाउँहरुको मापदण्ड बनाएर मात्र दर्ता तथा नबिकरण गरिने छ ।

आमा, नवजात शिशु, बालबालिका र किशोरीहरुको स्वास्थ्य प्रबर्धनमा अत्यन्त महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने गुणस्तरीय नर्सिङ तथा मिडवाइफ्री सेवा र मध्यमस्तर स्वास्थ्यकर्मीहरु सहज, सुलभ एवं प्रभावकारी रूपमा जनताको पहुचमा पुर्याउन बर्थिङ सेन्टरको क्षमता विकास, आवश्यक दक्ष नर्सिंङ जनशक्तिको व्यवस्था, उत्पादन,परिचालन, पेशागत वृत्तिविकाश र तालीमद्धारा सेवाको गुणस्तरमा वृद्धि गरिने छ।

महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको कार्यक्रमलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउन बिशेष प्रोत्साहन बापतको मासिक यातायात खर्चलाई निरन्तरता दिईएको छ साथै दैनिक स्वास्थ्यका क्रियाकलाप संचालनका लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरिने छ।

स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरिय बनाउन तथा प्रमाणमा आधारित नीति, योजना र कार्यक्रम बनाउन स्वास्थ्य अनुसंधानलाई प्राथमिकता दिने, प्राविधिक शिक्षालय, प्रतिष्ठान लगायत विभिन्न अनुसंधानमा संलग्न संस्थाहरुलाई प्रोत्साहित गरी स्वास्थ्य अनुसंधानको क्षमता अभिवृद्धी गर्दै लगिनेछ।

स्वास्थ्य सम्वन्धी सन्देश एवं सूचना सुलभ रूपमा प्राप्त गर्ने सूचनाको हक सम्बन्धी अधिकारलाई कार्यन्वयन गर्न तथा सेवाग्राहीले उपचार संबन्धि जानकारी पाउने हक सुनिश्चित गर्ने,स्वास्थ्य व्यवस्थापन सुचना प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाई तथ्यांकहरुको गुणस्तर र विश्वसनियतामा बृद्धि गरी त्यसको आधारमा प्रमाणमा आधारित नीति तथा योजना बनाइने छ। साथै गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक पूर्वाधार तथा क्षमता विकास गरी इन्टरनेट रिपोर्टिङ प्रणाली DHIS लाई प्रभावकारी बनाइने छ।

स्वास्थ्य बहुक्षेत्र विषय भएको यथार्थलाई आत्मसात गर्दै सबै सार्वजनिक नीतिहरुमा स्वास्थ्यको मुद्दालाई सम्बोधन गर्न र स्वास्थ्यमा बहुक्षेत्रिय सहकार्य र सहयोगलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यन्वयन गर्न स्वास्थ्य क्षेत्र र अन्य क्षेत्र बीच समन्वयको नीति अपनाइनेछ।

स्वास्थयकर्मी र सेवाग्राहीविच पेशागत सुमधुर संबन्धको सुनिश्चितता गर्न संवन्धित निकायहरुसंग समन्वय गरी स्वास्थ्यकर्मिहरुको सुरक्षाको प्रत्याभुति गर्नुको साथै आमजनसमुदायको स्वास्थ्य सुरक्षा र विरामीहरुप्रति स्वास्थ्यकर्मिहरुले निर्वाह गर्नुपर्ने पेशाधर्मिता को पालनालाई सुनिश्चित (आचारसंहिता) गरिने छ।

दूर चिकित्सा प्रणाली (Tele Medicine), विद्युतीय स्वास्थ्य प्रविधी (E-Health) साथै आधुनिक प्रविधिलाई अवलम्बन गरी स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढ बनाइने छ साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सेवाहरु बीच घनिष्ट सम्पर्क तथा दोहोरो प्रेषण प्रणाली स्थापित गरिने छ।

बढदै गरेको मुखरोग सम्बन्धी समस्यालाई सम्बोधन गर्न मुख स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई विशेष महत्वका साथ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको तह देखिनै व्यवस्थापन गरी प्रेषण अस्पतालको सेवासम्म नागरीकको पहुँच सुनिश्चित गरिने छ।

जेष्ठ नागरीकहरुको संख्यामा भैरहेको वृद्धिलाई ध्यानमा राख्दै स्वास्थ्यका समस्याहरुलाई प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको तहदेखिनै व्यवस्थापन गरी प्रेषण प्रणाली मार्फत अस्पतालसम्म ज्येष्ठ नागरीकको पहुच सुनिश्चित गरिने छ साथै पालिकाका विभिन्न ठाउहरुमा आवश्यकता र मागका आधारमा बिषेशज्ञ सहितको निशुल्क स्वास्थ्य शिबिर संचालन गरिने छ।

स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी, सुरक्षित, विश्वासिलो, जनकेन्द्रित, तथा समतामुलक बनाउंदै स्वास्थ्य सेवाको उपयोगमा बृद्धि गरी आम जनताको स्वास्थ्य विकासद्धारा देशको समष्टिगत विकासमा योगदान पुर्याउने स्वास्थ्य क्षेत्रको उदेश्य प्राप्तिको लागि स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरियतामा अधिकतम बृद्धि गरिने छ।

आयुर्वेद

आयुर्वेद उपचार पद्धति, ध्यान ,शिक्षा तथा योग अभ्यासलाई अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा विशेष योजना बनाई बिस्तार गरिने छ।

गाउँपालिकामा रहेको एक मात्र आयुर्वेद औषधालयलाई सुविधा सम्पन्न बनाउदै औषधालयबाट सञ्चालित गाउँघर क्लिनिक ,नसर्ने रोग ब्यबस्थापन कार्यक्रम,जेष्ठ नागरिक सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।

स्तनपायी आमा सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत दुग्ध बर्धक जडिबुटीजन्य औषधी वितरण कार्यक्रमलाई बिस्तार गरिने छ।

खानेपानी तथा सरसफाई

आगामी दुई बर्ष भित्रमा खानेपानी सुविधा नपुगेका सबै घरधुरीमा आधारभुत स्तरको खानेपानी पुर्याउन सङ्घ , प्रदेश सरकार र अन्य गैर सरकारी संघसंस्था सँगको साझेदारीमा **"एक घर एक धारा"** कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई सम्पन्न गरिने छ।

गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित हालका खानेपानी आयोजनाहरुको पानीको श्रोतले दिर्घकाल सम्म जनताको खानेपानी आवश्यकतालाई पुरा गर्न नसक्ने भएकोले यस क्षेत्रमा भविष्यमा हुन जाने खानेपानीको अभावलाई पुरा गर्न र शुद्ध, सफा, स्वच्छ, हिमालको जराको खानेपानी उपलब्ध गराउन र सो पानीको उपयोगबाट खानेपानीको व्यवसायीक फर्म समेत सञ्चालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनका

लागि सङ्घीय सरकारबाट स्वीकृत बृहत लान्द्रुक खानेपानी आयोजनालाई यस गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा यसै वर्षबाट निर्माण कार्यको प्रारम्भ गरिने छ।

सम्पन्न भएका खानेपानी आयोजनाहरुको पानीको मुहान संरक्षण, नियमित आपुर्ति र गुणस्तरीयताका लागि स्थानीय खानेपानी तथा सरसफाई समितिलाई प्रमुख जिम्मेवार तुल्याई आयोजनाहरुको दिगोपना कायम गरिने छ।

हालको आधारभुत खानेपानीको व्यवस्थामा सुधार एवमं स्तरोन्नती गर्दै पानीको गुणस्तर परिक्षण गरी पालिकाबासीलाई शुद्ध खानेपानीको सुनिश्चितता गरिने छ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

बहुबिवाह बालबिवाह, अनमेल बिबाह घरायसीरूपमा हुने सबै प्रकारका लैङ्गिक हिंसा, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका कुरीति एवमं कुसंस्कारको अन्त्य गर्न गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित वा कार्यरत संघ संस्थाहरुसँग सहकार्य र समन्वय गरी सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी सामाजिक रुपान्तरण गरिने छ।

सबै वडाहरुमा बालक्लब गठन, गाउँपालिका स्तरीय बाल सञ्जाल, किशोरकिशोरीहरुको समूह गठन गरी बालबालिका र किशोरकिशोरीको शैक्षिक, वौद्धिक र नेतृत्व विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तीहरु र गाउँपालिका अन्तर्गतका जेष्ठ नागरीकहरुलाई वितरण गर्दै आएको परिचयपत्र वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिदैं त्यस्ता व्यक्तीहरुको सामाजिक संरक्षण गरिने छ साथै जेष्ठ नागरीक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।

सबै प्रकारका बालश्रमिकहरुको अन्त्य, गाउँपालिकाभित्र बेबारिसे बालिबालिका अभिभावक नभएका बालबालिका र मानसिक सन्तुलनका कारण बेबारिसे व्यक्तिहरुको पहिचान गरी त्यस्ता व्यक्तिहरुको संरक्षण सम्वर्द्धन साथै उचित व्यवस्थापन गरिने छ।

गाउँपालिकामा सञ्चालन गरिने हरेक क्रियाकलापमा महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सहभागिता र पहुँच अभिवृद्धि गरी सामाजिक सदभाव कायम गरिने छ।

दलित, आदिवासी, जनजाती सिमान्तकृत वर्गहरुको परम्परागत सीप विकास, भेषभुषा, भाषा लिपि तथा संस्कृतिको संरक्षण संम्वर्द्धन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।

गरीब, विपन्न वर्गको उत्थान गरी आयआर्जन एवमं गरीबी न्यूनिकरणको लागि गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराईने सबै प्रकारका अनुदान तथा सहयोग आर्थिक, सामाजिक र विपन्नताको आधारमा उपलब्ध गराईनेछ।

बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रयोग गर्दै अन्तराष्ट्रिय बाल अधिकार सम्बन्धी महासन्धी एवमं राष्ट्रिय नीतिहरुले समेत निर्देशन गरेका बाल बचाउ, बाल बिकास, बाल सहभागिता र बाल संरक्षणको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै बालबालिकाको शैक्षिक, बौद्धिक साथै नेतृत्व विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिका र पालिकाबासी महिलाहरु बीच समन्वय कायम गरी सुमुधर सम्बन्ध स्थापना गर्नको लागि महिलासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

आर्थिक, सामाजिक, भौगोलिक रूपमा पिछडिएका महिलाहरुको क्षमता विकासको लागि महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

अति विपन्न, असहाय, अनाथ, हिंसामा परेका महिलाहरुलाई साहायता एवमं उद्धार गर्नको लागि लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरिने छ।

घ) वन, वातावरण तथा बिपद ब्यबस्थापन

अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना र सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिसँगको सहकार्यमा वन तथा वातावरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा जैविक विविधता संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकुल तथा गरीब र विपन्न वर्गको जिविकोपार्जनमा मद्धत पुर्याउने कार्यक्रमहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिईने छ।

"वैज्ञानिक व्यवस्थापन सहितको हरियो वन, अन्नपूर्णको स्वच्छ वातावरण स्वस्थ्य जीबन" भन्ने मुल नारालाई अङ्गिकार गर्दै वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण, दिगो वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन तथा उपयोग र वातावरणीय सेवाको दिगो उपलब्धताको लागि समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापनलाई सबल बनाउदै लगिनेछ।

भइरहेका रुख बिरुवा र बनजंगलको संरक्षण गर्दै नयाँ वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरी जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरिने छ। स्थानीय समुदाय, टोल विकास संस्था, सुरक्षा निकाय, नागरीक समाज तथा संचार माध्यमसँग समन्वय र सहभागीतामा वन डढेलो रोकथाम तथा नियन्त्रण गरिने छ।

गाउँपालिका अन्तर्गतका पुरातात्विक महत्वका मठ, मन्दिर, पाटी, पौवा, कुवा, पोखरी, चौतारी, विश्राम स्थलहरु र त्यसको महत्वसँग जोडिएका रुख विरुवाहरुको संरक्षण गरी यस्ता स्थानहरुमा वर, पिपल, समी लगायतका विरुवाहरु रोपण गर्ने र सडकपेटी किनाराहरु एवमं पार्क, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी एवमं सार्वजनिक स्थलहरुमा हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

जडिबुटीको खोज अनुसन्धान र संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रम बनाइने छ। गाउँपालिकाको कुनै निश्चित ठाउँमा सबै प्रकारका जडिबुटी रोपण गरी जडिबुटी पार्क निर्माण गरिने छ।

फेवाताल जलाधार क्षेत्रको तल्लो तट र उपल्लो तट बीचको बातावरणीय सन्तुलन कायम गर्नका लागि पोखरा महानगरपालिका र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्दै उपल्लो तटीय क्षेत्रको पारिश्रमिक सेवाको भुक्तानी प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिने छ।

सबै प्रकारका बिकासका पूर्वाधार निर्माण कार्य जैबिक विविधतामा असर नपर्ने गरी वातावरण मैत्री बनाइने छ। सडक वरीपरी पहिरो नियन्त्रणको लागि अम्लिसो, निगालो जस्ता बोटबिरुवा रोपी वातावरण सन्तुलन कायम गर्दै उत्पादन र आयआर्जनमुलक बोटबिरुवा रोपण कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न प्रत्येक टोलमा टोलस्तरीय सरसफाई व्यवस्थापन समिति गठन गरी सरसफाईको कार्य अगाडि बढाइनेछ। गाउँपालिका स्तरमा एउटा ल्याण्डफिल्ड साइडको स्थापना गर्नका लागि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईनेछ।

कोभिड १९ लगायतका महामारीजन्य रोगहरुबाट सुरक्षित रहन जनप्रतिनिधि, कर्मचारी स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, शिक्षक परिचालन गर्दै सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी सावधानीका उपायहरु अबलम्वन गरिने छ। हिमाल तथा पहाडी क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनको असर न्युनीकरण गर्न सरोकारवालासँगको सहकार्यमा जलाधार र हिमतालहरुको संरक्षण तथा भू-संरक्षणमा जोड दिईने छ।

बिपद ब्यबस्थापन कोषमा प्रयाप्त बजेटको व्यवस्था गरी कार्यविधि अनुरुपका विपद प्रतिकार्यका पूर्वतयारी, खोज, उद्धार, राहत र पुर्नस्थापना गरिने छ। विभिन्न संघ संस्थाहरुलाई सहयोगको लागि आह्वान गरी एकद्धार प्रणालीबाट सहयोग वितरण गरिने छ। रोग पछिको उपचार र बिपद पश्चात गरिने उद्धार भन्दा सचेतना र सावधानी लाई बढी महत्व दिई सो अनुरुपका कार्यक्रमहरु गरिने छ। गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिने छ। प्रत्येक वडाका बस्तीसम्म सजिलै पहुँच हुनेगरी एम्बुलेन्स सेवाको बिस्तार गर्दै लगिनेछ।

गाउँपालिका भित्र प्रयोगबिहिन अबस्थामा रहेका ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा रोडा लगायतका प्राकृतिक स्रोतको उच्चतम प्रयोगका लागि आइ.ई.ई लगायतका कानुनी प्रकृया पुरा गरी पूर्ण उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ।

गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाईतर्फ उन्मुख गराउँदै निश्चित स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण र सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईने छ।

ङ) सुशासन, संस्थागत विकास तथा सेवाप्रवाह

संस्थागत तथा सुशासन

हालको वर्तमान अवस्था (कोभिड-१९) को संक्रमणमा पनि सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिँदा सेवा प्रवाह गर्ने स्थल संक्रमणको माध्यम नबनोस भन्ने तथ्यप्रति सचेत हुँदै सार्वनजिक सेवा प्रवाहलाई कागज रहित बनाई विद्युतिय शासन पद्धतिको क्रमश लागु गर्दै जाने नीति अबलम्बन गरिने छ। सेवा प्रवाह गर्दा व्यक्तिगत तथा सामाजिक दुरी र स्वास्थ्य सुरक्षाका लागि अबलम्बन गर्नुपर्ने सुरक्षाको उपाय र साधनको प्रयोग गरिने छ।

यस गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवालाई मितव्ययी, प्रभावकारी, उत्तरदायी, पारदर्शी र नतिजामुखी तुल्याउनको लागि आवश्यक संरचनागत र संस्थागत व्यवस्थालाई जनमुखी तुल्याउदै नागरीकमैत्री सेवा प्रवाहको वातावरण सृजना गरिने छ।

कार्यरत कर्मचारीहरुको कार्य प्रक्रियालाई वैज्ञानिक ढंगले व्यवस्थापन गर्न प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत एवमं सबै कर्मचारीहरु बीच कार्यसम्पादन करारको सम्झौता गरी सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी एवमं नतिजामुलक बनाइने छ। साथै कर्मचारीको मनोबल उच्च राख्न कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि, पुरस्कार, सम्मान र प्रोत्साहन समेतको व्यवस्था मिलाइने छ। **"Right man in Right place"** को नीति अवलम्बन गरिने छ।

गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता वृद्धिका लागि पूर्वाधार विकास तथा अभिलेख प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै प्रविधिमैत्री बनाईने छ।

गाउँपालिका र सो अन्तर्गतका निकायहरुबाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवा प्रवाहलाई विद्युतीय माध्यमद्धारा सञ्चालन गरिने छ र सो का लागि आवश्यक पर्ने Software खरिद गरी प्रयोगमा ल्याईनेछ।

गाउँपालिकाका सूचना नीति, योजना, कार्यक्रम, बजेट, ऐन प्रतिवेदन लगायतका महत्वपूर्ण जानकारीलाई वेबसाइट र मोबाइल एप्सको माध्यमबाट पारदर्शि रूपमा प्रकाशित गरिने छ।

प्रत्येक आर्थिक वर्ष पालिकाबाट सम्पादित कार्य प्रगतिको समिक्षा र चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गरी जनताप्रतिको जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व बहन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ। जनताको घरदैलोमा सेवा उपलब्ध गराउनका लागि विभिन्न समयमा घुम्ती सेवा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईने छ।

गाउँपालिकाको पञ्चबर्षिय आवधिक योजना र बजेट बीच तादात्म्यता मिलाई मध्यमकालिन खर्च संरचनालाई व्यवस्थित गरिने छ। गाउँपालिका केन्द्र तथा सबै वडा कार्यालयहरुमा डिजिटल नागरीक वडापत्र तथा क्षतिपूर्ति सहितको नागरीक वडापत्र कायम गरी सेवाग्राही प्रति उत्तरदायी संयन्त्रको विकास गर्दै लगिने छ।

गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा गाउँपालिका अन्तर्गतका बिषयगत निकायहरुको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी एवमं गुणस्तरीय तुल्याउनको लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई नियमित संयन्त्रको रूपमा विकास गरिने छ।

गाउँपालिकाबाट पारित पदाधिकारीहरुको आचारसंहिताको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी नागरीकहरुप्रति उत्तरदायी हुने संयन्त्रको विकास गरिने छ।

यस गाउँपालिकामा कानुनी शासनको प्रणालीलाई स्थापित गर्नको लागि स्थानीय तहलाई प्रदत्त कानून निर्माण अधिकारभित्र रही सङ्घीय र प्रदेशसँगको तादात्म्यता अनुरुप आवश्यक कानून तथा कार्यविधिहरु निर्माण गरिने छ ।

गाउँपालिकाका सेवाग्राहीहरुको सम्मान गर्दै नेपाल सरकारको सुशासन सम्बन्धी **"म भ्रष्टचार गर्दिन, म भ्रष्टचार हुन दिन्न र जनताका लागि इमान्दार भएर काम गर्नेछु"** भन्ने प्रतिज्ञा सहितको कार्य संस्कृतिको प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिकाबाट हुने सबै सेवाहरु छिटो, छरितो र भ्रष्टचार रहित तुल्याउदै भ्रष्टचारमा शुन्य सहनशिलता कायम गरिने छ।

गाउँपालिकावासी नागरीकहरुका बीचमा सामाजिक सदभाव र मेलमिलाप कायम गर्न न्यायिक समितिमा पर्न आएका बिबादहरुको निष्पक्ष र प्रभावकारी निरुपण गर्नका लागि न्यायिक समितिको शसक्तिकरण गर्दै गाउँपालिका अन्तर्गत सूचिकृत मेलमिलापकर्ताहरुलाई सामाजिक सदभाव र मेलमिलाप कायम गर्ने दुतको रूपमा प्रयोग गरी न्याय सम्पादन गरिने छ।

राजस्व

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहलाई प्राप्त राजश्व सम्बन्धी अधिकारको प्रयोग गर्दै गाउँपालिकालाई आर्थिक रूपमा समृद्ध एवम् आत्मनिर्भर बनाउन राजश्वका सबै संभावना र क्षेत्रहरुको खोजी गर्दै प्रगतिशील र समतामूलक ढंगले करका दरहरु निर्धारण गरिने छ।

गाउँपालिका भित्र ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर बहत्तर लगायतको बिक्री तथा निकासी प्रणालीलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्भाव्य सबै क्षेत्रहरुलाई करको दायरामा ल्याइने छ । साथै यस गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित हाइड्रोपावर कम्पनीहरुले उपयोग गर्ने नदीजन्य तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत सामाग्रीहरुको उपयोग गरे बापतको कर गाउँपालिकाको आर्थिक ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिमको दरमा असुली गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिने छ।

विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको नोबेल कोरोना भाइरसबाट सृजित वर्तमान अवस्थालाई ध्यानमा राखी गाउँपालिकाले उठाउने आन्तरिक राजस्व स्रोततर्फ कर, सेवा शुल्क, दस्तुरका दररेट यथावत कायम गरी सबै करदातालाई समेटी करको दायरा बिस्तार गरिने छ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, एकल तथा विधवा महिलाहरुलाई जुनसुकै प्रकारको व्यवसाय सञ्चालन गर्दा व्यवसाय दर्ता करमा ५० प्रतिशत छुट दिइने छ।

गाउँपालिका भित्र सञ्चालित तर गाउँपालिकामा दर्ता नभएका सबै व्यवसायहरुलाई करको दायरामा ल्याउन आ.व. २०७४/०७५ देखि २०७६/०७७ सम्मको जम्मा बक्यौता रकममा लाग्ने जरिवानामा पूर्ण छुट दिइने छ।

विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको नोवेल कोरोना भाइरस (कोभिड १९) का कारण लामो समयसम्म लकडाउन भई पर्यटन व्यवसाय तथा अन्य व्यापार व्यवसायहरु सञ्चालन नभएकोले सम्पूर्ण व्यवसायहरुको आ.ब. २०७६/०७७ को बक्यौता रकममा लाग्ने जरिवानामा पूर्ण छुट दिइने छ।

गाउँपालिका अन्तर्गतका करदाताहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने वातावरणका साथ सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गरिने छ भने समयमा कर नतिर्नेलाई थप जरिवाना गर्दै लामो समय कर नतिरी अटेर गर्नेलाई गाउँपालिकाले दिने सबै सेवा सुविधा रोक्का गरिने छ।

राजश्व प्रशासनको प्रभावकारिताको लागि आवश्यक कार्यविधि, निर्देशिका र मापदण्ड बनाई लागू गरिने छ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप सशक्त र प्रभावकारी बनाइने छ।

सबै किसिमका पेशा व्यवसाय सञ्चालनको दर्ता, नविकरण गर्ने कार्यलाई छिटो, छरितो, सरल, पारदर्शी र करदाता मैत्री बनाइने छ।

सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि बनाई सार्वजनिक जग्गामा सञ्चालित सबै किसिमका व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याइने छ।

कर सङ्कलनलाई थप प्रभावकारी बनाई प्रक्षेपण गरीएको राजश्व यथा समयमा सङ्कलन गर्न वडा समिति र टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गरिने छ।

अस्थायी प्रकृतिका हाट बजार तथा मुख्य बजार भित्रको पार्किङ शुल्कलाई उचित व्यवस्थापन गर्न स्थानीय क्लब, टोल विकास संस्था लगायतका संघ संस्थाहरुसँग सहकार्य गरिने छ।

“अन्नपूर्ण समृद्धिको लागि नियमित तिरौं करः तिरेको कर विकास मार्फत फर्किन्छ घर घर” मान्यताकासाथ प्रत्येक वर्ष सबै वडामा करदाता शिक्षा कार्यक्रम तथा घुम्ती कर सङ्कलन सप्ताह अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिकाबाट गर्ने खर्च प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी बेरुजु तथा पेश्कीलाई निरुत्साहित गर्दै आर्थिक पारदर्शिता कायम गरिने छ। काम सम्पन्न भएपछि मात्र भुक्तानी दिने गरी पेश्की नियन्त्रण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिदै बेरुजु शुन्य बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम आगामी आ.ब. हरुमा गाउँपालिकालाई सम्पत्ति कर प्रणालीमा आवद्ध गराईनेछ। कर प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक र उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग गरी सूचना प्रविधि मैत्री बनाइने छ।

युवा तथा खेलकुद

विकासका हरेक प्रकृयाहरुमा सामाजिक सदभाव र सामाजिक एकिकरण अभिवृद्धि गर्दै रुपान्तरणकारी भूमिकामा युवाशक्तीलाई परिचालन गरिने छ। युवाहरुको क्षमता विकास र सशक्तिकरणका साथ उत्पादनमूलक कार्य र आयआर्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ।

गाउँपालिका भित्रका सबै वडाका युवा क्लब तथा युवा समूहहरुलाई संस्थागत दर्ता प्रकृयाको दायरामा समेटी पालिका स्तरीय युवा सञ्जाल गठन गरी सामाजिक परिचालन र विकास निर्माणका कार्यमा युवाहरुको सहभागिता अभिवृद्धि गरिने छ।

आर्थिक, सामाजिक विकासको सम्वाहक नै युवाशक्ति भएकोले सामाजिक सदभाव र एकीकरण अभिवृद्धि गर्ने र असल नेतृत्व, सफल व्यवसायी, उद्यमी राष्ट्रसेवकहरुको सहयोगमा युवाहरुको रुचि, चाहना, क्षमता योग्यताका आधारमा मानव पुँजी निर्माण गर्न र युवाहरुमा सकारात्मक सोचको विकास गर्न प्रेरणादायी प्रशिक्षण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ।

कोरोनाका कारण वैदेशिक रोजगार गुमाएर नेपाल फर्किएका युवाहरुलाई अवसरको रूपमा उपयोग गर्दै **“Brain Back र Muscle Back**” को रूपमा उनीहरुको अनुभव सिप क्षमताको समुचित प्रयोग गरी युवाहरुलाई उत्पादनमा आधारित कृषि, पशुपालन, पर्यटन, निर्माण, उद्योग र साना घरेलु उद्योगमा आधारित कार्यमा सहभागि गराई रोजगारका अवसरहरु सृजना गरिने छ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी गाउँपालिकामा सूचिकृत भएका बेरोजगारहरुलाई गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरुमा रोजगार उपलब्ध गराउने र बेरोजगारका हकमा नेपाल सरकारको नीति अनुसार बेरोजगार भत्ता उपलब्ध गराईनेछ। साथै यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न ज्ञान, सिप, क्षमता, योग्यता र अनुभव भएका व्यक्तिहरुको विवरण अध्यावधिक गरी गाउँपालिकामा रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना गरी निजहरुलाई ज्ञान, सिप ,क्षमता, योग्यता र अनुभव अनुसारको रोजगारी दिलाउनका लागि विभिन्न रोजगारदाताहरुसँग समन्वय गरिने छ।

संघ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा गाउँपालिकाभित्र खेलकुदका पूर्वाधारहरु निर्माण, विकास साथै स्तरोन्नती गरिने छ र **“एक वडा एक खेलमैदान”** निर्माण गरिने छ। माछापुच्छ्रे खेल मैदानलाई स्तरोन्नती गरी राष्ट्रियस्तरको खेल मैदानको रूपमा विकास गरिने छ।

विद्यालय स्तरीय राष्ट्रपति रनिङसिल्ड प्रतियोगिता, विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरताका साथ यस गाउँपालिका अन्तर्गतका साविका गाविसहरुमा स्थापित ढिकुरपोखरीको तिज विशेष मेला, भदौरे कोदो महोत्सव, लुम्ले लोकदोहोरी प्रतियोगिता र कोटेसागु भिरको हनिहन्टिङ महोत्सव, विरेठाँटीको फागुपुर्णिमा मेला, घान्द्रुकको अन्नपूर्ण म्याराथुन जस्ता प्रतियोगितालाई व्यवस्थित र परिस्कृतरूपमा सञ्चालन गरी आन्तरिक र बाह्य खेल पर्यटकहरुको विकास गरिने छ।

गै.स.स, निजि क्षेत्रः

यस गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सामुदायिक एवमं गैर सरकारी संस्थाहरुसँग सामाजिक विकासमा साझेदारी गर्दै ती संस्थाहरुलाई जवाफदेही र मर्यादित बनाउन पारदर्शि र व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्न NGO डेस्क स्थापना गरी सबै कार्यक्रमहरुलाई गाउँपालिका मातहतमा ल्याईनेछ।

गाउँपालिका सँग विकास र जनसेवामा साझेदारी गर्न चाहने राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय, गै.स.स. सँगको सहकार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा भएको व्यवस्था समेतका आधारमा विकास गतिविधिमा गै.स.स. सँग सहकार्य गरिने छ । साथै अनुभव आदानप्रदान, असल सिकाई अवलम्बन गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

विकासमा सार्वजनिक निजि साझेदारी नीतिलाई वास्तविक कार्यनीतिमा परिणत गरिने छ, विकास निर्माणमा जनसहभागिता र निजि क्षेत्रको भूमिका समेत स्थापित गर्दै लगिनेछ।

भाग ५

विनियोजन ऐन,२०७७

अन्नपूर्ण गाउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानिय संचित कोषबाट केही रकम खर्च गर्न र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विनियोजन ऐन,२०७७

गाउँ सभाबाट स्वीकृत मिति २०७७।०३।१०

प्रस्तावना : अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को सेवा र कार्यहरुको लागि संचितकोष केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वान्छनिय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२९ को उपधारा २ बमोजिम अन्नपूर्ण गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ (१) यस ऐनको नाम **" अन्नपूर्ण गाउपालिकाको विनियोजन ऐन¸२०७७"** रहेको छ।

(२) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार (१) आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को निमित्त गाउँकार्यपालिका वडा समिति¸ विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखीत चालु खर्च, पूँजिगत खर्च र बित्तिय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम **रु. ६६¸१२¸००¸०००। (अक्षरुपी रु छैसठ्ठी करोड बाह्र लाख मात्र)** मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम संचित कोषबाट खर्च गर्न सकिने छ।

३. विनियोजन (१) यस ऐन द्धारा संचितकोषबाट खर्च गर्ने अधिकार दिऐको रकम आर्थिक वर्ष २०७७।७८ निमित्त अन्नपूर्ण गाउपालिकाको गाउकार्यपालिका¸ वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिने छ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिऐको भएतापनि कार्यपालिका¸ वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा नपुग हुने देखिन आऐमा गाउ कार्यपालिकाको बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ। यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक व एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिने छ। पूँजिगत खर्च र वित्तिय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र वित्तिय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिऐको भएतापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्विकृत रकमको १५ प्रतिशतभन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्विकृति लिनुपर्नेछ।

अनुसूची १

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम संचितकोषबाट विनियोजन हुने रकम

क्र स	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूजिगत खर्च	वित्तिय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		गाउँकार्यपालिका	६०२४२१२०	४८०००००		६५०४२१२०
२		वडा समिति	०	१७७०००००		१७७०००००
३		विषयगत शाखा				
४		वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	५१०००००	५५०००००		१०६०००००
५		सुशासन तथा संस्थागत विकास	९४३००००	८४००००		१०२७००००
६		आर्थिक विकास समिति	१६०००००००	१९१००००००		३५१००००००
७		सामाजिक विकास समिति	३३९९४५८८०	३४१४२०००		३७४०८७८८०
८		पूर्वाधार विकास समिति	१६०००००	१४६८०००००		१४८४०००००
९		ऋणको सावा व्याज भुक्तानी				
१०		लगानी (शेयर/ऋण)				
		कुल जम्मा	४३२३१८०००	२२८८८२०००	०	६६१२०००००

क) आगामी आ.ब. २०७७/०७८ को प्रस्तावित संचालन खर्च

सि नं	बजेट शीर्षक नम्बर	बजेट खर्च शीर्षक	विनियोजित बजेट रकम रु.
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	१९५१२१२०।-
२	२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	७५०००००।-
३	२११२१	पोशाक	५०००००।-
४	२११३२	महंगी भत्ता	११०००००।-
५	२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	८०००००।-
६	२११३९	अन्य भत्ता	५०००००।-
७	२११४२	पदाधिकारीअन्य सुबिधा	५०००००।-
८	२१२१४	कर्मचारी कल्याण कोष	२०००००।-
९	२२१११	पानी तथा बिजुली	३०००००।-
१०	२२११२	संचार महसुल	१००००००।-
११	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	१२०००००।-
१२	२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	१५०००००।-
१३	२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	५०००००।-
१४	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	१५०००००।-
१५	२२२३१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	५०००००।-
१६	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३००००००।-
१७	२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	१०००००।-
१८	२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	२०००००।-
१९	२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१२०००००।-
२०	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	१००००००।-
२१	२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	३०००००।-
२२	२२४१३	करार सेवा शुल्क	३००००००
२३	२२५११	कर्मचारी तालिम खर्च	६०००००।-
२४	२२५१२	सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	५०००००।-
२५	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१००००००।-
२६	२२५२९	विविध कार्यक्रम खर्च	२०००००।-
२७	२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	३००००००।-
२८	२२७११	विविध खर्च	२५०००००।-
२९	२२७२१	सभा सञ्चालन खर्च	८०००००।-
३०	२८१४२	घरभाडा	६०००००।-
३१	२८१४३	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	१८०००००।-
३२	३११२१	सवारी साधन	१००००००।-
३३	३११२२	मेशिनरी तथा औजार	१५०००००।-
३४	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	२००००००।-

३५		वडा गत संचालन खर्च	३६३०००० ।-
	जम्मा		**६५०४२१२० ।-**

ख) आगामी आ.ब. २०७७/०७८ को प्रस्तावित आयोजना तथा कार्यक्रमगत खर्च

१) आर्थिक विकास समिति

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	उद्योग तथा वाणिज्य	गा.पा.	२००००० ।-	
२	सहकारी बैक तथा वित्तिय संस्था	गा.पा.	५००००० ।-	
३	पशु विकास कार्यक्रम	गा.पा.	२५००००० ।-	
४	कृषि विकास कार्यक्रम	गा.पा.	३०००००० ।-	
५	परम्परागत धार्मिक संस्कृति संरक्षण (कोट मौला मन्दिर पुजा)	गा.पा.	२००००० ।-	
६	मठमन्दिर तथा पुरातात्तविक सम्पदा संरक्षण	गा.पा.	१०००००० ।-	
७	चौतारी, पोखरी, कुवा, पार्क तथा ढुङ्गे धारा संरक्षण	गा.पा.	१०००००० ।-	
८	पर्यटन सुचना केन्द्र स्थापना	गा.पा.	२००००० ।-	
९	सोत्रे सिमलबोट पाटेम्रो सिढीबाटो	गा.पा.	५००००० ।-	
१०	भिरमुनी दलित बस्ती सिढीबाटो	गा.पा.	३००००० ।-	
११	अन्य पर्व मेला महोत्सव	गा.पा.	३००००० ।-	
१२	भोटेकुकुर संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन	गा.पा.	१००००० ।-	
१३	छतछरे खोला सिर्जना मा वि हुँदै कुडहरी पदमार्ग	वडा नं १	५००००० ।-	
१४	सुसाउने ढुँङ्गा पदमार्ग	वडा नं २	५००००० ।-	
१५	हरितालिका तिज विशेष मेला कार्यक्रम, ढिकुरपोखरी	वडा नं १ २ ३	२००००० ।-	
१६	भाटी भवनडाँडा पर्यटन पदमार्ग	वडा नं ३	२००००० ।-	
१७	मराइचे देखि अष्ट्रेलियन बेस क्याम्प सिढिबाटो	वडा नं ३	२००००० ।-	
१८	पंचासे पर्यटन पदमार्ग	वडा नं ४	५००००० ।-	
१९	कोदो महोत्सव, भदौरे	वडा नं ४	२०००००	
२०	नयाँपुल वन हुँदै पुरानो गाँउ पदमार्ग	वडा नं ५	५००००० ।-	
२१	ढावादेखि एक्ले सल्लासम्म पदमार्ग	वडा नं ६	५००००० ।-	
२२	प्रविण गुरुङ्ग गायन प्रतियोगिता, लुम्ले	वडा नं ६	३००००० ।-	
२३	माझगाँउ हुँदै तोल्का लान्द्रुक पदमार्ग	वडा नं ७	१०००००० ।-	
२४	हनि हन्टिङग प्रतियोगिता, लान्द्रुक	वडा नं ७	१००००० ।-	
२५	विरेठाटी हुँदै थमडाँडा पदमार्ग	वडा नं ८	५००००० ।-	
२६	फागु महोत्सव, विरेठाटी	वडा नं ८	२००००० ।-	
२७	उल्लेरीदेखि नाङ्गेठाटी पदमार्ग	वडा नं ९	५००००० ।-	
२८	तिलारे चोकदेखि नर्थोक पदमार्ग	वडा नं १०	५००००० ।-	
२९	छोम्रोङ्ग गुरुङ्ग हिल हुँदै हिडेनलेक पदमार्ग	वडा नं ११	५००००० ।-	
३०	अन्नपूर्ण म्याराथुन, घान्द्रुक	१० ११	५००००० ।-	
	जम्मा		**१७२०००००**	

२) सामाजिक विकास समिति

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	शिक्षा विकास कार्यक्रम	गा पा	२५००००० ।-	
२	स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम (आयुर्वेद समेत)	गा पा	३०००००० ।-	
३	स्वास्थ्य स्वयसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम	गा पा	७००००० ।-	
४	इ सि डी शिक्षिका प्रोत्साहन	गा पा	४००००० ।-	
५	उपाध्यक्षसँग महिला कार्यक्रम	गा पा	१०००००० ।-	
६	दलित क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम	गा पा	५५०००० ।-	
७	जनजाति क्षमता विकास तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम	गा पा	१०००००० ।-	
८	युवा खेलकुद कार्यक्रम	गा पा	११००००० ।-	
९	महिला तथा बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	गा पा	३००००० ।-	
१०	जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम	गा पा	५००००० ।-	
११	उल्लेरी तथा तोल्का स्वास्थ्य ईकाई संचालन अनुदान	गा पा	२००००० ।-	
१२	अति विपन्न तथा असाहय अनाथ हिंसामा परेको सहयोग कोष	गा पा	२००००० ।-	
१३	विभिन्न खानेपानी योजना	गा पा	१००००००० ।-	
	जम्मा		**२१४५००००** ।-	

३) पूर्वाधार विकास समिति

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
1	सडक मर्मत संभार कोष	गापा	१०००००० ।-	
2	बृहत् लान्द्रुक खानेपानी योजना १लागत अनुदान %	गापा	५५००००० ।-	
3	वडा भवन निर्माण जि स) स अनुदान समेत	गापा	२००००००००।-	
4	स्थानीय झोलुङ्गे पुल साझेदारी कार्यक्रम	गापा	१०००००००।-	
5	गाउपालिका केन्द्र पुर्वाधार निर्माण	गापा	२५००००० ।-	
6	अन्नपूर्ण रिङ्गरोड स्तरोन्नति	गापा	२०००००० ।-	
7	५ % लागत सहभागितामा आधारित सिंचाई योजना	१ देखि ११	५५००००० ।-	
8	नागडाडा भित्रिबाटो स्तरोन्नति	वडा नं १	५००००० ।-	
9	छविस्मृति हुँदै सिम्ले ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं १	१०००००० ।-	
10	सम्मिको बोटबाट कृषि सडक जोड्ने बाटो	वडा नं १	५००००० ।-	
11	लेवाडे कृषि सडक निर्माण	लेवाडे	२०००००।-	वडागत
12	छापाडाँडा बिजेखा खानेपानी स्तरोन्नती	प्याउदी	२०००००।-	वडागत
13	गुप्तकालिका आमा समूह भवन निर्माण	सिम्पाली	२०००००।-	वडागत
14	भूमेको थानमा मन्दिर निर्माण	फल्लापानी	२०००००।-	वडागत
15	फोहोरमैला व्यवस्थापन	वडा नं १	२०००००।-	वडागत
16	मर्मत संभार गर्नुपर्ने साना योजनाहरु	वडा नं १	३०००००।-	वडागत

17	प्रवर्धनात्मक योजना तथा भैपरी आउने	वडा नं १	४००००० I-	वडागत
18	भैपोखरी डिलबाट सिम्ले मोटर बाटो निर्माण	वडा नं १	५००००० I-	
19	वडा कार्यालयदेखि चुहिने पहरासम्म बाटो स्तरोन्नति	वडा नं २	५००००० I-	
20	प्याउदी ठुलाचौर ग्रामिण सडक	वडा नं २	५००००० I-	
21	दिप बुढाघर हुदै कडेले बाटो सडक स्तरोन्नति	वडा नं २	१०००००० I-	
22	नागडाडा निवारे ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं २	५००००० I-	
23	भयर चोक सेराचौर हुँदै भित्रीबाटो डायरी चोकसम्म ग्रा.स. स्तरोन्नति	वडा नं २	५००००० I-	
24	रातामाटा शिव मन्दिर ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं २	५००००० I-	
25	ठुलाचौर पदमार्ग सिढिबाटो	वडा नं २	१०००००	वडागत
26	भण्डारीटोल डिल देखि ठुलाखेत खण्ड सिढीबाटो निर्माण	वडा नं २	१०००००	वडागत
27	शिव मार्ग देखि जैसिटो राजमार्ग सिढीबाटो निर्माण	वडा नं २	१०००००	वडागत
28	शिव मार्ग देखि दुधिलाकोबोट हुँदै राजमार्ग सिढीबाटो निर्माण	वडा नं २	१०००००	वडागत
29	चण्डीलादेखि सिमखेत सम्म सिढीबाटो	वडा नं २	१०००००	वडागत
30	चिसापानी देखि काउरेसम्म सिढिबाटो निर्माण	वडा नं २	१०००००	वडागत
31	न्वारादेखी चाउकासम्म	वडा नं २	१०००००	वडागत
32	राजमार्गदेखी पोखरा गैरासम्म	वडा नं २	१०००००	वडागत
33	चम्डीला देखी चौराखेत र डालटारीसम्म-	वडा नं २	१०००००	वडागत
34	न्वारादेखि रातमाटासम्म सिढिबाटो	वडा नं २	१०००००	वडागत
35	विविध योजना तथा आवश्यकताका आधारमा	वडा नं २	५०००००	वडागत
36	ठुलाचौर देखि जाँते ढुङ्गा हुदै कुल मन्दिर मोटरबाटो निर्माण	वडा नं २	२०००००	वडागत
37	ढीकुरपोखरी हुदै धारापानी हुदै देउराली स्तरोन्नति	वडा नं ३	१५०००००	
38	पत्थर मराइचे काढे धम्पुस ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ३	५०००००	
39	भिरमुनि हिले काउनडाडा ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ३	५०००००	
40	ओखले लाक्रे ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ३	५०००००	
41	देउराली दमदमे पाउदुरकोट ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ३	५०००००	
42	देउराली डाडा धारापानी हुदै रानीथोक ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ३	१००००००	
43	उत्कृष्ट कृषक समूहलाई प्रोत्साहन स्वरुप बिउ बिजन वितरण गर्न	वडा नं ३	१०००००	वडागत
44	माझथोक ढुङ्गामुनी सिढिबाटो	वडा नं ३	२०००००	वडागत
45	सेरा सुनटारी ग्रामिण कृषि सडक निर्माण	वडा नं ३	२०००००	वडागत
46	धुबिरुख सेरा ग्र ामिण सडक स्तरोन्नती	वडा नं ३	२०००००	वडागत
47	मुलको पधेरो सिढी बाटो	वडा नं ३	१५००००	वडागत
48	माझस्वारा टिमुरस्वारा पधेरा माथी कृया थलो	वडा नं ३	१५००००	वडागत
49	म्याचिङ फण्डको लागि	वडा नं ३	५०००००	वडागत

50	बासखर्क झारकोट लामाचौर बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ४	५०००००	
51	भदौरे प्रेम बस्ती ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ४	५०००००	
52	भण्डारथोक मोटरबाटो	वडा नं ४	२०००००	वडागत
53	स्वास्थ्य चौकी मोटरबाटो	वडा नं ४	२५००००	वडागत
54	बासखर्क समाजघर गोरेटोबाटो	वडा नं ४	१५००००	वडागत
55	तलेत्र मोटरबाटो	वडा नं ४	१०००००	वडागत
56	उल्लेरी थामडाँडा सिढीबाटो(कार्यपालिकाबाट)	वडा नं ४	२०००००	वडागत
57	पञ्चवल मन्दीर संरक्षण	वडा नं ४	२०००००	वडागत
58	भदौरे समाजघर मोटरबाटो	वडा नं ४	२५००००	वडागत
59	प्रेमबस्ती सिढीबाटो	वडा नं ४	१०००००	वडागत
60	झारकोडडाँडा- सिढीबाटो	वडा नं ४	१०००००	वडागत
61	खागेसिढीबाटो-	वडा नं ४	१०००००	वडागत
62	रानी कुवा सिढीबाटो	वडा नं ४	१०००००	वडागत
63	सल्यान घुम्ती लुयरा नयागाउ बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ५	५०००००	
64	धौलागिरी गेट नयापुल घाट ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ५	५०००००	
65	गिरीचोक ओखरबोट ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ५	५०००००	
66	हाइवे झोवाङ्ग हुदै सल्यान बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ५	१५०००००	
67	लुयरा क्लब भवन मर्मत निर्माण योजना	वडा नं ५	२०००००	वडागत
68	विरुवा सिढि बाटो निर्माण योजना	वडा नं ५	१०००००	वडागत
69	क्रिया कर्म भवन निर्माण योजना झोवाङ्ग	वडा नं ५	१५००००	वडागत
70	नेपाल्नेटोल भित्रीबाटो योजना	वडा नं ५	२०००००	वडागत
71	पुरानागाउँ हिमशिखर क्लब भवन निर्माण	वडा नं ५	३०००००	वडागत
72	पिङ हाल्ने चौर देखि दवारे डिल मोटरबाटो	वडा नं ५	२०००००	वडागत
73	सिरानघर मोटरबाटो स्तरोन्नती	वडा नं ५	१०००००	वडागत
74	वडा नं५ . अन्तर्गत पूर्वाधार संरचना निर्माण योजना	वडा नं ५	२५००००	वडागत
75	ढावा हाइजुङ्ग सडक स्तरोन्नति	वडा नं ६	५०००००	
76	ठोट्नेखोला ढाके सव्जुङ्ग ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ६	१००००००	
78	पुरानो घडेरी पसल हुदै ढाक्रे बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ६	१००००००	
79	जलजला ध्याबजुङ्ग ग्रामिण सडक	वडा नं ६	३०००००	
80	ढावा तोमिजुङग ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ६ ७	५०००००	
81	परियार टोल ढल निकास	वडा नं ६	२०००००	वडागत
82	ठुलाखर्क मुल संरक्षण	वडा नं ६	२०००००	वडागत
83	दाहा संस्कारको लागि दाउरा राख्ने भवन निर्माण	वडा नं ६	१०००००	वडागत
84	पैरा घुम्ती देखि कमेरे आल सम्मको सिढी बाटो निर्माण	वडा नं ६	१०००००	वडागत
85	तल्लो आरन गोसाथै बस्ती संरक्षण .बा.	वडा नं ६	२०००००	वडागत
86	मुखिया चौतारी नरेस्वारा गो.बा.	वडा नं ६	१०००००	वडागत
87	उपल्लो हाईजुङ्ग गो.बा.	वडा नं ६	१०००००	वडागत

89	घुम्ती देखि डाडाँ हुँदै काउरावोट गो.बा.	वडा नं ६	१०००००	वडागत
90	माझखोला गामा भिरमुनी गोबा.	वडा नं ६	१०००००	वडागत
91	सिरानघर देखि पधेरा माथीको ढल निकास	वडा नं ६	१०००००	वडागत
92	म्याचिङ्ग फण्ड	वडा नं ६	२०००००	वडागत
93	धोतीखोला सिँचाई योजना	वडा नं ६	३०००००	वडागत
94	रुजरे सिँचाई योजना	वडा नं ६	२०००००	वडागत
95	माझगाउदेखि भच्चेक हुदै लान्द्रुक बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ७	१५०००००	
96	क्रुधु देखि आलु खोर ग्रामिण सडक निर्माण	वडा नं ७	५०००००	
97	किस्लुङ्ग जुगेपानी हुँदै सुपरभ्यू भिर्ग गोनिर्माण .बा.	वडा नं ७	२०००००	वडागत
98	तिलुङ्ग देखि हिमालय मानिर्माण .बा.गो .वि.	वडा नं ७	२०००००	वडागत
99	कुलोघर चौतारी देखी भिचुक गाउँ हुँदै ग्रा .बा.सम्म गो .स. निर्माण	वडा नं ७	१०००००	वडागत
100	हवाँडी खानेपानी मर्मत सुधार	वडा नं ७	२०००००	वडागत
101	माझगाउँ आदेखी तान्चोक गोरेटो बाटो निर्माण .बि.	वडा नं ७	२०००००	वडागत
102	पातलेखेत ढल निकास	वडा नं ७	३०००००	वडागत
103	मझुवा बेसी गोरेटो बाटो निर्माण	वडा नं ७	१०००००	वडागत
104	वडा स्तरीय साना (प्रबर्धनात्मक)	वडा नं ७	२०००००	वडागत
105	फुल्दुङ्गे खोला सिँचाई योजना निर्माण	वडा नं ७	३०००००	वडागत
106	मझुवा बेसी सिँचाई योजना निर्माण	वडा नं ७	२०००००	वडागत
107	जलकिनि खाउने हुदै दाङ्गसिङ्ग बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ८	१५०००००	
108	विरेठाटी दाङ्गसिङ्ग मोहरिया ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ८	५०००००	
109	तम्मु मोहरिया ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ८	१००००००	
110	सार्क्यु गैरीवाङ्ग ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ८	५०००००	
111	लिग्रा तबांग सडक स्तरोन्नति	वडा नं ८	२०००००	
112	गौरिवाङ सिंचाइ	वडा नं ८	३०००००	वडागत
113	लामाखेत चिमुङ सिंचाइ	वडा नं ८	१५००००	वडागत
114	तमु सिंचाइ	वडा नं ८	१५००००	वडागत
115	एक्ले खाउने कुटुम सिंढी बाटो	वडा नं ८	२०००००	वडागत
116	मोहोरिया गाउँभित्र सिंढी बाटो	वडा नं ८	१५००००	वडागत
117	विरेठाँटी बजार भित्र सिंढी बाटो	वडा नं ८	१५००००	वडागत
118	लामाखेत किर्किचे सिंढी बाटो	वडा नं ८	२०००००	वडागत
119	विरेठाँटी स्कुल देखी मुरुवा	वडा नं ८	५००००	वडागत
120	डिजिटल स्वागत द्धार तथा सडक बत्ती	वडा नं ८	१०००००	वडागत
121	पूँजिगत भैपरी तथा साना योजना	वडा नं ८	५०००००	वडागत
123	दाङसिङ खेल मैदान निर्माण	वडा नं ८	१०००००	वडागत
124	कुटुम शिशु स्याहार सिंढी बाटो	वडा नं ८	५००००	वडागत
125	दाङसिङ फिर्के आहाल सिंढी बाटो	वडा नं ८	१०००००	वडागत

126	तिखेढुङ्गा नयागाउ दलित बस्ती मोटरबाटो निर्माण	वडा नं ९	१००००००	
127	विरेठाटी तिखेढुङ्गा मोटर बाटो स्तरोन्नति	वडा नं ९	२००००००	
128	साबेत चुण्डी मन्दिर	वडा नं ९	४०००००	वडागत
129	साबेत गाउँ सिढीबाटो निर्माण	वडा नं ९	४०००००	वडागत
130	सारदा आ.वि. घेरावार आयोजना	वडा नं ९	२०००००	वडागत
131	उल्लेरी भुमे मन्दिर विजन निर्माण	वडा नं ९	३५००००	वडागत
132	भैपरी तथा साना योजना	वडा नं ९	१५००००	वडागत
133	धाम्ले हुदै कोटगाउँ बाटो स्तरोन्नति	वडा नं १०	१५०००००	
134	क्रेजोङ्ग देखि सुनखानी मोटरबाटो निर्माण	वडा नं १०	१००००००	
135	किम्चे सिंचाइ	वडा नं १०	२५००००	वडागत
136	ज्यामेखोला किल्यु सिंचाइ	वडा नं १०	२५००००	वडागत
137	हुँदु सिंढी बाटो	वडा नं १०	२०००००	वडागत
138	लालीगुराँस आमा समूह भवन निर्माण	वडा नं १०	२०००००	वडागत
139	माझगाउँ खोल्सा सम्म सिंढी बाटो	वडा नं १०	२०००००	वडागत
140	सिवै देखि मोदि खोला सम्म सिंढी बाटो	वडा नं १०	२०००००	वडागत
141	धाम्ले देखि थामार्जुन सिंढी बाटो	वडा नं १०	१०००००	वडागत
142	बालुवा डाँडा देखि कम्चे सम्म सिंढी बाटो	वडा नं १०	३०००००	वडागत
143	स्कुल चोक देखि सुनखानी सम्म सिंढी बाटो	वडा नं १०	१०००००	वडागत
144	पूँजिगत भैपरी तथा साना योजना	वडा नं १०	२०००००	वडागत
145	मतक्यु उरी हुँदै किमरुङ्ग खोला बाटो निर्माण	वडा नं ११	५०००००	
146	मत्क्यू सामरुङ्ग मोटरबाटो निर्माण	वडा नं ११	२००००००	
147	मेश्रम देखि नेगु सम्म पर्यटन पदमार्ग	वडा नं ११	२०००००	वडागत
148	मुलबाटो मर्मत तथा गेपिङ दलित टोल	वडा नं ११	३०००००	वडागत
149	मुसुवा आमा समूह भवन निर्माण	वडा नं ११	२०००००	वडागत
150	क्युचे देखि धिग्ल्यो होग्ल्यो खोला गोरेटो बाटो	वडा नं ११	२०००००	वडागत
151	नयाँगाउँ र छोम्रोङ तारबार	वडा नं ११	२०००००	वडागत
152	आठभाईथर सिंढी बाटो	वडा नं ११	२०००००	वडागत
153	भुरग्यु शवदह जाने सिंढी बाटो	वडा नं ११	२०००००	वडागत
154	भैपरी तथा साना योजना	वडा नं ११	२०००००	वडागत
	जम्मा		८,८०,००,०००	

४) वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	संयुक्त सहयोग कार्यक्रम (पाइप खरिद)	गा.पा.	१०००००० ।-	
२	तार जाली तथा ग्याबिन खरिद	गा.पा.	१५००००० ।-	
३	वातावरणीय सरसफाइ तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	गा.पा.	४००००० ।-	

४	ल्यान्डफिल साईट व्यवस्थापन तथा सम्भाव्यता अध्ययन	गा.पा.	४०००००।-	
५	विपद व्यवस्थापन कोष (कोभिड समेत)	गा.पा.	५००००००।-	
६	भूक्षयबाढी ,पहिरो तथा प्रकृतिप्रकोप नियन्त्रण	गा.पा.	१००००००।-	
७	विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन	गा.पा.	१२०००००।-	
८	खाद्य सुरक्षा तथा खाना संरक्षण कार्यक्रम (खाना नफालौं)	गा.पा.	१०००००।-	
	जम्मा		**१०६०००००।-**	

५) सुशासन तथा संस्थागत विकास

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	सामाजिक परीक्षण	गा.पा.	२३०००००।-	
२	सार्वजनिक सुनुवाई चौमासिक	गा.पा.		
३	उपभोक्ता समिति तालिम	गा.पा.		
४	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि	गा.पा.		
५	सूचना प्रविधि गा.पा. तथा वडा कार्यालय	गा.पा.		
६	अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम	गा.पा.	५०००००।-	
७	गाउपालिका दिवस	गा.पा.	१०००००।-	
८	मेलमिलापकर्ताको सूचीकृत तथा पुनर्ताजगि कार्यक्रम	गा.पा.	३०००००।-	
९	पदाधिकारी तथा कर्मचारी क्षमता विकास	गा.पा.	१००००००।-	
१०	तथ्याङ्क व्यवस्थापन	गा.पा.	५०००००।-	
११	बृहत् घुम्ती शिविर संचालन	गा.पा.	५०००००।-	
१२	न्यायिक समिति	गा.पा.	३०००००।-	
	जम्मा		**५५०००००।-**	

ग) समपुरक कोष

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	काडे भदौरे सल्यान ग्रामिण सडक स्तरोन्नति	वडा नं ४	२०००००००।-	
२	संघ, प्रदेश एवं अन्य आयोजनाहरुको लागि म्याचिङ फण्ड	गा.पा.	१०००००००।-	

घ) आ.ब. ०७७/०७८ मा पूर्वाधार क्षेत्र विकास कार्यक्रम अन्तर्गत यस गाउँपालिकामा संचालन हुने आयोजनाहरुः-

सि नं	योजना तथा कार्यक्रम	ठेगाना	रकम रु	कैफियत
१	छवि स्मृति सिम्ले भट्टारी ग्रामिण सडक	वडा नं. १	९,९३,०००।-	
२	दिप बुढा घर कैडले ग्रामिण सडक	वडा नं. २	९,९३,०००।-	
३	ढिकुर पोखरी धारापानी भदौरे हुदै रामजा ग्रामिण सडक	वडा नं. ३	९,९३,०००।-	
४	च्यानडाडा भदौरे प्रेम बस्ती एवं मोडि देव स्थान(भण्डार थोक) ग्रामिण सडक	वडा नं. ४	९,९३,०००।-	
५	धोती खोला लुयरा सडक एवं गिरिचोक ग्रामिण सडक	वडा नं. ५	९,९३,०००।-	
६	कालिका मन्दिर निर्माण र ग्यानोदय आधारभूत विद्यालयको कम्पाउनडिङ	वडा नं. ६	९,९३,०००।-	
७	चिप्ले कुना मरुवा बेसी साउने कुला बिरेठाँटी ग्रामिण सडक	वडा नं. ७	९,९३,०००।-	
८	चिम्रुङ तमु मोहरिया चाने ग्रामिण सडक	वडा नं. ८	९,९३,०००।-	
९	साबेत मोटर बाटो स्तरोन्नती	वडा नं. ९	९,९३,०००।-	
१०	जनप्रेमी आ.बि. र मेश्रम बराह मा.वि.	वडा नं. १०	९,९३,०००।-	
११	कल डाँडा- मत्क्यु- उरी-छोम्रुङ ग्रामिण सडक	वडा नं. ११	९,९३,०००।-	

प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएका ग्रामिण सडकहरु(स्मरणको लागि)				
१	नागडाडा सेराचौर सडक	वडा नं २	५००००००	
२	नौडाडा अधिकारी डाडा कार्कीको टहरा सडक	वडा नं १	५००००००	
३	अन्नपुर्ण गा पा चक्रपथ अन्तर्गत लुम्ले तान्चोक भिच्चुक लान्द्रुक सडक स्तरोन्नति	गा पा	५००००००	
४	गिरीचोक माइपुन्य झोवाङ्ग सडक	वडा नं ५	५००००००	
५	विरेठाटी तिखेढुङ्गा उल्लेरी घोरेपानी म्याग्दी मुक्तिनाथ मार्ग	वडा नं ८ र ९	५००००००	
६	लुम्ले काडे भदौरे सल्यान तिलाहार डिमुवा पर्वत जोड्ने	वडा नं ४	५००००००	
७	सिम्पाली माझगाउ सडक	वडा नं १	५००००००	
८	स्याउलीबजार तमु तिख्यान नाराथोक जोड्ने सडक	वडा नं २	५००००००	
	जम्मा		**४००००००००**	
संघिय सरकारबाट विनियोजन भएका ग्रामिण सडकहरु(स्मरणको लागि)				
१	लुम्ले तालचोक भिच्चुक	वडा नं ७	१००००००००	
२	कास्कीकोट पर्यटकिय चक्रपथ खड्गाउ पाउदुर	वडा नं ३	४५००००००	
३	काडे अष्ट्रेलियन क्याम्प प्रितम देउराली सिढी	वडा नं ३	३००००००	
४	ग्रेट अन्नपुर्ण पदमार्ग	वडा नं ९ र १०	४००००००	
५	नागडाडा अधिकारी डाडा कार्किको टहरा सडक	वडा नं १	१००००००००	
६	कार्किको टहरा अधिकारी डाडा नागडाडा	वडा नं १	१००००००००	
७	नयापुल विरेठाटी सिमै हुदै उरी	वडा नं ८ १० ११	१००००००००	
८	विरेठाटी सिमै धाम्ले सडक	वडा नं १०	१००००००००	
९	कृषि सडक	वडा नं १ २ ३	१००००००००	
१०	लान्द्रुक बृहत् खानेपानी योजना	वडा नं ७	१००००००००	
	जम्मा		**८१५००००००**	

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम				जम्मा
८०१०४३३४-अन्नपूर्ण गाउँपालिका				३८,९९,००
२६३३१ समानिकरण अनुदान				९,९०,००
८०१०४३३४ अन्नपूर्ण गाउँपालिका (८०१०४३३४)				९,९०,००
६.२.१.१	समानिकरण अनुदान- स्थानीय तह(स्थानीय तह)	नेपाल सरकार	नगद	९,९०,००
२६३३२ शसर्त अनुदान				२७,०९,००
३०७००१०६ लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (३०७००१०६)				४३,००
२.६.४.११	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	नेपाल सरकार	नगद	२७,८०
२.६.४.१२	प्रतिष्पर्धामा छनौट भएका व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत उद्यमीको स्तरोन्नति (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	नेपाल सरकार	नगद	८,८०
२.६.४.१३	अति गरिब परिवारहरुको लागि कम्तिमा १० जनाको लागि हुने गरी साझा सुविधा केन्द्रको स्थापना।	नेपाल सरकार	नगद	५,००
२.६.४.१४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा वृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	नगद	१,४०
३०८००१०४ राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम (३०८००१०४)				१६,००
३१२००१०१ कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम (३१२००१०१)				४,००
२.७.१५.८६	कृषक दर्ता व्यवस्थापन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	३,००
२.७.१५.८७	कृषि तथा पशुपन्छी सम्वन्धि तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३१२००१०६ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना (३१२००१०६)				४९,००
५.१.११.४	राष्ट्रिय र स्थानीय महत्वका खाद्य तथा पोषण सुरक्षाममा टेवा पुर्याउने वाली वस्तको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	नगद	२४,००
५.१.११.६	भैसीको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन	नेपाल सरकार	नगद	२५,००
३१२०११०२ राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम (३१२०११०२)				२,००
२.७.१५.८३	नयाँ बहुउद्देश्यीय नर्सरी स्थापना	नेपाल सरकार	नगद	२,००
३१२०११०४ वाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम (३१२०११०४)				१०,००
२.७.२५.४५	रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (बाली विकास कार्यक्रम)	नेपाल सरकार	नगद	१०,००
३१२०११०६ कृषि पूर्वाधार विकास तथा कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्धन कार्यक्रम (३१२०११०६)				५०,००
११.४.२२.१६९०	कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण (५० प्रतिशत लागत सहभागितामा)	नेपाल सरकार	नगद	५०,००
३१२०२०११ पशु सेवा विभाग (३१२०२०११)				२१,००
२.७.१८.११	लागत साझेदारीमा भैंडा संरक्षण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	९,५३
२.७.१८.१५	लागत साझेदारीमा बाख्रा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	१०,००
२.७.१८.३८	Artificial Insemination सम्बन्धी कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	१,४७
३१४०१०११ राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग (३१४०१०११)				४४,००
११.३.७.४	व्यक्तीगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सञ्चालनार्थ वडा कार्यालयहरुको लागि डेक्सटप कम्प्युटर, प्रिन्टर, स्क्यानर तथा ४G Wireless Dongol खरिद	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	८,४०
२.१.१०.१	इन्टरनेट सेवा शुल्क	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	१,२०
२.१.८.१	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायको लागि सञ्चार खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	७
२.३.२.१	मेशिनरी आजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार (सेवा केन्द्र सञ्चालनार्थ)	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	४२

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम					जम्मा
	२.४.१.४	मसलन्द सामान खरिद (सेवा केन्द्र सञ्चालानार्थ)	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	९०
	२.४.१४.३	सञ्चार सामाग्री प्रसारण तथा छपाई (सञ्चार र पँहुच अभियान सञ्चालान)	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	१,११
	२.४.१४.४	दर्ता सिविर सञ्चालानार्थ सेवा प्रदायक छनौटको लागि विज्ञापन/सूचना प्रकाशन खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	२५
	२.५.३.१	व्यक्तिगत घटना दर्ताका दर्ता किताब डिजीटाईजेशनका लागि परामर्श सेवा	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	३,४८
	२.५.३.२	पूर्ण घटना दर्ता सुनिश्चित गर्न दर्ता सिविर पश्चात पुरक दर्ता सिविर (Post Registration Camp) सञ्चालन	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	४,८४
	२.५.३.३	घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता सिविर सञ्चालन	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	५,९०
	२.५.७.४	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक, चाडपर्व खर्त तथा पोशाक खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	११,५८
	२.६.६.६	(१) आयोजना सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन (२) दर्ता सिविर सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण/कार्यशाला/तालिम कार्यक्रम सञ्चालन (३) गुनासो सुनुवाइ सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन । सहभागीहरुः हरेक वडाका प्रतिनिधी, स्थानीय CSO, स्थानीय निकायका अन्य कर्मचारी तथा पदाधिकारी, छनौट भएको सेवा प्रदायकको कर्मचारी तथा अन्य सरोकारवालाहरु	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	२,९५
	२.८.१.५	एम. आई. एस. अपरेटर र फिल्ड सहायक देनिक भ्रमण भत्ता तथा यातायत खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	१,५६
	२.८.१.६	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको लागि अनुगमन तथा मुल्याकन खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	८८
	२.९.९.३	अन्य विविध खर्च-Periodic meeting costs of LGPCC	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	२२
	२.९.९.४	अन्य विविध खर्च-Mobilization of CSOs, Civic Groups, NGOs for increased social accountability	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	२४
३२५००१०३	**संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम (३२५००१०३)**				**५,००**
	११.४.२२.१.१७३	गुरुङ संग्रहालयमा भौतिक पूर्वाधार निर्माण अन्नपूर्ण गा.पा.-४ भदौरे कास्की	नेपाल सरकार	नगद	५,००
३४०००११	**महिला,बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय (३४०००११)**				**३,००**
	२.७.१२.३	स्थानीय तहको लैगिक हिंसा निवारण कोषमा रकम	नेपाल सरकार	नगद	१,००
	२.७.२५.५१	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र (महिला, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक तथा यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक) का तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक गरि महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयमा पठाउनका लागि	नेपाल सरकार	नगद	१,००
	२.७.२५.५७	१) समाजमा रहेका कुरीति, कुप्रथा, लैङ्गिक हिंसा, मानव वेचविखन तथा ओसारपसार विरुद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा अभियान संचालन २) महिला विकास कार्यक्रमद्धारा प्रर्वदित महिला सहकारी संस्थाहरुको सुदृढीकरण एवं स्थानीय तहको महिला उद्यमी संजाल स्थापनाको लागि सहजीकरण	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३४३४१०११	**राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (३४३४१०११)**				**१,००**
	२.७.१४.१	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३५००००१४	**सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह (३५००००१४)**				**११,१३,००**
	१.१.३.३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिपद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	नेपाल सरकार	नगद	११,१३,००
३५००००१५	**माध्यामिक तह (३५००००१५)**				**३,३७,००**
	१.१.३.४	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिपद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	नेपाल सरकार	नगद	३,३७,००
३५०००८०१	**विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्ला स्तर (३५०००८०१)**				**५,५०,००**
	१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार	नगद	८६,७६
	१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.	सोधभर्ना हुने अनुदान	१४,३७

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम			जम्मा
१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	२०,३३
११.१.२.१	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	नेपाल सरकार नगद	८६,४३
११.१.२.१	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	१४,३१
११.१.२.१	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	२०,२६
२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	नेपाल सरकार नगद	१६,८३
२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	२,७९
२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	३,९५
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	नेपाल सरकार नगद	४७,०९
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	७,८०
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	११,०४
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार नगद	२३,०३
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	३,८१
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	५,४०
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	नेपाल सरकार नगद	२,८६
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	४७
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	६७
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	नेपाल सरकार नगद	८८,४०
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	१४,६७
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	२०,७६
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	नेपाल सरकार नगद	१२,७४
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	२,११
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	२,९९
२.७.१३.३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	नेपाल सरकार नगद	१०,११
२.७.१३.३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	१,६८
२.७.१३.३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	२,३७
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	नेपाल सरकार नगद	१८,७५
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने अनुदान	२,९९
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	एस.एस. डि. पि.सोधभर्ना हुने ऋण	४,२३
३६५०११०३	**झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम (३६५०११०३)**		**६३,००**
११.४.८.७७९	साबेत मौजा झो.पु, पु खोला मर्दी हिमाल झो.पु, धौन्ने बसी झो.पु. मोदी खोला झो.पु., छोम्रोंग खोला झो.पु. नुन्थला झो.पु. तन्चोकबेसी लामा खेत मोदी नदि झो.पु. छम्मोरङ, मोदी, घट्टेखोला,	नेपाल सरकार नगद	६३,००

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम				जम्मा
	नुनथला, सावेतमैजा, तान्चेक बेसी नामखेत, धाउन्नेवेसी झो.पु, पहिरे खोला (सुनटारी) अन्नपूर्णा गा.पा-२, भिचुक बेसी तिप्लापाखा घट्टटेखोला झो.पु, घट्टटेखोला साउनेकुना,किरून्जे नेरगु, पहिरे खोला (सुनटारी) अन्नपूर्णा गा.पा २ , अन्नपूर्ण गाउँपालिका, कास्की			
३६५०११०६	**स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुंच सुधार परियोजना (३६५०११०६)**			**२०,००**
११.४.७.७७	ठोट्ने खोला कल्वर्ट, पोखरा म.न.पा २४ र अन्नपुर्ण गा.पा १ (DPR समेत)	नेपाल सरकार	नगद	२०,००
३७०००११४	**स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (३७०००११४)**			**२५,००**
२.७.२२.९५	स्वास्थ्य संस्था नभएका वडाहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुको संचालन खर्च	नेपाल सरकार	नगद	२५,००
३७००१०१२	**प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा (३७००१०१२)**			**१,९५,००**
२.७.२२.८८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलव, महगी भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	नेपाल सरकार	नगद	१,९५,००
३७००११०१	**क्षयरोग नियन्त्रण (३७००११०१)**			**१,००**
२.७.२२.७१	कम्युनिटि डट्स संचालन खर्च	नेपाल सरकार	नगद	१८
२.७.२२.७४	आर्थिक स्थिति कमजोर रहेका पुनःउपचारमा रहेका पी.बि.सी. बिरामीहरुलाई उपचार अवधिभर पोषण खर्च तथा सम्पर्क परीक्षण	नेपाल सरकार	नगद	६
२.७.२२.७५	उपचार केन्द्रहरुमा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी, कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्टेशनरी, टयाली सीट लगायतका फर्म फरमेट फोटोकपी, कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मुल्यांकन,स्थलगत अनुशिक्षण, क्षयरोगका बिरामीको चौमासिक कोहर्ट विश्लेषण र ई-टि.बि रजिस्टर अध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस मनाउने	नेपाल सरकार	नगद	७६
३७००११०३	**परिवार कल्याण कार्यक्रम (३७००११०३)**			**१६,००**
६.२.२.२९६	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, न्यानो झोला र निशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	७,०५
६.२.२.२९७	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	८,९५
३७००११०४	**एकिकृत बाल स्वास्थ्य एवं पोषण कार्यक्रम (३७००११०४)**			**९,००**
६.२.२.२६९	पालिकास्तरमा खोप र सरसफाई प्रवद्र्धन कार्यक्रमको समिक्षा, सुक्ष्मयोजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखिकरण समेत पालिका स्तरमा २ दिन, वडा खोप समन्वय समितिको स्वास्थ्य संस्था, वडा सतरमा अभिमुखिकरण १ दिन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चतताको लागी घरधुरी सर्वेक्षण, भेरिफिकेशन कार्य समेत	नेपाल सरकार	नगद	२,१६
६.२.२.२७०	बाह्य खोप केन्द्र बाट गुणस्तरिय खोप सेवा प्रदान गर्न खोप केन्द्रमा व्यवस्थापनको लागि फर्निचर व्यवस्था, सम्बन्धित वडा खोप समन्वय समिति मार्फत तयारी एवं खरिद, ३००० खोप केन्द्रमा प्रति खोप केन्द्र रु १०००० दरले, कम्तिमा टेवल १, कुर्सी १ र सानो बेञ्च १ र हात धुने सेटअप सहित तयारी तथा खरिद	नेपाल सरकार	नगद	४०
६.२.२.२७२	पोषण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	५,४४
६.२.२.२९४	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बाल रोगको एकीकृत व्यवस्थापन (IMNCI) कार्यक्रम समिक्षा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा onsite coaching	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३७००११०५	**महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (३७००११०५)**			**१,००**
२.७.२२.६८	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम, नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	नेपाल सरकार	नगद	२५
२.७.५.५	पशुपंक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा, बर्ड फ्लु, AMR, सिष्टिसर्कोसिस, टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	२०
२.७.५.६	विभिन्न सरुवारोग, नसर्ने रोग, जुनोटिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension, Diabetes, COPD, Cancer Days, आत्महत्या रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अल्जाईमर दिवस, रेबिज दिवस, विश्व औलो दिवस) मनाउने	नेपाल सरकार	नगद	५५

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम				जम्मा
३७००११०८	**अस्पताल निर्माण सुधार तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (३७००११०८)**			**१,००**
६.२.२.३२३	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक सूचना संकलन, भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं वार्षिक समिक्षा	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३७००११०९	**राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र (३७००११०९)**			**१,००**
१.१.२.१०	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा, आमा समूह तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन प्रवर्द्धन अभियान	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३७००१११५	**उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (३७००१११५)**			**१४,००**
६.२.२.३०५	स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यन्वयन, सुद्रिढीकरण तथा समिक्षा (स्वास्थ्य चौकीको न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रमको समिक्षा)	नेपाल सरकार	नगद	३,००
६.२.२.३०७	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको सुनिश्चतताका लागि औषधीको आपूर्ति र उपयोग, सम्वन्धि कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङकन (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वियन भ्रमण खर्च)	नेपाल सरकार	नगद	५०
६.२.२.३०८	विरामीको लागि ओ.पि.डि.टिकट (कार्वन कपी सहितको) छपाई	नेपाल सरकार	नगद	५०
६.२.२.३२१	आधारभूत तथा आकस्मिक सेवाको लागि औषधि र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री (PPE बाहेक) खरिद तथा औषधि लगायतका सामग्रीको ढुवानी तथा रिप्याकिंग र वितरण समेत	नेपाल सरकार	नगद	९,००
६.२.२.३२२	स्थानीय तह भित्रका स्वास्थ्यकर्मीहरु,म.स्वा.स्वय.से. का लागि आधारभूत तथा आकस्मिक सेवा अन्तर्गत आँखा, नाक, कान, घाटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्वन्धि प्राथमिक उपचार बारे अभिमुखिकरण / तालिम	नेपाल सरकार	नगद	१,००
३७००१११६	**नर्सिङ तथा सामाजकि सुरक्षा सेवा कर्यक्रम (३७००१११६)**			**१६,००**
२.७.२२.६७	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन, यातायात खर्च, वार्षिक समिक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)	नेपाल सरकार	नगद	१६,००
३७००३०१२	**आयुर्वेद चिकित्सालयहरु / औषधालयहरु (३७००३०१२)**			**१९,००**
६.२.२.३१७	आयुर्वेद औषधालयको चालु तथा कार्यक्रम बजेट	नेपाल सरकार	नगद	१९,००
३७१००१०१	**रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम (३७१००१०१)**			**१७,००**
१.१.२.८	तलब तथा सुविधा- मनोसमाजिक परामर्श कर्ता	नेपाल सरकार	नगद	४,०५
१.१.२.९	तलब तथा सुविधा -वित्तिय साक्षरता सहजकर्ता कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	४,०५
२.४.१.३	आप्रवासी स्रोत केन्द्रको कार्यालय संचालन/ कर्मचारी भ्रमण खर्च / शिरोभार खर्च	नेपाल सरकार	नगद	६७
२.५.७.१	रिटर्नी स्वयंम सेवक परिचालन	नेपाल सरकार	नगद	४,००
२.६.६.५	सरोकारवालाहरुसंगको अन्तरक्रिया तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम (प्रहरी /पत्रकार/स्थानीय जनप्रतिनिधी/ समुदायका अगुवाहरुलाई आप्रावसन को असर तथा प्रभाव / कामदारलाई समाजिक वहिस्करण प्रभाव न्यूनिकरण)	नेपाल सरकार	नगद	४५
२.७.२५.२	मनोसमाजिक परामर्श संचालन खर्च	नेपाल सरकार	नगद	१,८१
२.७.२५.३	वित्तिय साक्षरता कार्यक्रम संचालन खर्च	नेपाल सरकार	नगद	१,३६
२.७.२५.३९	समुदाय अभिमुखीकरण	नेपाल सरकार	नगद	१५
२.७.२५.४	बैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने सम्भावित कामदारहरुलाई गहन अभिमुखीकरण कार्यक्रम	नेपाल सरकार	नगद	६
२.८.१.३	सम्बन्धित सरोकारवालाहरुवाट परियोजना अनुगमन तथा मुल्यांकन	नेपाल सरकार	नगद	४०
३७१००१०२	**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम (३७१००१०२)**			**६३,००**
२.४.१.५	रोजगार सेवा केन्द्रको सँचालन खर्च	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	६४

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण
स्थानीय तह
आर्थिक वर्ष २०७७/७८

रु. हजारमा

शीर्षक /जिल्ला/कार्यक्रम				जम्मा
२.५.७.१०	प्राविधिक सहायकको पोसाक	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	१०
२.५.७.५	रोजगार संयोजकको तलव	नेपाल सरकार	नगद	४,६८
२.५.७.७	रोजगार संयोजकको पोसाक	नेपाल सरकार	नगद	१०
२.५.७.८	प्राविधिक सहायकको तलव	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	३,६७
२.७.३.१	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. ५१७ * संख्या १०० * दिन १००)	नेपाल सरकार	नगद	२२
२.७.३.१	विपन्न श्रमिकको ज्याला (दैनिक रु. ५१७ * संख्या १०० * दिन १००)	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	५१,७०
२.७.५.१०	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण	आई डि ए	सोधभर्ना हुने ऋण	१,८९
२६३३४ समपुरक अनुदान				२,००,००
८०१०४३३४ अन्नपूर्ण गाउँपालिका (८०१०४३३४)				२,००,००
११.४.२२.३६७९	काडे भदौरे सल्यान सडक कास्की (लक्के देखि सल्यान खण्ड- केहि भाग मात्र राखिएको)	नेपाल सरकार	नगद	२,००,००

भाग ६

आर्थिक ऐन, २०७७

आठौं गाउँ सभाबाट आर्थिक विधेयक,२०७७ स्वीकृत मिति : २०७७/०३/१०

आर्थिक विधेयक,२०७७ प्रमाणीकरण मिति : २०७७/०३/११

प्रस्तावना : अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आठौं गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम "आर्थिक ऐन, २०७७" रहेको छ । यो ऐन २०७७/०४/०१ गते देखि अन्नपूर्ण गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **सम्पत्ति कर :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५ बमोजिम आगामी आर्थिक वर्षहरुम गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सम्पत्ति कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

३. **भूमि कर (मालपोत) :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गामा अनुसूचि (१) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

४. **घर जग्गा बहाल कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा त्यस्तो बहाल रकममा अनुसूचि (२) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरे वापत अनुसूचि (३) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. **व्यवसाय कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा अनुसुचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर तथा अनुसूचि (४.१) बमोजिम पटके व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

७. **सेवा शुल्क, दस्तुर :** गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (५) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

८. **नक्सापास दस्तुर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नक्सापास गर्दा अनुसूचि (६) बमोजिम नक्सापास दस्तुर तथा अनुसूचि (६.१) बमोजिम घर अभिलेखीकरण दस्तुर, नक्सापास किताब र अभिलेखीकरण किताब दस्तुर, नक्सापास नामसारी तथा नक्सापास संशोधन दस्तुर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

९. **विज्ञापन कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुने छ।

१०. **मनोरञ्जन कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय क्षेत्रमा अनुसूचि (८) बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्था सोही बमोजिम हुनेछ।

११. **पार्किङ शुल्क :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (९) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१२. **सडक मर्मत संभार शुल्क :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गाउँपालिकाले निर्माण गरेका सडकहरुमा संचालन हुने सवारी साधनलाई अनुसूचि (१०) बमोजिम सडक मर्मत संभार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१३. **प्राकृतिक स्रोत साधन उपयोग कर :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र ढुङ्गा, गिट्टी, स्लेट, बालुवा, चुनढुङ्गा, खरीढुङ्गा, अभ्रख र दहत्तर बहत्तरमा अनुसूचि (११) बमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधन उपयोग कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्था सोही बमोजिम हुनेछ।

१४. **कर छुटः** गाउँपालिकाले अनुसूचि (१२) मा व्यवस्था भए बमोजिम कर छुटको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१५. **दण्ड जरिवाना :** गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१३) मा व्यवस्था भए बमोजिम दण्ड जरिवाना गर्न सक्नेछ।

१६. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि :** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ।

अनुसूचि १ (ऐनको दफा ३ सँग सम्बन्धित)		
भूमि कर (मालपोत)		
क.सं.	**भूमि कर (मालपोत)**	**दर रेट (रु.)**
१	खेत तर्फ प्रति रोपनी	२५
२	पाखो तर्फ प्रति रोपनी	२०

अनुसूचि २ (ऐनको दफा ४ सँग सम्बन्धित)		
घर जग्गा बहाल कर		
क.सं.	**घर जग्गा बहाल कर**	**दर रेट (रु.)**
१	सम्झौतामा उल्लेखित मासिक भाडा रकमको	१० प्रतिशत

अनुसूचि ३ (ऐनको दफा ५ सँग सम्बन्धित)		
जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर		
क.सं	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**
१	ऊन प्रति के.जी	१०
२	खोटो प्रति क्विन्टल	५००
३	मृत जीवजन्तुको हाड प्रति क्विन्टल	२००
४	मृत जीवजन्तुको सिङ प्रति क्विन्टल	२००
५	मृत जीवजन्तुको प्वाख प्रति १० के.जी	१००
६	मृत जीवजन्तुको छाला प्रति वर्ग फिट	१००
७	हलुका कवाडी प्रति गाडी	३०००
८	हेवी कवाडी प्रति गाडी	५०००
९	यार्सागुम्बा लगायत स्वीकृत प्राप्त जडिबुटी संकलन प्रवेश शुल्क	स्थानीय : १५०० स्थानीय बाहेक : ५०००
१०	यार्सागुम्बा निकासी कर प्रति के.जी	१००००

अनुसूचि ४ (ऐनको दफा ६ सँग सम्बन्धित)		
व्यवसाय कर		
क.सं.	**व्यवसायको किसिम**	**वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)**
१	**व्यापारिक बस्तु**	
१	**मदिरा**	
	मदिराको डिलर	६०००
	मदिराको थोक विक्रेता	५०००
	मदिराको खुद्रा विक्रेता	४०००
२	**हल्का पेय पदार्थ**	
	हल्का पेय पदार्थको डिलर	३५००
	हल्का पेय पदार्थको थोक विक्रेता	२५००
	हल्का पेय पदार्थको खुद्रा विक्रेता	१५००
३	**पानी डिलर**	२०००
४	**सूर्तिजन्य पदार्थ**	
	सूर्तिजन्य पदार्थको डिलर	४०००
	सूर्तिजन्य पदार्थको थोक विक्रेता	२०००
	सूर्तिजन्य पदार्थको खुद्रा विक्रेता	१०००
५	**ज्वलरी**	
	ज्वलरी पसल क श्रेणी (थोक)	३०००
	ज्वलरी पसल ख श्रेणी (मर्मत/कालिगड)	१५००
६	**औषधि**	
	औषधि खुद्रा पसल डाक्टर भएको	५०००
	औषधि खुद्रा पसल डाक्टर नभएको	३०००
	आयुर्वेदिक औषधि पसल	२०००
	एग्रोभेट पसल	२०००
७	**स्टेशनरी तथा पुस्तक**	
	स्टेशनरी तथा पुस्तक थोक विक्रेता	२०००
	स्टेशनरी तथा पुस्तक खुद्रा विक्रेता	१५००
	मुद्रण सामाग्री खरिद बिक्री	२०००
८	**डिपार्टमेन्ट स्टोर**	
	डिपार्टमेन्ट स्टोर	३०००
	डिपार्टमेन्ट स्टोर मदिरा सहितको	५०००

क.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
९	**इलेक्ट्रोनिक्स**	
	इलेक्ट्रोनिक्स सामानको थोक विक्रेता	४५००
	इलेक्ट्रोनिक्स सामानको खुद्रा विक्रेता	३०००
	मोवाइल पसल	३०००
	अडियो भिडियो क्यासेट पसल	१५००
१०	**इलेक्ट्रीकल/विद्युतीय सामाग्री**	
	इलेक्ट्रीकल सामानको थोक विक्रेता	४०००
	इलेक्ट्रीकल सामानको खुद्रा विक्रेता	३०००
११	**पुजा सामाग्री**	
	पुजा सामाग्रीको थोक विक्रेता	२०००
	पुजा सामाग्रीको खुद्रा विक्रेता	१०००
१२	**फलफुल तथा तरकारी**	
	फलफुल तथा तरकारीको थोक विक्रेता	३०००
	फलफुल तथा तरकारीको खुद्रा विक्रेता	२०००
१३	**मासु/फ्रेस हाउस**	
	मासुको थोक विक्रेता	३०००
	मासुको खुद्रा विक्रेता	२०००
१४	**दुध र दुध जन्य पदार्थ**	
	दुध र दुध जन्य पदार्थको थोक बिक्रेता	२०००
	दुध र दुध जन्य पदार्थको खुद्रा बिक्रेता	१०००
१५	**खाद्यान्न तथा किराना पसल**	
	खाद्यान्न सप्लायर्स	३०००
	किराना पसल	२०००
	भित्री सडकमा रहेका साना किराना पसल	१०००
१६	**आलु प्यास, लसुन, अदुवा थोक बिक्रेता**	२०००
१७	**कस्मेटिक**	
	कस्मेटिकको थोक विक्रेता	२५००
	कस्मेटिकको खुद्रा विक्रेता	१५००

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
१८	**मोटर पार्टस**	
	मोटर पार्टसको थोक विक्रेता	६०००
	मोटर पार्टसको खुद्रा विक्रेता	४०००
१९	**लुब्रीकेसन पसल**	२०००
२०	**धागो टाँक फस्नर (बटन सप)**	
	धागो टाँक फस्नरको थोक बिक्रेता	२०००
	धागो टाँक फस्नरको खुद्रा बिक्रेता	१०००
२१	**हार्डवयर**	
	हार्डवयर सामाग्रीहरुको थोक विक्रेता	६०००
	हार्डवयर सामाग्रीहरुको खुद्रा विक्रेता	५०००
२२	**पेट्रोल पम्प**	१००००
२३	**केरोसिन डिपो**	५०००
२४	**इटा बालुवा डिपो**	५०००
२५	**ग्यास सिलिण्डर**	
	ग्यास सिलिण्डरको डिलर वा सव डिलर	३०००
	ग्यास सिलिण्डरको खुद्रा विक्रेता	२०००
२६	**प्लाई तथा ग्लास**	
	प्लाई तथा ग्लासको थोक बिक्रेता	३०००
	प्लाई तथा ग्लासको खुद्रा बिक्रेता	२०००
२७	**भाँडा**	
	भाँडाको थोक बिक्रेता	४०००
	भाँडाको खुद्रा बिक्रेता	३०००
२८	**किटनाशक औषधि,मल तथा विउविजन**	
	किटनाशक औषधि, मल तथा विउविजनको थोक बिक्रेता	३०००
	किटनाशक औषधि, मल तथा विउविजनको खुद्रा बिक्रेता	२०००
२९	**कपडा**	
	कपडाको थोक बिक्रेता	४०००
	कपडाको खुद्रा बिक्रेता	३०००
	फेन्सी पसल	३०००
३०	**जुत्ता, चप्पल**	
	जुत्ता, चप्पलको थोक बिक्रेता	३०००

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
	जुत्ता, चप्पलको खुद्रा बिक्रेता	२०००
३१	**फ्लोरिङ तथा फर्निसिङ**	
	फ्लोरिङ तथा फर्निसिङको थोक बिक्रेता	४०००
	फ्लोरिङ तथा फर्निसिङको खुद्रा बिक्रेता	३०००
३२	**होम डेकोर पसल**	३०००
३३	**क्युरियो पसल**	३०००
३४	**गिफ्ट सामान विक्री पसल खेलौना समेत**	२०००
३५	**आर्ट ग्यालरी**	२०००
३६	**मिठाई पसल**	१०००
३७	**चटपट पसल**	१०००
३८	**बेतवास सामाग्री पसल**	१०००
३९	**फलाम कृषि औजार पसल**	१०००
२	**सेवा व्यवसाय**	
१	निर्माण व्यवसाय (घ वर्ग) दर्ता	२५०००
२	निर्माण व्यवसाय (घ वर्ग) नविकरण	'घ' वर्गको निमार्ण व्यवसायी इजाजतपत्र कार्यविधि अनुसार
३	निर्माण व्यवसाय (घ वर्ग) नामसारी	२५०००
४	टेलिफोन, मोवाइल, इन्टरनेट सेवा प्रदायक कम्पनी	१००००
५	ढुवानी सेवा	५०००
६	यातायात सेवा (ठुला सवारी)	५०००
७	यातायात सेवा (साना सवारी)	३०००
८	हेलिकप्टर सेवा दर्ता	१०००००
९	हेलिकप्टर प्रति उडान	३०००
१०	ब्युटि पार्लर	२०००
११	मसाज ,साउना	२०००
१२	हेयर कटिङ शैलुन	१५००
१३	पार्टी प्यालेस	६०००
१४	टेन्ट हाउस	३०००
१५	क्याटिरिङ्ग	३०००
१६	टेन्ट हाउस र क्याटिरिङ्ग	४०००

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
१७	केवल च्यानल प्रशारण सेवा	७५००
१८	मोवाइल टावर	१००००
१९	एफ एम, रेडियो	५०००
२०	फोटो स्टुडियो भिडियो समेत	२०००
२१	कम्प्युटर डिजाइन सेवा	१०००
२२	खाजा घर	१०००
२३	चिया, कफि पसल	१०००
२४	ड्राइभिङ इन्टिच्युट	३०००
२५	सिलाई कटाई	१०००
२६	सिलाई कटाई कपडा पसल सहित	२०००
२७	पशु बध स्थल	३०००
२८	रियल स्टेट	३०००
२९	घर कन्स्ट्रक्सन	३०००
३०	पुल हाउस	३०००
३१	जिम हाउस	२०००
३२	टि.भी फ्रिज मर्मत सेन्टर	२०००
३३	मोवाइल मर्मत सेन्टर	२०००
३४	रेडियो घडी मर्मत सेन्टर	१०००
३५	जुत्ता चप्पल मर्मत सेन्टर	१०००
३६	मोटर साइकल वर्कसप	२०००
३७	गाडी वर्कसप	४०००
३८	इलेक्ट्रीसियन/प्लम्बिङ सेवा	२०००
३९	फलफूल तथा तरकारी संकलन तथा बजारीकरण केन्द्र	१०००
३	**वित्तिय सेवा**	
१	वाणिज्य बैंकको प्रति शाखा कार्यालय	१५०००
२	विकास बैंकको प्रति शाखा कार्यालय	१००००
३	वित्त कम्पनीको प्रति शाखा कार्यालय	८०००
४	लघुवित्त कम्पनीको प्रति शाखा कार्यालय	५०००
५	विमा कम्पनी प्रति शाखा कार्यालय	४०००
६	वित्तीय सहकारी /बहुउद्धेश्यीय सहकारी प्रति शाखा कार्यालय	३०००

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
७	कृषि सहकारी	२०००
८	मुद्रा सटही प्रति शाखा कार्यालय	२०००
४	**शिक्षा सेवा**	
१	निजी माध्यामिक विद्यालय दर्ता	१००००
२	निजी आधारभुत विद्यालय दर्ता	८०००
३	निजी पूर्व प्राथमिक विद्यालय दर्ता	७०००
४	मन्टेस्वरी तथा शिशु स्यार केन्द्र	४०००
५	भाषा प्रशिक्षण	४०००
६	कम्प्युटर तालिम केन्द्र	४०००
७	होस्टेल	४०००
८	कोचिङ सेन्टर	३०००
५	**स्वास्थ्य सेवा**	
१	क्लिनिक	३०००
२	डेन्टल होम	३०००
३	प्याथोलोजी (दिसा, पिसाव, रगत जाँच क्लिलिनिक	२०००
४	फिजियोथेरापी	२०००
५	एक्सरे क्लिनिक	२०००
६	**विशेषज्ञ सेवा**	
१	इन्जिनियरिङ परामर्श सेवा फर्म	३०००
२	कानून व्यवसायी	२०००
३	लेखापरीक्षण सेवा	२०००
४	अनुसन्धान तथा सेवा परामर्श दाता	२०००
५	विमा एजेन्ट	२०००
६	पशु चिकित्सक	२०००
७	चिकित्सक	३०००
८	सर्भेयर	२०००
९	ज्योतिष सेवा	२०००
१०	नोटरी पब्लिक अनुवादक	२०००
७	**उद्योग**	

क	**पर्यटन मूलक उद्योग**	
क.सं.	**व्यवसायको किसिम**	**वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)**
१	होटल, लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (क श्रेणी -१० कोठा भन्दा बढी भएको) सबै वडा	५०००
२	होटल, लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ख श्रेणी -४ कोठा देखि १० कोठासम्म भएको) सबै वडा	३०००
३	होटल, लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ग श्रेणी -४ कोठा सम्म भएको) सबै वडा	२०००
४	होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	२०००
५	रिसोर्ट प्रति शाखा	१५०००
६	होमस्टे दर्ता	१०००० (गण्डकी प्रदेश सरकारको होमस्टे संचालन कार्यविधि,२०७५ अनुसार
७	सामूहिक होमस्टे दर्ता अन्तर्गतको व्यक्तिगत होमस्टे व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र दस्तुर	१०००
८	होमस्टे नविकरण	२०००
९	कोयोकिङ	१०००
१०	क्यानोइङ्ग	२०००
११	ट्रेकिङ्ग	२०००
१२	बन्जी जम्पिङ्ग	५०००
१३	जिपफ्लायर	५०००
१४	र्‍याफ्टीङ्ग	१०००
१५	टुर एण्ड ट्राभल्स सेवा	२०००
१६	निजी जग्गामा पिकनिक स्पोर्ट दर्ता	२०००
ख	**कृषिमा आधारित उद्योग**	
१	कुटानी पेलानी मिल	२०००
२	मसला चिउरा मिल	२०००
३	पाउरोटी, बेकरी, चाउमिन उद्योग	२०००
४	कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म	१०००
५	डेरी	२०००
६	शित भण्डार	२०००
७	दाना उद्योग	२०००

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
८	खाद्य प्रशोधन उद्योग	२०००
९	सुकुटी उद्योग	२०००
१०	अल्लो प्रशोधन उद्योग	३०००
ग	**उत्पादन मूलक उद्योग**	
१	छापाखाना	३०००
२	प्लाई उड	३०००
३	ग्रील/मेटल/आल्मुनियम	५०००
४	कागज	१०००
५	कापी	१०००
६	व्लक	५०००
७	कटिङ ढुङ्गा	५०००
८	कपास	३०००
९	पानी	५०००
१०	सावुन	४०००
११	इटा	५०००
१२	समिल, प्लाइउड फर्निचर उद्योग	५०००
१३	क्रसर उद्योग	क वर्ग रु. ५०००००, ख वर्ग ४०००००, ग वर्ग रु.३०००००
घ	घरेलु कुटीर उद्योग	१०००
८	**सावजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित व्यवसाय**	
१	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित रिसोर्ट प्रति शाखा	५००००
२	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित पार्टी प्यालेस	३००००
३	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा पिकनिक स्पोर्ट दर्ता	५०००
४	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (क श्रेणी १० कोठा भन्दा बढी भएको) वडा नं. ७,१० र ११	३००००
५	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ख श्रेणी ४ देखि १० कोठासम्म भएको) वडा नं. ७,१० र ११	२००००

६	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ग श्रेणी ४ कोठासम्म भएको र रेष्टुरेन्ट तथा साना व्यवसाय समेत)वडा नं. ७,१० र ११	१००००

क.सं.	व्यवसायको किसिम	वार्षिक कर (रु.) (दर्ता/नविकरण)
७	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (क श्रेणी १० कोठा भन्दा बढी भएको) वडा नं. ७,१० र ११ बाहेक बाँकी सबै वडा	१५०००
८	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ख श्रेणी ४ देखि १० कोठासम्म भएको) वडा नं. ७,१० र ११ बाहेक बाँकी सबै वडा	१००००
९	सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित होटल,लज एण्ड रेष्टुरेन्ट (ग श्रेणी ४ कोठासम्म भएको र रेष्टुरेन्ट तथा साना व्यवसाय समेत वडा नं. ७,१० र ११ बाहेक बाँकी सबै वडा	५०००
९	**माथि उल्लेख नभएका उद्योगको हकमा**	
१	ठूला उद्योग	१००००
२	मझौला उद्योग	६०००
३	साना उद्योग	३०००

१०.उल्लेखित कर/शुल्क/दस्तुर असूल उपर गर्दा देहाय बमोजिम गरिनेछ।
क. एक भन्दा बढी व्यवसाय सँगै संचालन भई सँगै दर्ता गरेमा मुख्य व्यवसायको वार्षिक कर (दर्ता/नविकरण) लाई मान्यता दिईनेछ र अतिरिक्त थप रु.१००० वार्षिक करमा जोडिनेछ।
ख. बक्यौता रकम र जरिवानाको हिसाव गर्दा चालु आ.व.को करको दररेटलाई आधार लिइनेछ।
ग. माथि उल्लेख नभएको व्यवसायको हकमा मिल्दो जुल्दो व्यवसायको वार्षिक कर वा गाउँपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ।
घ. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा भई लागू नभएसम्मको लागि र आ.व.२०७६/०७७ सम्मको बक्यौता रकमका लागि सार्वजनिक/पर्ती जग्गामा संचालित व्यवसायहरुको लागि साविक बमोजिमकै व्यवसाय दर्ता कर लिइनेछ तथा सो कार्यविधि लागू भए पछि कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम सार्वजनिक जग्गा उपयोग गरे बापतको सार्वजनिक जग्गा उपयोग शुल्क/दस्तुर र व्यवसाय दर्ता कर अन्य व्यवसाय सरह नै लिइनेछ।

अनुसूचि ४.१ (ऐनको दफा ६ सँग सम्बन्धित)		
पटके व्यवसाय कर		
क.सं.	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**
१	लत्ता सामान गाडीबाट घुमाएर बेच्नेलाई प्रति दिन	१००
क.सं.	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**
२	खाद्यान्न खुद्रा सामान गाडीबाट घुमाएर बेच्नेलाई प्रति दिन	१००
३	आलु तरकारी सामान गाडीबाट घुमाएर बेच्नेलाई प्रति दिन	१००
४	पोका/झोला सामान घुमाएर बेच्नेलाई प्रति दिन	२०
५	मोटर साइकलबाट सामान बेच्नेलाई प्रति दिन	५०
६	राँगा भैंसी बंगुर प्रति गोटा	१००
७	खसी बोका प्रति गोटा	५०
८	हाँस कुखुरा पन्छी प्रति गोटा	१०

अनुसूची ५ (ऐनको दफा ७ सँग सम्बन्धित)			
सेवा शुल्क, दस्तुर			
क्र.सं.	**विवरण**	**दर (रु.)**	**कैफियत**
	सिफारिस/प्रमाणित		
१	व्यवसाय दर्ता/दर्ता खारेजीको लागि सिफारिस	५००	कृषि र पशुपालन सम्बन्धी व्यवसाय दर्ता सिफारिस निशुल्क
२	उद्योग दर्ताको लागि सिफारिस	५००	
३	संघ संस्था, समूह दर्ता/नविकरणको लागि सिफारिस	३००	
४	व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रमाणपत्र संशोधनका लागि वडा कार्यालयबाट गाउँपालिकामा अनुमति माग सिफारिस	निशुल्क	
५	व्यक्तिगत घटना दर्ता संशोधनका लागि गाउँपालिकाबाट वडा कार्यालयलाई अनुमति	५००	
६	व्यक्तिगत घटना दर्तासँग सम्बन्धित सिफारिस (नेपाली र अंग्रजी दुवै)	३००	
७	स्थाइ बसोवास सम्बन्धि सिफारिस	३००	
८	ट्राभल डकुमेन्ट सिफारिस	५००	
९	अदालतमा हकवाला सिफारिस	१०००	

क्र.सं.	विवरण	दर (रु.)	कैफियत
	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धि सिफारिस		
१०	नेपाली संघ संस्थासँग सम्बन्धित	३००	प्रति चलानी
११	विदेशी संघ संस्थासँग सम्बन्धित	५००	
	नागरिकता/नाबालक परिचय पत्र सम्बन्धि सिफारिस		
१२	वंशजको नागरिकता सिफारिस	३००	
१३	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	१०००	
१४	नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	३००	
१५	नाबालक परिचय पत्र सिफारिस	३००	
	जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित सिफारिस		
१६	नामसारी सिफारिस	५००	
१७	कित्ता काट सिफारिस	१०००	
१८	अपुताली सम्बन्धि सिफारिस	१०००	
१९	जग्गाधनी प्रमाण पुर्जामा विवरण संशोधन सिफारिस	५००	
२०	जग्गाधनी प्रमाण पुर्जामा फोटो टाँस र नागरिकता नं कायम सिफारिस	५००	
२१	जग्गाधनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि सिफारिस	५००	
२२	घर कायम सिफारिस	५००	
२३	हकवाला संरक्षण सम्बन्धि सिफारिस	५००	
२४	चार किल्ला सिफारिस	५००	प्रति कित्ता थप रु. १००
	घर बाटो सिफारिस		
	भूपी शेरचन राजमार्गको दायाँ बायाँ		प्रति कित्ता बाटो मात्र सिफारिस थप रु. १०० र प्रति कित्ता घर बाटो दुवै सिफारिस थप रु.३००
२५	बाटो मात्र सिफारिस	१०००	
२६	घर र बाटो दुवै सिफारिस	१५००	
	गा.पा. रिङरोड भित्री शाखा बाटाको दायाँ बायाँ		
२७	बाटो मात्र सिफारिस	५००	
२८	घर र बाटो दुवै सिफारिस	१०००	
	मोटर बाटोमा नपर्ने सबै		
२९	बाटो मात्र सिफारिस	३००	
३०	घर र बाटो दुवै सिफारिस	८००	

क्र.सं.	विवरण	दर (रु.)	कैफियत
	रुख कटान अनुमतिका लागि सिफारिस		
३१	निजी जग्गा/बनमा प्रति रुख	१००	
३२	सामुदायिक बनमा प्रति रुख	२००	
३३	सार्वजनिक बनमा प्रति रुख	२००	
	विद्युत सम्बन्धि सिफारिस		
३४	विद्युत जडान सम्बन्धी सिफारिस घरयासी प्रयोजन (जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा पेश गर्नेको हकमा)	३००	
३५	विद्युत जडान सम्बन्धी सिफारिस घरयासी प्रयोजन (अव्यवस्थित बसोबास)	५००	
३६	विद्युत जडान सम्बन्धि सिफारिस (१५ एमपियर भन्दा माथि)	१५००	
३७	निजी जग्गाको विद्युत पोल सार्ने सम्बन्धी सिफारिस प्रति पोल	३००	
३८	विद्युत मिटर स्थानान्तरण सम्बन्धी सिफारिस	३००	
३९	टेलिफोन जडान सम्बन्धि सिफारिस	३००	
४०	धारा जडान सम्बन्धि सिफारिस	३००	
४१	विद्युत, टेलिफोन, खानेपानी सम्बन्धि नामसारी सिफारिस	३००	
४२	चारित्रिक सिफारिस	५००	विद्यार्थीलाई रु. ३००
४३	छात्रबृति सम्बन्धि सिफारिस	निशुल्क	
४४	अपाङ्गता, सामाजिक सुरक्षा भत्ता, सार्वजनिक सरोकार सम्बन्धी सिफारिस	निशुल्क	
४५	नाता प्रमाणित	३००	
४६	अविवाहित प्रमाणित	५००	
४७	कर चुक्ता प्रमाणपत्र	५००	
	आयस्रोत प्रमाणित		
४८	स्वदेशी प्रयोजनका लागि आयस्रोत प्रमाणित	न्यूनतम ५ लाख सम्म रु. ५०० , थप प्रति लाख रु.१००	

क्र.सं.	विवरण	दर (रु.)	कैफियत
४९	विदेशी प्रयोजनका लागि आयस्रोत प्रमाणित	न्यूनतम १० लाख सम्म रु. १००० , थप प्रति लाख रु.२००	
५०	ठेगाना प्रमाणित (नेपाली र अंग्रेजी दुवै)	३००	
५१	अन्य साधारण सिफारिस	३००	
५२	**धितो मूल्यांकन दस्तुर**	प्रमाणित धितो रकमको प्रति हजार रु.१	
५३	अंग्रेजी रुपान्तरण सबै कागजात	सम्बन्धित दररेटमा थप रु. ५००	
	सर्जमिन शुल्क		
५४	सर्जमिन मुचुल्का प्रमाणीकरण शुल्क (वडा कार्यालयको तर्फबाट काम तामेली गर्नुपर्ने बाहेक)	३००	
५५	वडा कार्यालयको तर्फबाट काम तामेली गर्नुपर्ने सर्जमिन मुचुल्का शुल्क	५००	
५६	छाप दस्तुर प्रति कागजात	३००	
५७	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	५०	३५ दिन पश्चात्
	भरुवा बन्दुक नविकरण दस्तुर		
५८	जिल्लाभर	५००	
५९	नेपाल भर	१०००	
	सरुवा/सरुवा सहमति		
६०	गाउँपालिका भित्र सरुवा शुल्क	५००	
६१	जिल्ला भित्र सरुवा सहमति	१०००	
६२	जिल्ला बाहिर सरुवा सहमति	२०००	
	निजी विद्यालय सञ्चालन अनुमति		
६३	कक्षा १ सम्म	५०००	
६४	कक्षा ६ सम्म	१००००	
६५	कक्षा ९ सम्म	१५०००	

क्र.सं.	विवरण	दर (रु.)	कैफियत
६६	कक्षा ११ सम्म	२५,०००	
६७	थप कक्षा सञ्चालन अनुमति प्रति कक्षा	२०००	
	शिक्षक नियुक्ति अभिलेखीकरण		
६८	प्रा.वि	५००	
६९	नि.मा.वि	७००	
७०	मा.वि	१०००	
	औषधी उपचारको लागि ल्याएका पशुपंक्षीहरुको दर्ता शुल्क		
७१	ठुलो पशु	२०	गाई, भैसी,गोरु, घोडा, खच्चड, चौरी, आदि प्रति पशु
७२	सानो पशु	५	बाखा, बंगुर, भेडा,च्याङग्रा,आदि प्रति पशु
७३	घरपालुवा जनावर	५०	कुकुर, बिरालो, आदि प्रति पशु
७४	पंक्षी	१	कुखुरा, हाँस, टर्कि, परेवा आदि प्रति पंक्षी
७५	कन्सुलर प्रमाणित	५००	प्रति कागजात
७६	प्लटिङ सेवा शुल्क	भूमिकर (मालपोत) मुल्यांकनको ०.१ %	
७७	परीक्षा सम्बन्धी दरखास्त फाराम शुल्क र परीक्षा दस्तुर	लोकसेवा आयोगले तोके बमोजिम	
७८	एक्साभेटर सञ्चालन अनुमति प्रति दिन	१०००	सो सम्बन्धी वडा कार्यालयको

७९	जे.सि.वि. सञ्चालन अनुमति प्रति दिन	५००	सिफारिस दस्तुर निशुल्क

क्र.सं.	विवरण	दर (रु.)	कैफियत
८०	जग्गा नाप जाँच शुल्क (अमिन सेवा शुल्क)	२०००	थप प्रति कित्ता रु.५००
८१	संघ सस्था, समूह दर्ता दस्तुर	१०००	
८२	संघ संस्था, समूह नविकरण दस्तुर	५००	
८३	संघ संस्था, समूहको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि दस्तुर	५००	
८४	संघ संस्था, समूहको प्रमाणपत्रको संशोधन प्रतिलिपि दस्तुर	८००	
८५	सहकारी दर्ता दस्तुर	३०००	
८६	कृषि सहकारी दर्ता दस्तुर	२०००	
८७	व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि दस्तुर	५००	
८८	व्यवसाय दर्ताको संशोधित प्रतिलिपि दस्तुर/एकाघरको नामसारी दस्तुर	८००	
८९	व्यवसाय नामसारी दस्तुर	दर्ता कर बमोजिम	
९०	पति पत्नीको सम्बन्ध विच्छेद निवेदन दर्ता दस्तुर गाउँपालिकामा	३००	
९१	मिलापत्र दस्तुर प्रति पक्ष	५००	आर्थिक अवस्था कमजोर भएका व्यक्तिहरुको हकमा न्यायिक समितिका संयोजकको तोक आदेशमा निशुल्क सेवा प्रदान गर्न सकिने

९२	न्यायिक समितिमा उजुरी/विवाद निवेदन दर्ता दस्तुर	१००	आर्थिक अवस्था कमजोर भएका व्यक्तिहरुको हकमा न्यायिक समितिका संयोजकको तोक आदेशमा निशुल्क सेवा प्रदान गर्न सकिने
९३	न्यायिक समितिको मुद्धाको फैसला तथा निर्णय उतार दस्तुर	५००	
९४	हाइड्रोपावर सम्बन्धी अनुमति	२५०००	

क.सं.	**विवरण**	**दर (रु.)**	**कैफियत**
९५	माछा मार्ने अनुमति	१०००	
९६	**घरधुरी दर्ता शुल्क**		
९७	पक्की घर	२०००	**प्रतिलिपि दस्तुर रु.५००**
९८	अर्ध पक्की घर	१०००	**प्रतिलिपि दस्तुर रु.३००**
९९	कच्ची घर	५००	**प्रतिलिपि दस्तुर रु.३००**
१००	होमस्टे दर्ता निवेदन दस्तुर	१००	
१०१	सेमिनार हल प्रयोग दस्तुर (प्रति दिन)	२०००	
१०२	उल्लेखित शीर्षकहरु बाहेकका अन्य विषयमा	गाउँपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।	

अनुसूचि ६ (ऐनको दफा ८ सँग सम्बन्धित)

नक्सापास दस्तुर

क्र.सं	भौतिक संरचनाको विवरण	घर नक्सा दस्तुर प्रति वर्ग फुट (रु.)			
		क	ख	ग	घ
१	आर.सि.सि.फ्रेम स्टक्चर				
क	पूर्ण भूमिगत तला	१०	६	५	४
ख	अर्ध भूमिगत तला				
ग	जमिन तला				
घ	पहिलो तला				
ङ	दोस्रो तला				
च	तेस्रो तला				
छ	चौंथो तला				
२	सिमेन्टको जोडाइमा इटा वा ढुङ्गाको गाह्रो-न्यूनतम २३ से.मी. मोटाइ र ढुङ्गा वा जस्तापाता छाना भएको	४	३	२	१
३	माटोको जोडाइमा इटा वा ढुङ्गाको गाह्रो-न्यूनतम २३ से.मी.मोटाइ र ढुङ्गा वा जस्तापाता छाना भएको	४	३	२	१

अनुसूचि ६.१ (ऐनको दफा ८ सँग सम्बन्धित)

नक्सापास किताब, अभिलेखीकरण किताव, घर अभिलेखीकरण, नक्सापास नामसारी तथा नक्सापास संशोधन दस्तुर

क्र.सं.	विवरण	दर रेट (रु.)
१	भवन निर्माण दरखास्त फाराम (नक्सापास किताब)	६००
२	भवन निर्माण दरखास्त फाराम (अभिलेखीकरण किताब)	१२००
३	नक्सापास नामसारी दस्तुर	१०००
४	नक्सापास संशोधन दस्तुर	१०००
५	बनि सकेको आर.सि.सि फ्रेम स्टक्चरको घरको अभिलेखीकरण दस्तुर	नक्सापास दस्तुर बराबर
६	बनि सकेको ढुङ्गा माटोको घरको अभिलेखीकरण दस्तुर	१०००

अनुसूचि ७ (ऐनको दफा ९ सँग सम्बन्धित)			
विज्ञापन कर			
क्र.सं	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**	**कैफियत**
१	होर्डिङ बोर्ड प्रति वर्ग फिट	१००	प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ।
२	डिजिटल बोर्ड प्रति वर्ग फिट	१२०	
३	वाल पेन्टिङ प्रति वर्ग फिट	५०	
४	तुल व्यानर प्रति गोटा एक हप्ता सम्म	१००	
५	तुल व्यानर प्रति गोटा एक हप्ता भन्दा बढी (कार्यक्रम अवधिभर)	२००	

अनुसूचि ८ (ऐनको दफा १० सँग सम्बन्धित)			
मनोरञ्जन कर			
क्र.सं	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**	**कैफियत**
१	जादु, सर्कस, चटक आदिमा प्रति दिन	५००	प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ।
२	फिल्म सुटिङ प्रति दिन	१०००	
३	व्यवसायिक भिडियो कर प्रति दिन	१००	
४	पर्व तथा मेलामा प्रति स्टल प्रति दिन	१००	
५	पर्व तथा मेला कर (आयोजकबाट)	१०००	
६	क्यानोइङ्ग प्रति व्यक्ति प्रति दिन	२०	
७	र्‍याफ्टीङ्ग /कोयोकिङ प्रति व्यक्ति प्रति दिन	२०	
८	बन्जी जम्पिङ्ग प्रति व्यक्ति प्रति दिन	२०	
९	पिकनिक स्पोर्ट दैनिक शुल्क	५००	

अनुसूचि ९ (ऐनको दफा ११ सँग सम्बन्धित)		
पार्किङ शुल्क		
क्र.सं	विवरण	**प्रति दिन दर रेट (रु.)**
१	ठूला सवारी साधन	२०
२	साना सवारी साधन	१०
३	मोटर साइकल	५

अनुसूचि १० (ऐनको दफा १२ सँग सम्बन्धित)		
सडक मर्मत संभार शुल्क		
क्र.सं	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**
१	ट्रक लहरी	१००
२	मिनी बस, ट्रक, ६ पांग्रे बस	८०
३	मिनी बस, ट्रक, ४ पांग्रे बस	५०
४	भाडाको कार, जिप	३०
५	निजी कार, भ्यान, जिप, पिकप	५०
६	ट्याक्टर ठूलो ४० हर्स पावर माथि	५०
७	ट्याक्टर सानो ४० हर्स पावर तल	४०
८	विदेशी बस, मिनी बस, ट्रक	२००
९	विदेशी लहरी ६ पांग्रे बढी	३००
१०	विदेशी निजी कार, भ्यान, जिप	२००
११	एक्साभेटर, जे.सि.वि	५००
१२	ब्यकहो लोडर	३००

अनुसूचि ११ (ऐनको दफा १३ सँग सम्बन्धित)			
प्राकृतिक स्रोत साधन उपयोग कर			
क्र.स.	**विवरण**	**दर रेट (रु.)**	**कैफियत**
१	गिटी, ढुङ्गा प्रति घन मिटर	१७०	प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।
२	बालुवा प्रति घन मिटर	१५०	
३	कटिङ ढुङ्गा (घरको भित्तामा टास्ने) प्रति घन मिटर	२००	
४	छपनी सादा ढुङ्गा प्रति घन मिटर	२००	
५	ग्रावेल प्रति घन मिटर	१२०	
६	माटो प्रति घन मिटर	५०	
७	नदी खोलाले बगाएर ल्याएको काठ, दाउरा, आदि प्रति के.जी	१५	

अनुसूचि १२ (ऐनको दफा १४ सँग सम्बन्धित)			
कर छुट			
क.सं	**विवरण**	**छुट दिइने करका क्षेत्र**	**छुटको प्रतिशत**
१	आ.ब. २०७४/०७५ देखि २०७६/०७७ सम्मको जम्मा बक्यौता रकममा लाग्ने जरिवाना (दर्ता नभएका व्यवसायका लागि मात्र)	व्यवसाय कर	१००
२	आ.व. २०७६/०७७ को बक्यौता रकममा लाग्ने जरिवाना	व्यवसाय कर लगायत सबै	१००
३	अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल तथा विधवा महिलाले जुनसुकै प्रकारको व्यवसाय संचालन गर्दा	व्यवसाय कर	५०
यस आर्थिक ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका अनुसूचि १२ बाहेकका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनैपनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।			

अनुसूचि १३ (ऐनको दफा १५ सँग सम्बन्धित)		
दण्ड जरिवाना		
क.सं	**विवरण**	**जरिवाना दस्तुर (रु.)**
१	गाउँपालिकामा बुझाउनु पर्ने बक्यौता कर रकमको भूमिकर (मालपोत) नबुझाएमा (आ.व.२०७६/०७७ को बाहेक)	२० प्रतिशत
२	व्यवसाय कर विगत वर्षहरुको बक्यौतामा तिर्न बाँकी भएमा बक्यौता रकममा लाग्ने जरिवाना (आ.व. २०७६/०७७ को व्यवसाय कर र गाउँपालिकामा दर्ता नभएका व्यवसायहरु बाहेक)	२० प्रतिशत
३	विगत आ.ब.को बक्यौता बहाल करमा (आ.व.२०७६/०७७ को बाहेक)	२० प्रतिशत
४	विभिन्न संघ संस्था, समूहहरु नविकरण गर्न समयमा नआएमा (आ.व.२०७६/०७७ को बाहेक)	२० प्रतिशत
५	विना अनुमति नदीमा माछा मार्नेलाई	५००
६	नदीमा विष राख्ने तथा करेन्ट लगाउने	१००००
७	अनुमति नलिई प्लटिङ गरेमा ५ रोपनीसम्म	५००००
८	अनुमति नलिई प्लटिङ गरेमा ५ रोपनी भन्दा बढी	१०००००
९	निषेधित क्षेत्रमा फलफुल, ठेलागाडा, तरकारी, घुम्ती पसल, प्रचार बोर्ड र अन्य साना व्यवसाय संचालन गरेमा	सामान जफत सहित रु.१०००
१०	निषेधित क्षेत्रमा निर्माण सामाग्री राखी अठचालिस घण्टा भित्र नहटाएमा	१०००
११	सार्वजनिक स्थानमा विभिन्न प्रकारका फोहर मैला फालेमा	फोहोर मैला व्यवस्थापन ऐन २०६८ र सोको नियमावली, २०६९ बमोजिम
१२	छतको पानी, बाथरुमको पानी, किचनको पानी सार्वजनिक स्थानमा फालेमा	१०००
	नक्सापास स्वीकृत विना घर बनाएमा प्रति वर्ग फिट	
१३	आर.सि.सि. फ्रेम स्टक्चर	नक्सापास दस्तुरमा थप रु. ५ प्रति वर्ग फुट
१४	ब्लक, ढुङ्गा माटोको जोडाइमा, अस्थायी र अन्य संरचनाको लागि	नक्सापास दस्तुरमा थप रु. १ प्रति वर्ग फुट
१५	अनुमति विना खानीजन्य ढुङ्गा उत्खनन् गरेमा	५०००
१६	नदीजन्य ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, चोरी निकासी प्रति घन मिटर	सामान जफत सहित रु.३०००
१७	विना इजाजत मेशिनरी औजार तथा स्काभेटर, जेसिभि सार्वजनिक जग्गामा प्रयोग गरेमा प्रति दिन	५०००

१८	विना इजाजत मेशिनरी औजार तथा स्काभेटर, जेसिभि व्यक्तिगत जग्गामा प्रयोग गरेमा प्रति दिन	२०००
१९	यसमा उल्लेखित बाहेक अन्य विषयका सम्बन्धमा	प्रचलित ऐन नियम र गाउँपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

भाग ७

नागरिक वडापत्र

क) राजस्व शाखा

क. सं.	सेवाको प्रकृति	सेवाग्राहीले पुऱ्याउनु पर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु	लाग्ने शुल्क/ दस्तुर	सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवार कर्मचारी/ शाखा फाँट	निर्णय गर्ने अधिकारी	लाग्ने समय	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१	नयाँ व्यवसाय दर्ता	➢ सञ्चालकको निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ सञ्चालकको नेपाली नागरिकता प्रमाण -पत्रको प्रतिलिपि ➢ व्यवसाय सञ्चालन गर्ने ठाउँको जग्गाको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि ➢ घर/जग्गा भाडामा भएमा भाडा सम्झौता र घरधनी/जग्गाधनीको मञ्जुरीनामाको प्रतिलिपि (सञ्चालक र जग्गाधनी फरक भएमा) ➢ कृषि/पशुपंक्षीपालन व्यवसायको लागि सम्बन्धित शाखाको सिफारिस ➢ साँध सँधियाराको मञ्जुरीनामा/सर्जमिन मुचुल्का (बहुउद्धेश्यीय कृषि फम,**पोल्ट्री फर्म**,**बगुंर फर्म** तथा अन्य विशेष प्रकृतिका व्यवसायका लागि) ➢ सञ्चालकको हालसालै खिचेको २ (दुई) प्रति फोटो ➢ चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने राजश्व रकम तिरेको रसिदको प्रतिलिपी ➢ कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भएका व्यवसायका लागि माथि उल्लेखित कागजातहरुका अतिरिक्त कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट जारी प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि, कम्पनीको प्रबन्ध-पत्र र नियमावलीको प्रतिलिपि, आधिकारीक छाप तथा सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट जारी स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपी ➢ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयमा दर्ता भएका व्यवसायका लागि माथि उल्लेखित कागजातहरुका अतिरिक्त घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयबाट जारी व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र तथा सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट जारी स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपी	सालबसाली आर्थिक ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार व्यवसायको प्रकृति बमोजिम	राजस्व शाखा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सोही दिन/सर्जमिनको हकमा बढीमा ३ दिन भित्र	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत / गाउँपालिका अध्यक्ष	
२	व्यवसाय नवीकरण	➢ निवेदन ➢ सक्कल व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र ➢ चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने राजश्व रकम तिरेको रसिदको	सालबसाली आर्थिक ऐनमा व्यवस्था भए			सोही दिन		

३	व्यवसाय दर्ता खारेजी (बन्द)	➢ निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ सक्कल व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र	चालु आ.व.सम्म को सम्पूर्ण व्यवसाय कर			सोही दिन/सर्जमिनको हकमा बढीमा ३ दिन भित्र		
४	एकाघरमा व्यवसाय नामसारी	➢ नामसारी गरिदिने र लिने दुवै व्यक्तिको संयुक्त निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ व्यवसाय नामसारी सम्बन्धी मञ्जुरीनामा ➢ सक्कल व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र ➢ नामसारी लिने व्यक्तिको नेपाली नागरिकता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि र हालसालै खिचेको २ (दुई) प्रति फोटो ➢ चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने राजश्व रकम तिरेको रसिदको प्रतिलिपी	रु.८०० ।-			सोही दिन/सर्जमिनको हकमा बढीमा ३ दिन भित्र		
५	एकाघरमा बाहेक व्यवसाय नामसारी	➢ नामसारी गरिदिने र लिने दुवै व्यक्तिको संयुक्त निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ व्यवसाय नामसारी सम्बन्धी करारनामा ➢ सक्कल व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र ➢ नामसारी लिने व्यक्तिको नेपाली नागरिकता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि र हालसालै खिचेको २ (दुई) प्रति फोटो ➢ चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने राजश्व रकम तिरेको रसिदको प्रतिलिपी	व्यवसाय दर्ता शुल्क बराबर			सोही दिन/सर्जमिनको हकमा बढीमा ३ दिन भित्र		
६	व्यवसाय दर्ताको प्रतिलिपि	➢ निवेदन ➢व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि ➢सञ्चालकको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी र १(एक) प्रति फोटो	रु.५०० ।-			सोही दिन		
७	व्यवसाय दर्ताको संशोधित प्रतिलिपि	➢ निवेदन ➢ सक्कल व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र ➢सञ्चालकको नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी र १(एक) प्रति फोटो ➢आवश्यकतानुसार वडा कार्यालयको सिफारिस	रु.८०० ।-			सोही दिन/सर्जमिनको हकमा बढीमा ३ दिन भित्र		
८	सामुदायिक हामस्टे दर्ता	➢ होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको अध्यक्ष वा अधिकार दिएको व्यवस्थापन समितिको सदस्यको होमस्टे सञ्चालन कार्यविधि,२०७५ को अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा रु.१०० (एक सय रुपैयाँ) को रसिद काटी निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको २ (दुई) प्रति विधान ➢ होमस्टे संचालकको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रलिलिपि ➢ होमस्टे संचालन गर्ने प्रत्येक घरधनीको जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा पैतृक सम्पत्ती झल्कने प्रमाण वा मञ्जुरीनामा वा भाडामा लिएको भए सो को सम्झौताको प्रतिलिपि ➢ प्रत्येक घरधनीले होमस्टे संचालन गर्न मञ्जुर गरेको कागजात सहित होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालक समितिको निर्णयको प्रतिलिपि	रु.१०,००० ।-			तोकिएको मापदण्ड पूरा भएको भनी निरीक्षण समितिको प्रतिवेदन प्राप्त भएको ७ दिनभित्र		हामस्टे व्यवस्थापन कार्यविधि,२०७५

		➢ व्यवस्थापन समिति गठन तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धी स्थानीय भेलाको निर्णय ➢ होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको अध्यक्षको १ (एक) प्रति हालसालै खिचेको फोटो ➢ होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको आधिकारीक छाप ➢ आधारभूत प्रशिक्षण लिएको भए सो प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ➢ होमस्टे सञ्चालन कार्यविधि,२०७५ को दफा ५ तथा अनुसूची-२ अनुसारको मापदण्डहरु पूरा भएको हुनुपर्ने ।						
९	नीजि होमस्टे दर्ता	➢ होमस्टे सञ्चालकको होमस्टे सञ्चालन कार्यविधि,२०७५ को अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा रु.१०० (एक सय रुपैयाँ) को रसिद काटी निवेदन ➢ सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस ➢ संचालकको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ➢ होमस्टे सञ्चालन गर्ने ठाउँको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा ➢ घर/जग्गा भाडामा भएमा भाडा सम्झौता र घरधनी/जग्गाधनीको मञ्जुरीनामाको प्रतिलिपि (सञ्चालक र जग्गाधनी फरक भएमा) ➢ सञ्चालकको २ (दुई) प्रति हालसालै खिचेको फो ➢ चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने राजश्व रकम तिरेको रसिदको प्रतिलिपी ➢ होमस्टे सञ्चालन कार्यविधि,२०७५ को दफा ५ तथा अनुसूची-२ अनुसारको मापदण्डहरु पूरा भएको हुनुपर्ने ।	रु. १०,००० ।-					
१०	सामुदायिक तथा नीजि होमस्टे नवीकरण	➢ सञ्चालकको निवेदन ➢ नवीकरण अवधिसम्मको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र होमस्टेले पर्यटकलाई प्रदान गरेको सेवाको विवरण ➢ सामुदायिक होमस्टेको हकमा होमस्टे व्यवस्थापन तथा संचालक समितिको प्रगति प्रतिवेदन (पर्यटन पूर्वाधार विकास	रु. २,००० ।-			निरीक्षण पश्चात् मापदण्ड पूरा भएमा १ दिन		
		कार्यक्रम संचालन गरेको भए सो को समेत प्रगति विवरण) ➢ सक्कल होमस्टे दर्ता प्रमाण-पत्र						

ख) 'घ' वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजत पत्र

क्र.स.	सेवाको प्रकृति	सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु	लाग्ने शुल्क/दस्तुर	सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवार कर्मचारी शाखा फाँट	निर्णय गर्ने अधिकारी	लाग्ने समय	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१	'घ' वर्गका निर्माण व्यवसायी इजाजत पत्र	कार्यविधिको अनुसूची -६ मा रहेका आवश्यक औजार र कर्मचारीका अन्य कागजात	दर्ता-२५००० नविकरण-१००००	सामाजिक विकास शाखा	प्र.प्र.अ.	१५ दिन	प्र.प्र.अ.	
ग) संघ संस्था दर्ता, नविकरण								
२	संघ संस्था दर्ता नविकरण	<u>**दर्ताको लागिः**</u> -आम भेलाबाट कार्य समिति गठनको निर्णय -कार्य समितिक संघ/संस्था दर्ता गर्ने निर्णय -विधान २ प्रति	दर्ता – १००० नविकरण-५००	सामाजिक विकास शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	

		-कार्य समितिका पदाधिकारी र सदस्यहरुको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी र फोटो १/१ थान - वडा कार्यालयको सिफारिस **नविकरणको लागि:** - बार्षिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदन - कार्य समितिको नविकरण गर्ने निर्णय - कर चुक्ता						
घ) पञ्जिकरण शाखा								
३	घटना दर्ता संसोधन	-सम्बन्धित व्यक्तिको निवेदन -संसोधन गर्नुपर्ने प्रमाणपत्र सक्कलै -वडाको सिफारिस पत्र - वडा सर्जिमिन मुचुल्का -शैक्षिक योग्यता प्रमाणपत्र - नागरिकता प्रमाणपत्र अन्य आवश्यक प्रमाणपत्र	रु.५०० ।	पञ्जीकरण शाखा		सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
३	कन्सुलर प्रमणित	-प्रमाणित गर्नुपर्ने प्रमाणपत्र सक्कलै -प्रमाणपत्रहरुको प्रतिलिपी	रु.५००।-	पंजीकरण शाखा	प्र.प्र.अ.	तुरुन्तै	प्र.प्र.अ.	
घ) योजना शाखा								
१	योजना सम्झौता	- उपभोक्ता समितिको निवेदन - सम्बन्धित वडाको सिफारिस -आम भेलाबाट उपभोक्ता समिति र योजना अनुगमन समिति गठन भएको निर्णयको प्रतिलिपी -उपभोक्ता समितिको योजना सम्झौता गर्ने, योजना संचालन गर्ने र बैंक खाता खोल्ने निर्णयको प्रतिलिपी -प्राविधिकको लागत अनुमान -उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी र सदस्यहरुको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलीपी -उपभोक्ता समितिको छाप		योजना शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
२	रनिङ बिलको आधारमा रकम भुक्तानी माग	- सम्बन्धित वडाको सिफारिस -उपभोक्ता समितिको रनिङ बिलको आधारमा रकम भुक्तानी माग गर्ने निर्णय - प्राविधिकको कामको मुल्याङ्कन -खर्चको बिल भरपाई तथा डोर हाजिर फारम		योजना शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
३	अन्तिम रकम भुक्तानी	- सम्बन्धित वडाको सिफारिस -उपभोक्ता समिति र योजना अनुगमन समितिको काम सम्पन्नको निर्णय - प्राविधिक कामको मुल्याङ्कन - योजनाको सार्वजनिक परिक्षण फारम - योजनाको खर्च सार्वजनिक सूचना फारम - योजनाको भौतिक तथा वित्तिय प्रगती प्रतिवेदन - कामको विवरण प्रमाणित गर्ने फोटोहरु -खर्चको बिल भरपाई तथा डोर हाजिर फारम लगायतका सक्कलै बिलहरु		योजना शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
ङ) सहकारी शाखा								
१	सहकारी संस्था दर्ता	- संस्था दर्ताको लागि दरखास्त -पहिलो र दोश्रो प्रारम्भिक भेलाको निर्णय प्रतिलिपी -२ प्रति विनियम -२ प्रति कार्ययोजना	रु.३०००।-	सहकारी शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	

		-अधिकार प्रत्यायोजनपत्र -सदस्यहरुले आफैले प्रमाणित गरेको नागरिक प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी -वडाको सिफारिस -सोघोषणापत्र -सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन -सेयर र सदस्य शुल्क बापत उठेको रकमको भरपाई -आवेदकहरुको विवरण फारम -तदर्थ संचालक समितिहरुको विवरण फारम						
२	सहकारी संस्था नविकरण	-गत आ.ब. को अन्तिम लेखा परिक्षण प्रतिवेदन -बार्षक प्रतिवेदन -कर चुक्ता प्रमाणपत्र -सधारणसभाको निर्णय	कृषि सहकारीको लागि रु.२०००।-, अन्य सबैको लागि रु.३०००।-	सहकारी शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
च) महिला तथा बालबालिका शाखा								
१	साविक महिला तथा बालबालिका कास्कीबाट अपांग परिचयपत्र प्राप्त गर्नको लागि	-साविक महिला तथा बालबालिका कार्यालय कास्कीबाट जारी अपांग परिचयपत्र -नागरिकताको फोटोकपी(नाबालकको हकमा जन्मदर्ताको फोटोकपी) -४ वटा पासपोर्ट साईजको फोटो -निवेदन		महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
२	नयाँ अपांग परिचयपत्र प्राप्त गर्नको लागि	-सम्बन्धित वडाको सिफारिस -पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (गण्डकी अस्पताल) को सिफारिस -नागरिकताको फोटोकपी(नाबालकको हकमा जन्मदर्ताको फोटोकपी) -४ प्रति पासपोर्ट साईजको फोटो -निवेदन		महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	
३	जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र प्राप्त गर्नको लागि	-६० बर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकको नागरिकताको फोटोकपी -२ प्रति पासपोर्ट साईजको फोटो -निवेदन		महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र.प्र.अ.	सोही दिन	प्र.प्र.अ.	

भाग ८
जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको विवरण
८.१ अन्नपूर्ण गाउँपालिका जनप्रतिनिधिहरुको विवरण र सम्पर्क नम्बर

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम	पद	वडा नं.	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	युवराज कुँवर	अध्यक्ष		९८५६००१७००	
२	सगुन गुरुङ	उपाध्यक्ष		९८५६००१७२०	
३	**भरत जंग कुंवर**	**वडा अध्यक्ष**	**१**	**९८५६००१७०१**	
४	गंगा देवी कुँवर	महिला सदस्य	१	९८५६०३४०३३	
५	राजकुमारी परियार	दलित महिला सदस्य	१	९८०४१०३९८२	
६	नवराज श्रेष्ठ	सदस्य	१	९८०६६४४९२२	
७	इन्द्र प्रसाद सुवेदी	सदस्य	१	९८४६३८८३००	
८	**चुडामणी अधिकारी**	**वडा अध्यक्ष**	**२**	**९८५६००१७०२**	
९	भगवती भण्डारी	महिला सदस्य	२	९८५६००१७१४	
१०	नौली सुनार	दलित महिला सदस्य	२	९८०५८९१०४६	
११	मुक्तिराम अधिकारी	सदस्य	२	९८४६०२९४७४	
१२	देवराज भण्डारी	सदस्य	२	९८४६२१२४५४	
१३	**चन्द्र बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	**३**	**९८५६००१७०३**	
१४	कमला के.सी	महिला सदस्य	३	९८५६००१७२२	
१५	हरीमाया वि.क	दलित महिला सदस्य	३	९८०५८०९३६६	
१६	कृष्ण बहादुर के.सी	सदस्य	३	९८०६६५७६७८	
१७	रामजी प्रसाद पौडेल	सदस्य	३	९८४६२२२९७३	
१८	**भरत बहादुर के.सी**	**वडा अध्यक्ष**	**४**	**९८५६००१७०४**	
१९	उजेली पाध्या	महिला सदस्य	४	९८०५११९४३४९	
२०	बिमला सुनार	दलित महिला सदस्य	४	९८५६००१७१५	
२१	अनिल कुमार गुरुङ	सदस्य	४	९८६०६९२७००	
२२	अम्मर बहादुर खत्री क्षेत्री	सदस्य	४	९८४२००५५९१	
२३	**जीवनाथ पौडेल**	**वडा अध्यक्ष**	**५**	**९८५६००१७०५**	
२४	भगवती के.सी	महिला सदस्य	५	९८४६०३४०४०	
२५	वालिका सार्कि	दलित महिला सदस्य	५	९८०६६२९६४८	
२६	जस बहादुर वि.क	सदस्य	५	९८१५१८२०९८	
२७	सह बहदुर कामी	सदस्य	५	९८४६३५४२८४	
२८	**चित्र बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	**६**	**९८५६००१७०६**	
२९	लक्ष्मी देवकोटा	महिला सदस्य	६	९८५६००१७१६	
३०	सेति कामी वि.क.	दलित महिला सदस्य	६	९८०५८२८९२३	
३१	राम बहादुर गुरुङ	सदस्य	६	९८४६००४४७९	

३२	अम्मर बहादुर के.सी	सदस्य	६	९८६९३१७९६४	
३३	**घनश्याम चापागाइ**	**वडा अध्यक्ष**	**७**	**९८५६००१७०७**	
३४	छत्र कुमारी गुरुङ	महिला सदस्य	७	९८४६२०८५१४	
३५	चिजा कुमारी कामी	दलित महिला सदस्य	७	९८६४३८६१४९	
३६	कृष्ण बहादुर मगर	सदस्य	७	९८४६३९९८२१	
३७	कर्ण बहादुर क्षेत्री	सदस्य	७	९८६६००८२२७	
३८	**विजय गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	**८**	**९८५६००१७०८**	
३९	भिम कुमारी क्षेत्री	महिला सदस्य	८	९८२६१६६५४९	
४०	गौमाया नेपाली	दलित महिला सदस्य	८	९८१७१६७१६०	
४१	टेक बहादुर गुरुङ	सदस्य	८	९८४००५९४९१	
४२	अमृत गुरुङ	सदस्य	८	९८०६७८६२७६	
४३	**बल बहादुर क्षेत्री**	**वडा अध्यक्ष**	**९**	**९८५६००१७०९**	
४४	चन्द्र कुमारी गुरुङ	महिला सदस्य	९	९८४२००७४९१	
४५	सन्तुष्टी बि.क.	दलित महिला सदस्य	९	९८०६७३२०५२	
४६	नजरमान गुरुङ	सदस्य	९	९८४१०३२६५६	
४७	गन बहादुर पुन	सदस्य	९	९८४६९४५९६४	
४८	**कुमार प्रसाद गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	**१०**	**९८५६००१७१०**	
४९	रिता क्षेत्री	महिला सदस्य	१०	९८०५२४७४३३	
५०	कमला सार्की	दलित महिला सदस्य	१०	९८२१३४५३४७	
५१	मिना कुमारी राना	सदस्य	१०	९८४६२२५४८९	
५२	अर्जुन वि.क	सदस्य	१०	९८४६५०७७९१	
५३	**हिम बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	**११**	**९८५६००१७११**	
५४	जगन कुमारी गुरुङ	महिला सदस्य	११	९८४६३२५९३८	
५५	प्रमिला वि.क.	दलित महिला सदस्य	११	९८२१३०५८७०	
५६	रुद्र बहादुर क्षेत्री	सदस्य	११	९८१३१३४३६६	
५७	इन्द्रमान जैसी	सदस्य	११	९८५६०३६४५९	
५८	चक्र प्रसाद गौचन	गाउँसभा सदस्य	८	९८५६००१७१९	
५९	लक्ष्मी सुनार	गाउँसभा सदस्य	१०	९८१६६३२८२६	

८.२ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.	कार्यरत शाखा
1	युवराज अधिकारी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५६०५४३००	कार्यालय प्रमुख
2	बलराम भुगाइ	शिक्षा अधिकृत	९८४६०५९५२६	शिक्षा शाखा
3	सरिता गौतम	लेखा अधिकृत	९८५६०४४५३०	आर्थिक प्रशासन शाखा
4	ठाकुर प्रसाद अधिकारी	अधिकृत	९८५६०५४२९९	प्रशासन शाखा
5	लक्ष्मण वस्ताकोटी	अधिकृत	९८४६०४४७१२	पञ्जिकरण शाखा
6	ऋषिराम पौडेल	स्वास्थ्य संयोजक	९८४६०३०१९८	स्वास्थ्य शाखा
7	कमला थापा	स्वास्थ्य संयोजक	९८४६०३८०२३	स्वास्थ्य शाखा
8	राजन गौतम	इन्जिनियर	९८४६१५१०८७	प्राबिधिक शाखा
9	मुस्कान घिमीरे	इन्जिनियर	९८४६२१९५८४	भुकम्प पुन निर्माण
10	सुर्य प्रसाद तिमिल्सिना	सूचना प्रविधि अधिकृत	९८५६०८३२९९	सूचना प्रविधि शाखा
11	शान्ती कार्की	रोजगार संयोजक	९८४६३८२८६९	रोजगार शाखा
12	प्रभात पौडेल	सर्भेक्षक	९८४६२१८७०९	प्राबिधिक शाखा
13	पुन्यप्रसाद लामिछाने	खा.पा.स.टे	९८४६३९९७७५	प्राविधिक शाखा
14	ऋषिराम दाहाल	प.शे.प्रा.	९८५६०७६८००	पशुसेवा शाखा
15	बुद्धिमाया शर्मा लुईटेल	प.शे.प्रा.	९८४५१४३८७६	पशुसेवा शाखा
16	निर्मला कुंवर	स.म.बि.नि.	९८५६०००४२५	महिला बालबालिका
17	रामु पौडेल	लेखा सहायक	९८४६०९४४१६	आर्थिक प्रशासन शाखा
18	ख्यामप्रसाद न्यौपाने	आ.ले.प. सहायक	९८४६७५८६७७	आ.ले.प. शाखा
19	सिता उप्रेती	कम्पयुटर अपरेटर	९८६२६८४८७०	प्रशासन शाखा
20	सुमिरन बडगामी	सब इन्जिनियर	९८४९२७५२१४	प्राबिधिक शाखा
21	मनिषा शाक्य	सब इन्जिनियर	९८४७६४०१०५	प्राबिधिक शाखा
22	टिकाराम पौडेल	सब इन्जिनियर	९८४६६२४८१२	प्राबिधिक शाखा
23	सुरेश भण्डारी	प्राविधिक सहायक	९८४६७८१८२६	रोजगार शाखा
24	अस्मिता जे.बि. कुंवर	सब इन्जिनियर	९८४६५५३२९९	प्राविधिक शाखा
25	हरिलाल डाँगी	प.शे.प्रा.	९८४७८९२१११	पशुसेवा शाखा
26	जगन्नाथ भण्डारी	एम.एस.आई. अपरेटर	९८४९०५०७३१	पञ्जिकरण शाखा
27	वीरेन्द्र कुंवर	खरिदार	९८५६०४५८११	राजश्व शाखा
28	बल बहादुर राना	नास्वा.प. प्रा.	९८६६०१२०९३	पशुसेवा शाखा
29	सम्पदा न्यौपाने	सहायक चौथो	९८४६२२१९२२	प्रशासन/दर्ता चलानी
30	मनोज कठायत	ना.स.प्रा.	९८६६१०३१५२	कृर्षि शाखा
31	हेमन्त प्रधान	सब इन्जिनियर	९८६६०६७८०७	भुकम्प पुन निर्माण
32	समिर जैसी	फिल्ड सहायक	९८४६७९२५०९	पञ्जिकरण शाखा
33	सुमित्रा बराल	फिल्ड सहायक	९८०४१५९४४५	पञ्जिकरण शाखा
34	निशा ढुङ्गाना	उधम विकास सहजकर्ता	९८६९०८१४११	मेड्पा
35	लक्ष्मी शर्मा देवकोटा	सामाजिक परिचालक	९८४६७०८१६४	प्रशासन/दर्ता चलानी

35	लक्ष्मी शर्मा देवकोटा	सामाजिक परिचालक	९८४६७०८१६४	प्रशासन/दर्ता चलानी
36	सिता आचार्य अधिकारी	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	९८४६८३७५७४	सामी परियोजना
37	कुंवर संगम सिंह	वित्तिय साक्षरता सहजकर्ता	९८५६०२६१३७	सामी परियोजना
38	गुरुदत्त भण्डारी	रिटर्नी स्वयंसेवक	९८४५१३२८१६	सामी परियोजना
39	सन्तोष कुंवर	रिटर्नी स्वयंसेवक	९८०३१४४१०८	सामी परियोजना
40	देवीलाल देवकोटा	रिटर्नी स्वयंसेवक	९८६७६६४३१३	सामी परियोजना
41	ओम प्रसाद अधिकारी	का.स.	९८४६४४०१७५	प्रशासन शाखा
42	जित बहादुर गुरुङ	का.स.	९८०६१५३५८५	प्रशासन शाखा
43	गोविन्द कुंवर	का.स.	९८१६६०१४१०	पशुसेवा शाखा

८.३ अन्नपूर्ण गाउँपालिका अन्तर्गत वडा सचिव र कर्मचारीहरुको नाम थर र सम्पर्क नं.

सि.नं.	वडा नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
१	१	मुक्तिराम परियार	सहायक पाँचौ	९८४६०४४२०७
२		नेत्र कुमारी भण्डारी	का.स.	
३	२	खुमा देवी रेग्मी	सहायक चौथो	९८४६८५८०८४
४		चन्द्रकला अधिकारी	का.स.	
५	३	मुक्तिराम भण्डारी	सहायक चौथो	९८४६०३५७१४
६		सबिना भण्डारी	का.स.	
७	४	बुलन्द बहादुर भण्डारी	सहायक चौथो	९८५६०३२६७१
८		लिला क्षेत्री	सामाजिक परिचालक	
९		जगन गुरुङ	का.स.	
१०	५	युवराज गुरुङ	सहायक पाँचौ	९८१७१५२१५०
११		निर्मल कुमार पौडेल	का.स.	
१२	६	डण्डपाणी अधिकारी	सहायक पाँचौ	९८४६०३८६१६
१३		पार्वती देवकोटा	का.स.	
१४	७	नारायण क्षेत्री	सहायक पाँचौ	९८५६०३८६६०
१५		सुस्मा गुरुङ	का.स.	
१६	८	किरण प्रसाद शर्मा	सहायक चौथो	९८४६०७७६३९
१७		लिलाधर अधिकारी	ना.प्र.स.	९८१३१८०३८०
१८		खिम बहादुर क्षेत्री	का.स.	
१९	९	किरण प्रसाद शर्मा	सहायक चौथो	९८१७१३२४५४
२०		बिज माया पुन	का.स.	
२१	१०	शिव प्रसाद पौडेल	खरिदार	९८५६०४५७०६
२२		लाल बहादुर श्रेष्ठ	सहायक चौथो	९८५६०४४४२३
२३		समिक्षा गुरुङ	का.स.	
२४		सुनिल गुरुङ	का.स.	

८.४ अन्नपूर्ण गाउँपालिका स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत कर्मचारीहरुको नाम थर र सम्पर्क नं.

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
नाउडाडा स्वास्थ्य चौकी			
१	बिन्दु रानाभाट	सि.ब.हे.अ.	9846640490
२	चर्चिता कुमाल	हे.अ.	9846856415
३	रिता भण्डारी(बरुवाल)	सि. अ.न.मी.	9847643029
४	बिन्दु आचार्य	अब.हे.	9846280769
५	गंगा भुजेल	अ.न.मी.	9846979175
६	रेखा रेग्मी	अ.न.मी.	9846605544
७	डिल्लीराम भण्डारी	का.स.	9804171797
सल्यान स्वास्थ्य चौकी			
१	डिलकुमारी पौडेल	सि. अ.न.मी.	9846640482
२	दिया छन्त्याल	हे.अ.	9846285110
३	एकमाया आचार्य	अ.न.मी.	9862383953
४	सुमन देवी कुंवर	अ.न.मी.	9842005520
५	पुष्पराज पौडेल	का.स.	9860255284
आधारभूत स्वास्थ्य ईकाइ झोवाङ्ग			
१	इन्द्र कुमारी न्यौपाने	अ.हे.ब.	9846741794
२	सुस्मा बन्जरा	अ.हे.ब	9847684780
लुम्ले स्वास्थ्य चौकी			
१	रबिन्द्र भण्डारी	हे.अ.	9840727302
२	निर्मला कोइराला बराल	अ.न.मी.	9846140392
३	निशा पौडेल	अ.ब.हे.	9846917996
४	नारायणी पौडेल देवकोटा	अ.हे.ब	9856088211
५	सरिता गुरुङ	का.स.	9816166389
आधारभूत स्वास्थ्य ईकाइ तोल्का			
१	तिलकुमारी थापा	अ.हे.ब.	9846482620
२	लिलामाया रोका	अ.न.मी.	
दाङसिङ स्वास्थ्य चौकी			
१	बद्रीनाथ सुवेदी	सि.अ.हे.ब.	9866064328
२	शारदा अधिकारी	अ.न.मी.	9861477201
३	मैया रानामगर	अ.हे.ब.	9846922341

२	कमली गुरुङ	अ.न.मी.	
घान्द्रुक स्वास्थ्य चौकी			
१	प्रकाश सुवेदी	हे.अ.	9846922285
२	साधना पौडेल अधिकारी	अ.न.मी.	9846731005
३	सदिक्षा गिरी	अ.न.मी.	9867660707
४	आदर्श गिरी	अ.न.मी.	9864484096
५	सबिना पौडेल	अ.न.मी.	9846178992
६	निशा गुरुङ	का.स.	9869867622
आधारभूत स्वास्थ्य ईकाइ छोम्रुङ			
१	जुमकाजी गुरुङ	अ.हे.ब.	9846213314
२	सृजना क्षेत्री	अ.न.मी.	9867627738
कोभिड – १९ अस्पताल			
१	राम अधिकारी	मेडिकल अधिकृत	9846279038
२	दिपिका कुंवर	स्टाफ नर्स	9865712614
३	बिपना मल्ल	स्टाफ नर्स	9806687116
आयुर्वेद			
१	नरहरी बराल	कबिराज	9846257063
२	गोविन्द पौडेल	बैद्य निरिक्षक	9864381407
३	लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा	का.स.	9846449552

भाग ९

आज मिति २०७७ साल असार महिनाको १० गते बुधबारका दिन अपरान्ह १२:३० बजे यस अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको आठौं गाउँसभाको (दोस्रो बैठक) यस गाउँपाललिकाका अध्यक्ष एवमं गाउँ सभाका अध्यक्ष श्री युवराज कुँवरज्यूको अध्यक्षतामा निम्न उपस्थितिमा बसी तपशिल बमोजिमको निर्णय गरियो ।

उपस्थितीः

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम	पद	वडा नं.	हस्ताक्षर
१	युवराज कुँवर	अध्यक्ष		
२	सगुन गुरुङ	उपाध्यक्ष		
३	युवराज अधिकारी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		
४	**भरत जंग कुंवर**	**वडा अध्यक्ष**	१	
५	**चुडामणी अधिकारी**	**वडा अध्यक्ष**	२	
६	**चन्द्र बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	३	
७	**भरत बहादुर के.सी**	**वडा अध्यक्ष**	४	
८	**जीवनाथ पौडेल**	**वडा अध्यक्ष**	५	
९	**चित्र बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	६	
१०	**घनश्याम चापागाइ**	**वडा अध्यक्ष**	७	
११	**विजय गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	८	
१२	**बल बहादुर क्षेत्री**	**वडा अध्यक्ष**	९	
१३	**कुमार प्रसाद गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	१०	
१४	**हिम बहादुर गुरुङ**	**वडा अध्यक्ष**	११	
१५	भगवती भण्डारी	कार्यपालिका सदस्य		
१६	बिमला सुनार	कार्यपालिका सदस्य		
१७	लक्ष्मी देवकोटा	कार्यपालिका सदस्य		
१८	चक्र प्रसाद गौचन	कार्यपालिका सदस्य		
१९	लक्ष्मी सुनार	कार्यपालिका सदस्य		
२०	राजकुमारी परियार	सदस्य	१	
२१	नवराज श्रेष्ठ	सदस्य	१	
२२	इन्द्र प्रसाद सुवेदी	सदस्य	१	
२३	नौली सुनार	सदस्य	२	
२४	मुक्तिराम अधिकारी	सदस्य	२	
२५	देवराज भण्डारी	सदस्य	२	
२६	कमला के.सी.	सदस्य	३	

२७	हरिमाया वि.क.	सदस्य	३	
२८	कृष्ण बहादुर के.सी.	सदस्य	३	
२९	रामजी प्रसाद पौडेल	सदस्य	३	
३०	उजेली पाध्या	सदस्य	४	
३१	अनिल कुमार गुरुङ	सदस्य	४	
३२	अम्मर बहादुर खत्री क्षेत्री	सदस्य	४	
३३	भगवती के.सी.	सदस्य	५	
३४	बालिका सार्की	सदस्य	५	
३५	जस बहादुर वि.क.	सदस्य	५	
३६	सह बहादुर कामी	सदस्य	५	
३७	सेती कामी वि.क.	सदस्य	६	
३८	राम बहादुर गुरुङ	सदस्य	६	
३९	अम्मर बहादुर के.सी.	सदस्य	६	
४०	छत्र कुमारी गुरुङ	सदस्य	७	
४१	चिजा कुमारी कामी	सदस्य	७	
४२	कृष्ण बहादुर मगर	सदस्य	७	
४३	कर्ण बहादुर क्षेत्री	सदस्य	७	
४४	भिम कुमारी क्षेत्री	सदस्य	८	
४५	गौमाया नेपाली	सदस्य	८	
४६	टेक बहादुर गुरुङ	सदस्य	८	
४७	अमृत गुरुङ	सदस्य	८	
४८	चन्द्र कुमारी गुरुङ	सदस्य	९	
४९	सन्तुष्टी वि.क.	सदस्य	९	
५०	नजरमान गुरुङ	सदस्य	९	
५१	गन बहादुर पुन	सदस्य	९	
५२	रिता क्षेत्री	सदस्य	१०	
५३	कमला सार्की	सदस्य	१०	
५४	मिना कुमारी राना	सदस्य	१०	
५५	अर्जुन वि.क.	सदस्य	१०	
५६	प्रमिला वि.क.	सदस्य	११	

५७	इन्द्रमणी जैसी	सदस्य	११	
५८	रुद्र बहादुर क्षेत्री	सदस्य	११	—
अन्य उपस्थिति				
१	बलराम भुगाई	शिक्षा अधिकृत		
२	सरिता गौतम	लेखा अधिकृत		
३	ठाकुर प्रसाद अधिकारी	अधिकृत		
४	लक्ष्मण वस्ताकोटी	अधिकृत		
५	ऋषिराम पौडेल	स्वास्थ्य संयोजक		
६	गोविन्द पौडेल	वैद्य		—
७	कमला थापा	स्वास्थ्य सह-संयोजक		
८	राजन गौतम	इन्जिनियर		
९	सुमन थापा	सूचना प्रविधि अधिकृत		
१०	मुस्कान घिमीरे	इन्जिनियर		
११	शान्ती कार्की	रोजगार संयोजक		
१२	ऋषिराम दाहाल	प.शे.प्रा.		
१३	बुद्धिमाया शर्मा लुईटेल	प.शे.प्रा.		
१४	पुन्यप्रसाद लामिछाने	खा.पा.स.टे		
१५	प्रभात पौडेल	सर्भेक्षक		
१६	नरहरी बराल	कविराज		—
१७	निर्मला कुंवर	स.म.बि.नी		
१८	रामु पौडेल	लेखा सहायक		
१९	ख्यामप्रसाद न्यौपाने	आ.ले.प. सहायक		
२०	सिता उप्रेती	कम्पयुटर अपरेटर		
२१	सुमिरन बडगामी	सब इन्जिनियर		
२२	मनिषा शाक्य	सब इन्जिनियर		
२३	टिकाराम पौडेल	सब इन्जिनियर		
२४	हेमन्त प्रधान	सब इन्जिनियर		
२५	शिव प्रसाद पौडेल	खरिदार		
२६	वीरेन्द्र कुंवर	खरिदार		
२७	बल बहादुर राना	नास्वा.पं. प्रा.		

२८	मनोज कठायत	ना.प्रा.स.	
२९	जगन्नाथ भण्डारी	एम.आई.एस. अपरेटर	
३०	समिर जैसी	फिल्ड सहायक	
३१	सुमित्रा बराल	फिल्ड सहायक	
३२	कृष्ण बहादुर क्षेत्री	प्रहरी हवल्दार	
३३	भरत अधिकारी	प्रहरी जबान	
३४	लक्ष्मी शर्मा देवकोटा	सामाजिक परिचालक	
३५	नारायण प्रसाद अधिकारी	सवारी चालक	
३६	ओम प्रसाद अधिकारी	का.स.	
३७	जित बहादुर गुरुङ	का.स.	
३८	गोविन्द कुंवर	का.स.	
३९	मुक्तिराम परियार	वडा सचिव, वडा नं. १	–
४०	खुमा देवी रेग्मी	वडा सचिव, वडा नं. २	–
४१	मुक्तिराम भण्डारी	वडा सचिव, वडा नं. ३	–
४२	बुलन्द बहादुर भण्डारी	वडा सचिव, वडा नं.४	–
४३	युवराज गुरुङ	वडा सचिव, वडा नं.५	–
४४	डण्डपाणी अधिकारी	वडा सचिव, वडा नं.६	–
४५	नारायण क्षेत्री	वडा सचिव, वडा नं.७	–
४६	किरण प्रसाद शर्मा	वडा सचिव, वडा नं. ८, १०, ११	–
४७	गोविन्द अर्याल	वडा सचिव, वडा नं.९	–
४८	बासुदेव पौडेल	राष्ट्रिय समाचार समिति	
४९	टंकराज अधिकारी	नेपाल समाचारपत्र	
५०	लाल प्रसाद शर्मा	कान्तिपूर दैनिक	
५१	इन्द्र प्रसाद पौडेल	कान्तिपूर ~~दैनिक~~ टेलिभिजन	
५२	यज्ञराज पौडेल	हिमदूत दैनिक	–
५३	श्रीभद्र पौडेल	आदर्श समाज दैनिक	
५४	ऋषिराम बराल	दि हिमालयन टाइम्स	–
५५	ललित गुरुङ	अन्नपूर्ण - १९	
५६.	लिलाधर अधिकारी	नो.प.से.पा	

भाग १०

क्रियाकलापको सामान्य झलकहरु

सातौँ गाउँसभा

आठौँ गाउँसभा

आठौँ गाउँसभा

आठौँ गाउँसभा

निर्माणाधिन वडा भवन वडा नं १

निर्माणाधिन वडा भवन वडा नं ७

सिँढी बाटो वडा नं ६

घाँसको बिरुवा वितरण

दाङसिङ बिरेठाँटी मोटरबाटो

खानेपानी टंकी वडा नं. ६

निर्माणधिन ढलानबाटो वडा नं ४

गाउँपालिका नर्सरी

मर्दि हिमाल पदमार्ग

कृषि उपज संकलन केन्द्र

पर्यटकिय लुम्ले गाउँ

सोलिङ बाटो निर्माण वडा नं २

सिढी बाटो निर्माण वडा नं १

ग्रामिण नमुना वस्ती–अन्नपूर्ण २,सेराचौर

चौतारी वडा नं ८

मितेरी चौतारी (जङ्गे) वडा नं ९

लामाखेत झो. पु. वडा नं ७ र ८

चौतारी वडा नं ४

चौतारी वडा नं ७

चौतारी वडा नं ६

पोखरी निर्माण वडा नं ४

ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण तथा सम्मान कार्यक्रम

ज्यामेखोला झोलुङ्गे पुल उद्घाटन

गाउँपालिकाको अनुदानमा हाते ट्याक्टर वितरण

काँडे भदौरे ढलान बाटो

लैंगिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान

ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम

खोप कार्यक्रम सञ्चालन

पि.सि.आर. टेस्ट गराउँदै

कोरोनो बिरुद्धको तयारी

नेलम्बोद्धारा स्वास्थ्य सामग्री हस्तान्तरण

सामुदायीक भवन निर्माण फल्लापानी

स्वास्थ्य सामग्री बितरण

स्वागत तथा बिदाईमा पदाधिकारी तथा कर्मचारी

एक घर एक धारा कार्यक्रम

गाउँघर क्लिनिक

अन्नपूर्ण बहुप्राविधिक शिक्षालय

माझगाउँ तोल्का मोटरबाटो

विऊ विजन वितरण कार्यक्रम

विपद व्यवस्थापन

पहिरो नियन्त्रण

ल्याव सामाग्री हस्तान्तरण

घण्टी पोखरी, भदौरे

शितलगुफा मन्दिर अन्नपूर्ण ५

मोदी आधारभुत विधालय

नागडाँडा बजार

अन्नपूर्ण बेस क्याम्प

अन्नपूर्णबाट देखीने मनमोहक दृष्य

एक घर एक धारा कार्यक्रम

१५ शैयाको अस्पताल शिलान्यास

कोदोमा आत्मनिर्भरता

१५ शैयाको अस्पताल शिलान्यास

"खाना नफालौं"

युवराज कुँवर

अध्यक्ष

अन्नपूर्ण गाउँपालिका, कास्की

गाउँसभामा सहभागी सभाका सदस्यहरु

'अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको पालिकावासीहरुमा अपिल'

नोवेल कोरोना भाइरस COVID-19

नोवेल कोरोना भाइरस नयाँ प्रजातिको भाइरस हो, जुन मानव जातिमा पहिले पहिचान भएको थिएन। यस भाइरसले मानिस र पशुपंक्षीहरुमा संक्रमण गर्दछ। यस भाइरसले सामान्य रुघा-खोकी देखि गम्भिर प्रकारको तीव्र श्वास प्रश्वास Serve Acute Respiratory Syndrome (SARS) सम्म गराउन सक्दछ। यो भाइरस सन् २०१९ मा पहिलो पटक चीनमा देखा परेको हो। नोवेल कोरोना भाइरस मानिसहरु बीच सजिलै सर्न सक्दछ, तर यसको मृत्युदर न्यून (२-३%) भएको पाईन्छ।

नोवेल कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :

१ नियमित रुपमा साबुन पानीले मिचिमिची हात धुने।

२ खोक्दा र हाछ्युँ गर्दा नाक र मुख कुहिनाले छोप्ने।

३ घर बाहिर निस्कदा अनिवार्य मास्कको प्रयोग गरौं।

४ फ्लू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने।

५ जंगली तथा घरेलु पशुपंक्षीहरूसँगको सम्पर्कबाट टाढा रहने।

६ पशुपंक्षीजन्य मासु, माछा र अण्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने।

लक्षणहरू

- रुघा-खोकी
- अधिक ज्वरो (१००.0४°)
- मांशपेशीहरू दुख्ने
- थकान महशुस हुने
- श्वास प्रश्वासमा अत्याधिक समस्या

कोरोना भाइरस कसरी सर्छ ?

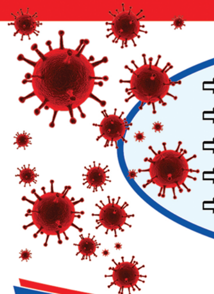

- ➪ फोहोर हातबाट
- ➪ नाकबाट निस्कने सिँगानबाट
- ➪ खोक्दा आउने छिटाबाट
- ➪ भाइरसबाट प्रभावित व्यक्तिको सम्पर्कबाट
- ➪ राम्रोसँग नपाकेको माछा/मासुबाट

नोवेल कोरोना भाइरसको लक्षण देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।

"आफु पनि बचौं र अरुलाई पनि बचाऊँ!"

अन्नपूर्ण गाउँपालिका
माछापोखरी, कास्की

सरसफाई

स्वस्थ रहन सरसफाईको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ जसमा व्यक्ति, समाज र राष्ट्रको आ-आफ्नै जिम्मेवारी र दायित्व हुन्छ। सरसफाईलाई विभिन्न खण्डमा विभाजन गर्न सकिन्छ।

१. व्यक्तिगत सरसफाई

आफ्नो शरीरको सम्पूर्ण अंगहरु (मुख, दाँत, आँखा, हात, खुट्टा, छाला, आदि) सफा राख्नु नै व्यक्तिगत सरसफाई हो। समय–समयमा हामीले यी अंगहरुलाई उचित तरीकाले सरसफाई गर्नुपर्दछ।

२. खाना र पानीको स्वच्छता

खाना तयार गर्नुअघि राम्रोसँग साबुन–पानीले हात धुनुपर्दछ र खाना पकाउने भाँडा, खाना चलाउने सामानहरु सबै सफा हुनुपर्दछ। झिँगा भन्केको, बासी र सडेगलेको खानेकुरा कहिलै खानु हुँदैन साथै पशुपंक्षीजन्य खानेकुराहरु राम्रोसँग पकाएर खानुपर्दछ। पिउने पानीलाई विभिन्न विधि जस्तैः उमालेर, फिल्टर गरी, क्लोरिन हालेर, वा सो डिस गरी शुद्धिकरण गरि पिउनुपर्दछ।

३. घरबाट निस्कने फोहोर व्यवस्थापन

घरेलु स्तरमा पैदा हुने फोहोर–मैलालाई स्रोतमा नै छुट्टाउनु पर्दछ, र जुन वस्तुलाई पुनः प्रयोगमा ल्याउन सकिन्छ (जस्तैः प्लास्टिकका थैली, प्याकेज बक्स, खेलौनाहरु, पुरानो कपडाहरु, आदि) त्यस प्रकारका फोहोरहरुलाई पुनः प्रयोग गर्नु पर्दछ साथै सड्ने गल्ने फोहोरलाई राम्रोसँग व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ।

खाना नफालौं

पोषण

मानिसको शरीरलाई शक्ति प्रदान गर्न, शारीरिक वृद्धि विकास गर्नका लागि र रोगको विरुद्ध लड्ने क्षमता वृद्धि गर्नका लागि धेरै प्रकारका पोषक तत्वहरुको आवश्यकता पर्दछ। शरीरका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न प्रकारका पोषक तत्वहरु हामीले प्राकृतिक खाद्य पदार्थहरुबाट नै प्राप्त गर्दछौं।

शिशुहरुलाई जन्म देखि ६ महिना सम्म आमाको दूध मात्र खुवाउनु पर्दछ। सो उमेरमा आमाको दुधबाट नै शिशुहरुले आवश्यक पूर्ण पोषक तत्वहरु प्राप्त गर्दछन्।

शिशु जन्मिएपछि सुरुमा आउने आमाको पहँलो बाक्लो दूध (बिगौती) ले बच्चालाई विभिन्न रोगबाट बच्ने प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गर्दछ। त्यसैले यो दूध बच्चालाई अनिवार्य खुवाउनु पर्दछ।

पोषक तत्व : किसिम, कार्य र स्रोत

१. ***शक्तिदिने पोषकतत्व :*** कार्बोहाइर्डेड र चिल्लो पदार्थ

स्रोतः क) कृषिजन्य : गहुँ, मकै, धान, फापर, कोदो, आलु, केरा, तेल, मह, सखरखण्ड, आदि।
ख) पशुपंक्षीजन्य : नौनी घ्यू, बोसो
ग) अन्य : चिनी, सखर, मिठाई, गुण, भेली

२. ***शारीरिक वृद्धि र विकास गर्ने पोषक तत्व :*** प्रोटिन

स्रोतः क) कृषिजन्य : गेडागुडी, दाल, सिमि, बदाम, केराउ, मास, भटमास, गहत, आदि।
ख) पशुपंक्षीजन्य : दूध, दही, चिज, माछा, अण्डा, मासु, कलेजो, मिर्गौला, रगत, आदि।

३. ***सुरक्षा प्रदान गर्ने पोषक तत्व :*** भिटामिन र खनिज पदार्थ

भिटामिनः भिटामिन ए, बी, सी, डी, इ र के हुन्। यी भिटामिनलाई दुई भागमा विभाजित गरिएको छ : चिल्लो पदार्थमा घुल्ने भिटामिन (ए, डी र के) र पानीमा घुल्ने भिटामिन (बी र सी)।

स्रोतः क) कृषिजन्य : हरियो सागपात र अन्य तरकारी, टुसा उमारेका गेडागुडी, आदि।
ख) पशुपंक्षीजन्य : दूध, दही, चिज, माछा, अण्डा, मासु, आदि।

"अन्नपूर्ण गाउँपालिका, पोषित आमा र बालबालिका"

मुद्रणः गोधुली अफसेट प्रेस, सिमलचौर-८, पोखरा, आलुमाईलाचोक गोधुली मार्ग